

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง
เรื่อง ประกาศใช้แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ กำหนดให้ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่นประกอบกับแผนการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
แห่งพื้นที่ ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ
ฉุกเฉินท้องถิ่นและเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียม
ความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความ
ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ภายหลังจากสถานการณ์สิ้นสุดลง

ในการนี้เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางได้จัดทำแผนปฏิบัติการ
ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔ -๒๕๗๐ เสร็จ
เรียบร้อยแล้ว จึงประกาศใช้แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว มาให้ทราบโดยทั่วกัน
ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายอรุณ คำพอรู้)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

คำนำ

สถานการณ์และแนวโน้มสาธารณสุขของโลกและประเทศกำลังเผชิญกับปัญหาที่มีลักษณะเชื่อมโยงซับซ้อน ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินในวงกว้าง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดภาวะลมฟ้าอากาศแปรปรวน ระดับน้ำทะเลของโลกสูงขึ้น เกิดภาวะแล้งจัด พายุหมุน การกัดเซาะชายฝั่งทะเล อุทกภัยขนาดใหญ่ ดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลาก โรคระบาด รวมทั้งการเกิดสาธารณสุขขนาดใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภัยที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ อาทิ แผ่นดินไหว สึนามิ ไฟป่าและหมอกควัน ซึ่งล้วนเป็นสาธารณสุขที่จะต้องเผชิญในปัจจุบันและมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต อันส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทภารกิจในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ได้กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา) ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นและเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่น เป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยภายหลังจากสถานการณ์สิ้นสุดลง

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการเตรียมความพร้อม การแจ้งเตือนภัย และการดำเนินการช่วยเหลือให้แก่หน่วยงาน ในระดับท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ข้างเคียง ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังเกิดภัย ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียต่อชีวิต และทรัพย์สิน รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

(นายอรุณ คำพอรู)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง
ผู้อำนวยการท้องถิ่น
กันยายน ๒๕๖๕

หมายเหตุ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	
๑.๑ สภาพทั่วไปของ อบต.วังมะปราง	๑
๑.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต	๑
๑.๑.๒ เขตการปกครอง	๑
๑.๑.๓ ประชากร ศาสนา	๑
๑.๑.๔ การประกอบอาชีพ	๒
๑.๑.๕ การประกอบอาชีพ	๒
๑.๑.๕ เส้นทางคมนาคม(การขนส่งทางรถยนต์ ทางน้ำ ทางน้ำ ทางอากาศ)	๒
๑.๑.๖ แหล่งแม่น้ำลำคลอง	๒
๑.๑.๗ สถานที่สำคัญ(ระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์)	๒
๑.๑.๘ สาธารณูปโภค	๔
๑.๑.๙ แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย	๖
๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มการเกิดสาธารณภัย	๗
๑.๒.๑ สถานการณ์สาธารณภัย	๗
๑.๒.๒ สถิติภัย	๗
๑.๓ สถานการณ์/ความเสี่ยงภัยจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อบต.วังมะปราง	๘
๑.๔ ปฏิทินสาธารณภัยประจำปี	๑๐
บทที่ ๒ นโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๑๑
๒.๑ นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อบต.วังมะปราง	๑๑
๒.๒ วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ	๑๑
๒.๓ วิสัยทัศน์	๑๑
๒.๔ พันธกิจ	๑๑
๒.๕ เป้าหมาย	๑๒
๒.๖ ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ	๑๒
๒.๗ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๑๒
๒.๘ แหล่งที่มาและงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๑๖
บทที่ ๓ หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	
๓.๑ วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๒
๓.๒ กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๓
๓.๓ บทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับ อปท.	๒๗
๓.๔ ขอบเขตสาธารณภัย	๒๘
๓.๕ ระดับการจัดการสาธารณภัย	๒๘
๓.๖ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๙
บทที่ ๔ การปฏิบัติก่อนเกิดภัย	
๔.๑ แนวคิดการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๓๒
๔.๒ เป้าประสงค์	๓๓

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๕ การปฏิบัติขณะเกิดภัย	
๕.๑ แนวคิดการจัดการในภาวะฉุกเฉิน	๔๖
๕.๒ เป้าหมาย	๔๖
๕.๔ กลยุทธ์การบูรณาการจัดการในภาวะฉุกเฉิน	๔๗
บทที่ ๖ การปฏิบัติหลังเกิดภัย	
๖.๑ แนวคิดในการฟื้นฟู	๗๐
๖.๒ เป้าประสงค์	๗๒
๖.๓ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน	๗๒
บทที่ ๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยง	
๗.๑ แนวคิดการส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยง	๗๘
๗.๒ เป้าประสงค์	๗๘
๗.๓ กลยุทธ์การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๗๙
บทที่ ๘ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณสุข	
๘.๑ แนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและสร้างนวัตกรรมด้านสาธารณสุข	๘๐
๘.๒ เป้าประสงค์	๘๐
๘.๓ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและสร้างนวัตกรรมด้านสาธารณสุข	๘๐
บทที่ ๙ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อบต.วังมะปราง	
๙.๑ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	๘๖
๙.๒ การติดตามและประเมินผล	๙๐
๙.๓ การวิจัยและพัฒนา	๙๒
๙.๔ การทบทวนแผนปฏิบัติการในป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อบต.วังมะปราง	๙๒

ภาคผนวก

ก	คำย่อ
ข	ตัวอย่างลักษณะภัย
ค	นิยามศัพท์
ง	พื้นที่เสี่ยงภัยต่างๆ
จ	สถานที่สำคัญที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ
ฉ-๑	บัญชีรายชื่อหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และ องค์กรเครือข่ายในเขตจังหวัดตรัง
ฉ-๒	บัญชีรายชื่อองค์กรสาธารณสุข หน่วยงานเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ฉ-๓	บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง
ฉ-๔	บัญชีฐานข้อมูลอาสาสมัคร (OTOS)
ฉ-๕	บัญชีฐานข้อมูล อปพร.
ช	ข้อมูลสถานีเตือนภัย หอเตือนภัย บ้ายเตือนภัย สัญญาณเตือนภัย และหอกระจายข่าว
ช	บัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง
ญ	แบบสำรวจศูนย์พักพิงชั่วคราว อบต.วังมะปราง
ฎ	บัญชีรายชื่อบุคคลที่จะต้องช่วยเหลือ ขนย้าย อพยพก่อนเป็นลำดับแรก

ภาคผนวก (ต่อ)

- ฎ บัญชีกลุ่มเปราะบาง
- ฐ แผนงาน/โครงการ
- ด แบบประเมินภัยพิบัติขั้นต้นด้านความต้องการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยพิบัติ ระยะที่ ๑
- ต แบบประเมินความเสียหายและความต้องการระยะที่ ๒
รายละเอียดศูนย์พักพิง

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์สาธารณสุขภัยของประเทศไทยทั้งที่เกิดจากเกิดจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ มีปัจจัยหลักมาจากสาเหตุหลายประการ สาเหตุจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินโคลนถล่ม แผ่นดินไหว พายุฤดูร้อน มีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น สาเหตุจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่จำกัด การขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำให้สภาพภูมิอากาศของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง สภาพอากาศแปรปรวน อากาศร้อนจัด และหนาวจัด หรือมีฝนตกปริมาณมากเป็นเวลานาน ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมหนักและแผ่นดินถล่ม ซึ่งสาธารณสุขดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ชุมชน และของรัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยในเขตท้องถิ่น โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยในเขตท้องถิ่น และช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จึงต้องมีการเตรียมพร้อมและรับมือกับสถานการณ์สาธารณสุขภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ขึ้น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยจังหวัด/อำเภอ เพื่อให้การบริหารจัดการสาธารณสุขเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และสร้างพื้นที่ให้เป็นท้องถิ่นที่ปลอดภัย โดยให้ความสำคัญกับหลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม การแจ้งเตือนภัย และการดำเนินการช่วยเหลือให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ในกรณีเกิดสาธารณสุขภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อให้ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุสาธารณสุขภัย

บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

๑.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ตั้งอยู่ที่ ๑๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลวังมะปราง อำเภอ วังวิเศษ จังหวัดตรัง มีพื้นที่ประมาณ ๘๕.๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕๓,๖๓๕ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ และตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ และตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ และตำบลกะลาเส อำเภอสิเกา และตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอสิเกา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา

๑.๑.๒ เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลวังมะปราง ๑๑ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ ๑ บ้านบางนา	หมู่ที่ ๒ บ้านน้ำฉ่ำ
หมู่ที่ ๓ บ้านบางพระ	หมู่ที่ ๔ บ้านโคกพลา
หมู่ที่ ๕ บ้านบางลึก	หมู่ที่ ๖ บ้านช่องลม
หมู่ที่ ๗ บ้านทุ่งหลวง	หมู่ที่ ๘ บ้านวังใหม่
หมู่ที่ ๙ บ้านทุ่งसान	หมู่ที่ ๑๐ บ้านบางสมบูรณ์
หมู่ที่ ๑๑ บ้านกลาง	

๑.๑.๓ ประชากร ศาสนา

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๕,๗๑๕ คน

จำแนกเป็น เพศชาย ๒,๘๔๐ คน เพศหญิง ๒,๘๗๕ คน

จำนวนเด็ก (อายุ ๐-๑๔ปี) เด็กชาย ๕๑๐ คน เด็กหญิง ๔๘๒ คน

จำนวนผู้สูงอายุ(อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) เพศชาย ๓๘๘ คน เพศหญิง ๔๓๕ คน

จำนวนผู้พิการ เพศชาย ๙๗ คน เพศหญิง ๗๒ คน

จำนวนสตรีมีครรภ์ ๑๕ คน

จำนวนผู้ป่วยติดเตียง ๒๒ คน

จำนวนครัวเรือน ๑,๙๙๔ ครัวเรือน

จำนวนประชากรแฝง ประมาณ - คน

เพศชาย - คน เพศหญิง - คน

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๑๐๐

ข้อมูล ณ เดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๖๕ (ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎรของอำเภอวังวิเศษ)

๑.๑.๔ การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ประมาณร้อยละ ๗๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมา ได้แก่ อาชีพเลี้ยงสัตว์ ประมาณร้อยละ ๑๓ อาชีพรับจ้าง ประมาณร้อยละ ๘ และอาชีพค้าขาย ประมาณร้อยละ ๙ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก เฉลี่ยรายได้ประชากรต่อหัว/ต่อปี ประมาณ ๖๒,๘๐๐ บาท

๑.๑.๕ เส้นทางคมนาคม(การขนส่งทางรถยนต์ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ)

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญสามารถเดินทางติดต่อกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลเขาวิเศษ องค์การบริหารวังมะปรางเหนือ เทศบาลตำบลวังวิเศษ และอำเภอต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว โดยสามารถเดินทางได้ทางรถยนต์ บนถนนทางหลวงหมายเลข ๔

๑.๑.๖ แหล่งน้ำลำคลอง

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม/หุบเขามีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านหลายสาย ได้แก่

คลองซี ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน ตั้งแต่หมู่ที่ ๒ ๘ ๑ ๕ ๙ ๑๐ ถึงหมู่ที่ ๔

๑.๑.๗ สถานที่สำคัญ (ระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์)

พื้นที่	สถานที่สำคัญ (ระบุรายละเอียด)	พิกัดทางภูมิศาสตร์
หมู่ที่ ๑	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านสะพานเคียน สถาบันการศึกษา - สถานที่ตั้งทางศาสนา - สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	ละติจูด ๐๗°๔๒'๐๑" ลองจิจูด ๑๐๙°๒๔'๑๖"
หมู่ที่ ๒	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา โรงเรียนวัดน้ำฉ่ำ , ศูนย์การศึกษาานลดกระแสมและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลวังมะปราง สถานที่ตั้งทางศาสนา วัดน้ำฉ่ำ สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	ละติจูด ๐๗°๔๒'๑๑" ลองจิจูด ๑๐๙°๒๔'๒๐" ละติจูด ๐๗°๓๙'๓๕" ลองจิจูด ๑๐๙°๒๓'๔๕"
หมู่ที่ ๓	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา - สถานที่ตั้งทางศาสนา สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	
หมู่ที่ ๔	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา - สถานที่ตั้งทางศาสนา - สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	

พื้นที่	สถานที่สำคัญ (ระบุรายละเอียด)	พิกัดทางภูมิศาสตร์
หมู่ที่ ๕	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา - สถานที่ตั้งทางศาสนา - สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	
หมู่ที่ ๖	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา โรงเรียนบ้านช่องลม สถานที่ตั้งทางศาสนา - สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	ละติจูด ๐๗°๓๘'๓๙" ลองจิจูด ๑๙๙°๒๓'๐๐"
หมู่ที่ ๗	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านทุ่งหลวง สถาบันการศึกษา - สถานที่ตั้งทางศาสนา วัดทุ่งหลวง สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	ละติจูด ๐๗°๓๘'๕๗" ลองจิจูด ๑๙๙°๒๓'๑๘"
หมู่ที่ ๘	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา - สถานที่ตั้งทางศาสนา - สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	
หมู่ที่ ๙	สถานที่ราชการ อบต.วังมะปราง สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา - สถานที่ตั้งทางศาสนา - สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	ละติจูด ๐๗°๔๒'๕๖" ลองจิจูด ๑๙๙°๒๔'๒๒"
หมู่ที่ ๑๐	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา โรงเรียนบ้านนางพระ สถานที่ตั้งทางศาสนา - สถานที่ทิ้งขยะ - ฯลฯ	ละติจูด ๐๗°๔๑'๐๔" ลองจิจูด ๑๙๙°๒๔'๑๑"

พื้นที่	สถานที่สำคัญ (ระบุรายละเอียด)	พิกัดทางภูมิศาสตร์
หมู่ที่ ๑๑	สถานที่ราชการ - สถานบริการสาธารณสุข - สถาบันการศึกษา - สถานที่ตั้งทางศาสนา - สถานที่ตั้งขยะ - ฯลฯ	
รวม	สถานที่ราชการ ๑ แห่ง สถานบริการสาธารณสุข ๒ แห่ง สถาบันการศึกษา ๔ แห่ง สถานที่ตั้งทางศาสนา ๒ แห่ง สถานที่ตั้งขยะ - แห่ง ฯลฯ	

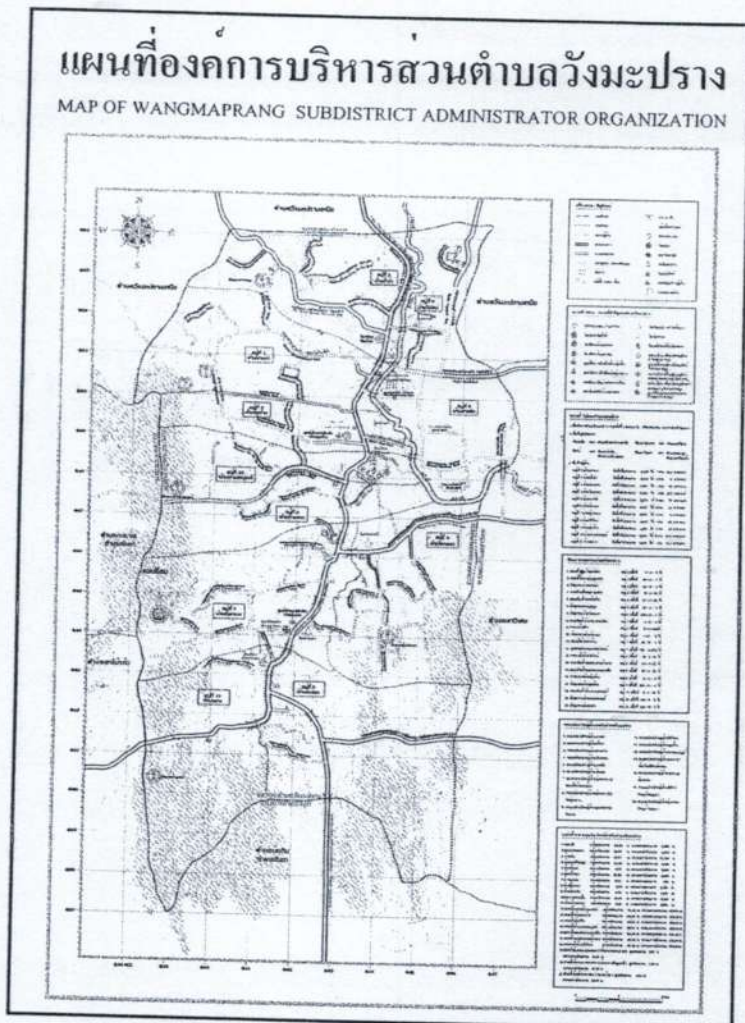
๑.๑.๘ สาธารณูปโภค

พื้นที่	สาธารณูปโภค (ระบุรายละเอียด)	พิกัดทางภูมิศาสตร์
หมู่ที่ ๑	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านบางนา ถนน ถนนลาดยางสายบางนา-ช่องไม้ไผ่ ม.๑ รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๗๐'๘๙" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๘'๔๔" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๖๙'๘๙" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๐'๓๒" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๗๐'๖๖" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๖'๔๑"
หมู่ที่ ๒	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านน้ำฉ่ำ ถนน ถนนลาดยางสายน้ำฉ่ำ-ช่องหาร รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๗๑'๖๔" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๘'๔๐" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๗๐'๘๘" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๐'๖๘" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๗๒'๘๑" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๗'๓๙"
หมู่ที่ ๓	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านบางพระ ถนน ถนนคอนกรีตสายบ้านตก-จรด สปก.ม.๓ รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๖๗'๔๖" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๘'๔๒" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๖๗'๖๗" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๘๐" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๖๗'๕๒" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๘'๓๓"
หมู่ที่ ๔	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านโคกพลา ถนน ถนนลาดยางสายโบสถ์คริสต์-จรดบางแป้น ม.๔ รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๖๕'๗๗" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๐'๐๕" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๖๖'๖๒" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๐'๒๔" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๖๔'๖๘" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๑'๒๐"

พื้นที่	สาธารณูปโภค (ระบุรายละเอียด)	พิกัดทางภูมิศาสตร์
หมู่ที่ ๕	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านบางลึก ๑ ระบบประปาบ้านบางลึก ๒ ถนน ถนนลาดยางสายบางลึก-บ้านฉาง ม.๕ รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๖๙'๕๔" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๐'๖๐" ละติจูด ๐๗°๖๘'๓๖" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๑'๗๐" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๗๐'๐๒" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๑'๕๓" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๖๘'๔๓" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๒'๔๒"
หมู่ที่ ๖	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านช่องลม ถนน ถนนลูกรังสายห้วยด้ามขวาน-จรดหน้าทอง ม.๖ รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๖๒'๓๔" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๓๖" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๖๓'๒๒" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๘'๑๗" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๖๑'๓๘" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๓๔"
หมู่ที่ ๗	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านทุ่งหลวง ๑ ระบบประปาบ้านทุ่งหลวง ๒ ระบบประปาบ้านทุ่งหลวง ๓ ระบบประปาบ้านทุ่งหลวง ๔ ระบบประปาบ้านทุ่งหลวง ๕ ถนน ถนนลาดยางสายในควนทุ่งยาว-วังผาเมฆ ม.๗ รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๖๖'๕๑" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๕๖" ละติจูด ๐๗°๖๖'๕๗" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๕๐" ละติจูด ๐๗°๖๕'๔๐" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๘'๑๗" ละติจูด ๐๗°๖๕'๐๐" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๘'๕๔" ละติจูด ๐๗°๖๖'๑๐" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๔๗" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๖๕'๙'๖" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๓๓" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๖๕'๑๙" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๘'๒๑"
หมู่ที่ ๘	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านวังใหม่ ๑ ระบบประปาบ้านวังใหม่ ๒ ถนน ถนนลาดยางสาย กม.๒๗-บางลึก รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๗๒'๑๑" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๑'๗๕" ละติจูด ๐๗°๗๐'๙๙" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๑'๕๔" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๗๒'๙๘" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๒'๒๑" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๗๐'๐๒" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๑'๕๓"
หมู่ที่ ๙	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านทุ่งสำน ๑ ระบบประปาบ้านทุ่งสำน ๒ ถนน ถนนคอนกรีตสายทุ่งสำน-ในควน ม.๙ รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๖๘'๕๒" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๗'๕๘" ละติจูด ๐๗°๖๙'๔๙" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๔๙" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๖๘'๗๖" ลองจิจูด ๐๙๙°๔๐'๓๓" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๗๐'๕๕" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๗'๕๓"
หมู่ที่ ๑๐	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านบางสมบูรณ์ ถนน ถนนลาดยางสายบางพระ-กะลาเส รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๖๘'๒๑" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๘๙" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๖๗'๙๕" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๙'๘๙" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๖๗'๘๖" ลองจิจูด ๐๙๙°๓๖'๑๔"

พื้นที่	สาธารณูปโภค (ระบุรายละเอียด)	พิกัดทางภูมิศาสตร์
หมู่ที่ ๑๑	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาบ้านกลาง ๑ ระบบประปาบ้านกลาง ๒ ถนน ถนนคอนกรีตสายหนองบอน-เชื่อม ม.๗ รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	ละติจูด ๐๗°๖๔'๓๕" ลองจิจูด ๑๐๙°๓๘'๓๖" ละติจูด ๐๗°๖๒'๖๗" ลองจิจูด ๑๐๙°๓๖'๖๒" จุดเริ่มต้นละติจูด ๐๗°๖๔'๒๓" ลองจิจูด ๑๐๙°๓๘'๓๙" จุดสิ้นสุดละติจูด ๐๗°๖๔'๘๙" ลองจิจูด ๑๐๙°๓๘'๒๗"
รวม	ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ประปา ระบบประปาจำนวน ๑๙ แห่ง ถนน ลาดยาง ๗ สาย/คอนกรีต ๓ สาย/ลูกรัง ๑ สาย รถโดยสาร - การสื่อสารและโทรคมนาคม -	

หมายเหตุ วิธีการระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ ดูรายละเอียดเพิ่มเติม "การหาค่าพิกัดละติจูด ลองจิจูด จาก Google Mapr"
๑.๑๙ แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยของอปท.

๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มการเกิดสาธารณภัย

๑.๒.๑ สถานการณ์สาธารณภัย

สถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ส่วนใหญ่เกิดภัยจากอุทกภัย โดยมีปัจจัยเสี่ยงมาจากพื้นที่ราบลุ่มติดภูเขา โดยเฉพาะในพื้นที่หมู่ที่ ๗ บ้านทุ่งหลวงที่เกิดภัยขึ้นบ่อยครั้ง และจากสถานการณ์สาธารณภัยดังกล่าว มักจะมีผู้ประสบภัยที่ได้รับผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตั้งแต่การบาดเจ็บเล็กน้อยไปจนถึงขั้นรุนแรงเสียชีวิต

๑.๒.๒ สถิติภัย

สถานการณ์สาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางที่สำคัญที่เกิดขึ้นและทรัพย์สินของประชาชนในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๓) มีดังนี้

(๑) อุทกภัย

ตารางที่ ๑-๑ : สถิติการเกิดอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย				มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย	เสียชีวิต (คน)	สูญหาย (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๖๐	๑	๑,๒,๓,๘,๑๐	๒๐	-	-	-	๔๖,๐๐๐ บ.
๒๕๖๑	-	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	๑	๑,๒,๓,๕,๘,๙,๑๐	๑๖๐	-	-	-	๖๐,๐๐๐ บ.
๒๕๖๓	-	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๒	๑๑ หมู่บ้าน	๑๘๐	-	-	-	๑๐๖,๐๐๐ บ.

(ที่มา : แบบรายงานผู้ประสบอุทกภัย อบต.วังมะปราง ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๔)

(๒) วาตภัย

ตารางที่ ๑-๒ : สถิติการเกิดวาตภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย		มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวนบ้านเรือนที่เสียหายทั้งหมด (หลัง)	จำนวนบ้านเรือนที่เสียหายบางส่วน (หลัง)	
๒๕๖๐	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	๕	๑๑ หมู่บ้าน	-	๕๗	๗๗,๑๓๔
๒๕๖๓	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	๓	๑๑ หมู่บ้าน	-	๘๗	๘๙,๓๕๐
รวม	๘	๑๑ หมู่บ้าน	-	๑๔๔	๑๖๖,๔๘๔

(ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๔)

(๓) ภัยแล้ง

ตารางที่ ๑-๓ : สถิติการเกิดภัยแล้งขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย			มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย	พื้นที่การเกษตรเสียหาย (ไร่)	จำนวนสัตว์ที่รับผลกระทบ (ตัว)	
๒๕๖๐	๑	๑๑ หมู่บ้าน	๙๖๙	๓๓๒	-	๓๓๒,๐๐๐ บ.
๒๕๖๑	๑	๑๑ หมู่บ้าน	๕๒๑	-	-	-
๒๕๖๒	๑	๑๑ หมู่บ้าน	๔๓๒	-	-	-
๒๕๖๓	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-	-
รวม	๓	๑๑ หมู่บ้าน	๑,๙๒๒	๓๓๒	-	๓๓๒,๐๐๐ บ.

(ที่มา : แบบรายงานผู้ประสบภัยแล้ง อบต.วังมะปราง ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ณ พ.ศ.๒๕๖๔)

(๔) ภัยจากการคมนาคม (Transportation)

ตารางที่ ๑-๔ : สถิติการเกิดภัยจากการคมนาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดเหตุ (ครั้ง)	สถานที่เกิดเหตุ	ผลกระทบความเสียหาย		มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	จำนวนผู้บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๖๐	๒๗	ตำบลวังมะปราง	๔	๔๙	๓.๖
๒๕๖๑	๑๑	ตำบลวังมะปราง	๑	๑๕	๐.๖๕
๒๕๖๒	-	-	-	-	-
๒๕๖๓	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-
รวม	๓๘	ตำบลวังมะปราง	๕	๖๔	๔.๒๕

(ที่มา : สถานีตำรวจภูธรวังวิเศษ ข้อมูล ณ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๓ สถานการณ์/ความเสี่ยงจากสาธารณสุขที่เกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

เมื่อมีการวิเคราะห์ความเสี่ยง หรือการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณสุขแล้วจะทำให้ทราบถึงพื้นที่เสี่ยงภัยและปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณสุข ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางในการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขได้ตรงกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น นำไปสู่การลดความเสี่ยงอย่างยั่งยืน ที่หมู่บ้าน/ชุมชนมีวิธีการ รู้รับ ปรับตัวในการรับมือกับสถานการณ์สาธารณสุขที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การกำหนดกิจกรรม โครงการหรือแผนงานที่กำหนดจากผลการประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงของพื้นที่หนึ่งๆ เพื่อลดโอกาสในการได้รับผลกระทบจากสาธารณสุขที่สามารถคาดการณ์ได้ในปัจจุบันและเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตตำบลวังมะปราง ซึ่งมีหมู่บ้านที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัย และปัจจัยที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความเสี่ยงจากภัยต่างๆ โดยสามารถวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้ดังนี้

ตารางที่ ๑.๑๑ : ตารางแสดงปัจจัย/สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ประเภทของภัย	ระดับความเสี่ยงภัย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	เสี่ยงสูง	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงต่ำ	
อุทกภัย	หมู่ที่ ๑,๒,๓,๘,๑๐	หมู่ที่ ๔,๕,๖,๗,๙	หมู่ที่ ๑๑	ความเปราะบาง ๑. เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำหลายสาย พื้นที่เสี่ยงบางจุดไม่มีพนังหรือเขื่อนกันตลิ่ง ศักยภาพ ๑. มีอุปกรณ์เตือนภัย ๒. มีเครื่องมือเครื่องจักรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ภัยแล้ง	หมู่ที่ ๒,๔,๗,๙,๑๐	หมู่ที่ ๑,๓,๕	หมู่ที่ ๖,๘,๑๑	ความเปราะบาง ๑. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร จึงมีความจำเป็นต้องใช้น้ำในปริมาณมาก และต่อเนื่องทั้งปี ๒. แหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรรวมทั้งแม่น้ำลำคลองตื้นเขิน ๓. มีการบุกรุกทำลายป่าไม้ ศักยภาพ ๑. มีอุปกรณ์เตือนภัย ๒. มีเครื่องมือเครื่องจักรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

จากการวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัยและการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ภายใต้ฐานข้อมูลสถานการณ์สาธารณภัย สถิติการเกิดภัย ความถี่การเกิดภัย และปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย สามารถจัดลำดับความเสี่ยงจากมากไปหาน้อยตามลำดับได้ ดังนี้

ตารางที่ ๑-๑๓ : ลำดับความเสี่ยงภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ	ภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
๑. อุทกภัย	๑. ภาวะโลกร้อน
๒. วาตภัย	๒.
๓. ภัยแล้ง	

จากการวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัยและการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ภายใต้ฐานข้อมูลสถานการณ์สาธารณภัย สถิติการเกิดภัย ความถี่การเกิดภัย และปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย สามารถจัดลำดับความเสี่ยงจากมากไปหาน้อยตามลำดับได้ ดังนี้

ตารางที่ ๑-๑๓ : ลำดับความเสี่ยงภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

ลำดับความเสี่ยงภัย	ประเภทของภัย	ลักษณะของการเกิดภัย
๑	อุทกภัยและดินโคลนถล่ม	น้ำป่าไหลหลากจากควนขี้ลม
๒	ภัยแล้ง	น้ำในคลองซีแห้งขอด ฝนทิ้งช่วง
๓	วาตภัย	ฝนตกหนัก ลมพัดแรง

๑.๔ ปฏิทินสาธารณภัยประจำปี

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีการเกิดสาธารณภัยขึ้นบ่อยครั้งและเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง สามารถคาดการณ์การเกิดภัยได้มากขึ้น ได้แก่ อุทกภัย ภัยแล้ง นอกจากนี้ภัยจากการคมนาคม (อุบัติเหตุทางถนน) ก็ยังเป็นสาธารณภัยที่เกิดบ่อยครั้งมากขึ้น ซึ่งการคาดการณ์ทำได้ยากเพราะเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ เว้นแต่ในบางช่วงระยะเวลาหากมีการใช้ถนนมาก เช่น เทศกาลต่างๆ ก็มีแนวโน้มจะเกิดมากขึ้น

ตารางที่ ๑-๑๔ : ปฏิทินสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ล่วงหน้าขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จึงทำปฏิทินสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนี้

ภัย/เดือน	ระยะเวลาที่เกิดภัย												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
อุทกภัย						←	→						
ภัยแล้ง	←	→											
อุบัติเหตุทางถนน	←	→		←	→							←	→
	ปีใหม่			สงกรานต์									ปีใหม่

หมายเหตุ : เผื่อระวังตลอดทั้งปี

บทที่ ๒

นโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีเป้าหมายสูงสุด “การรู้รับ-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน” (Resilience) โดยนำกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และกรอบแนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบกับแนวโน้มสถานการณ์ภัยที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งบทเรียนการจัดการสาธารณภัยที่ผ่านมา นำมาทบทวน ปรับปรุง และจัดทำแผนฉบับนี้ให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแนวทางในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๑ นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง กำหนดนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ตามนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ดังนี้

๒.๑.๑ มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้วยการสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนของสังคมไทยเข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อนำไปสู่การประเมินความเสี่ยงและการใช้ข้อมูลความเสี่ยงประกอบการวางแผน การลงทุน และการตัดสินใจอย่างรู้เท่าทันภัย

๒.๑.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้ยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินของประเทศให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการทุกระดับ พร้อมทั้งการบรรเทาทุกข์และช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว ทันท่วงที และทันต่อเหตุการณ์

๒.๑.๓ สร้างระบบการฟื้นฟูอย่างยั่งยืนโดยจัดให้มีการซ่อมสร้างและฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็วหรือดีกว่าเดิม และปลอดภัยกว่าเดิม เพื่อลดความเสี่ยงเดิมและป้องกันความเสี่ยงใหม่

๒.๑.๔ สร้างการเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ให้ครอบคลุมทุกมิติ

๒.๑.๕ เสริมสร้างการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญา โดยการยกระดับศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของ อปท.

๒.๒ วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

๒.๓ วิสัยทัศน์

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นองค์กรหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีมาตรฐาน

๒.๔ พันธกิจ

๑. จัดทำและพัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัยให้มีมาตรฐาน โดยมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน

๒. บริหารจัดการสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

๓. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔. ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย บรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย

๒.๕ เป้าหมาย

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางมีความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางมีระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ

๓. ลดความสูญเสียจากภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่

๒.๖ ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ แบ่งออกเป็น ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
๒.๖.๑ การลดความสูญเสียและความเสียหาย	(๑) อัตราการเสียชีวิตจากสาธารณภัยต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน (๒) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน (๓) ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากสาธารณภัยโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (๔) ความเสียหายจากสาธารณภัยที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และการหยุดชะงักของบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน ในจำนวนนั้นรวมถึงสถานพยาบาลและสถานศึกษา ด้วยการพัฒนาโครงสร้างและบริการพื้นฐานให้มีความพร้อมรับมือและสามารถฟื้นกลับได้เร็วเมื่อเกิดสาธารณภัย
๒.๖.๒ การเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	(๑) จำนวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีการบรรจุองค์ประกอบประเด็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (๒) ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างยั่งยืน (๓) ชีตความสามารถระบบเตือนภัย โดยการจัดหาเทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ และประชาชนสามารถเข้าถึงการแจ้งเตือนภัยและข้อมูลความเสี่ยงสาธารณภัย

๒.๗ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ของแผนฉบับนี้ เป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนยกระดับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล เพื่อสร้างการรู้เท่าทันภัยและภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

- (๑.๑) เพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยการลดความเปราะบาง และความล่อแหลม พร้อมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น
- (๑.๒) เพื่อให้ทุกภาคส่วนดำเนินการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่

(๒) กลยุทธ์

- (๒.๑) พัฒนาและส่งเสริมให้มีความเข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัยในทุกภาคส่วน
- (๒.๒) พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- (๒.๓) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

(๑) เป้าประสงค์

- (๑.๑) เพื่อยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน เอกภาพ และยืดหยุ่น โดยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (๑.๒) เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์อย่างรวดเร็ว ทันท่วงที และทันต่อเหตุการณ์
- (๑.๓) เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยให้น้อยที่สุด

(๒) กลยุทธ์

- (๒.๑) พัฒนามาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างมีเอกภาพ
- (๒.๒) พัฒนาระบบและเครื่องมือสนับสนุนการเผชิญเหตุ
- (๒.๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบและแนวปฏิบัติในการบรรเทาทุกข์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

(๑) เป้าประสงค์

- (๑.๑) เพื่อฟื้นฟูให้ผู้ประสบภัยได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ทันท่วงที ต่อเนื่อง เป็นธรรม สอดรับกับความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือ และสามารถกลับไปดำรงชีวิตได้ตามปกติ
- (๑.๒) เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้มีการซ่อมสร้างและฟื้นฟูสภาพให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็วหรือให้ดีกว่า และปลอดภัยกว่าเดิม

(๒) กลยุทธ์

- (๒.๑) พัฒนาระบบการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (Post - Disaster Need Assessment : PDNA)
- (๒.๒) พัฒนาแนวทางบริหารจัดการด้านการฟื้นฟู
- (๒.๓) เสริมสร้างแนวทางการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

- (๑.๑) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนัก และเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างยั่งยืน
- (๑.๒) เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในระดับชาติและนานาชาติ
- (๑.๓) เพื่อยกระดับการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างมีเอกภาพ

(๒) กลยุทธ์

- (๒.๑) เสริมสร้างการเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยระหว่างประเทศ
- (๒.๒) พัฒนาระบบการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่มีเอกภาพ
- (๒.๓) ยกกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม
- (๒.๔) ส่งเสริมความเป็นประเทศที่มีบทบาทนำด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

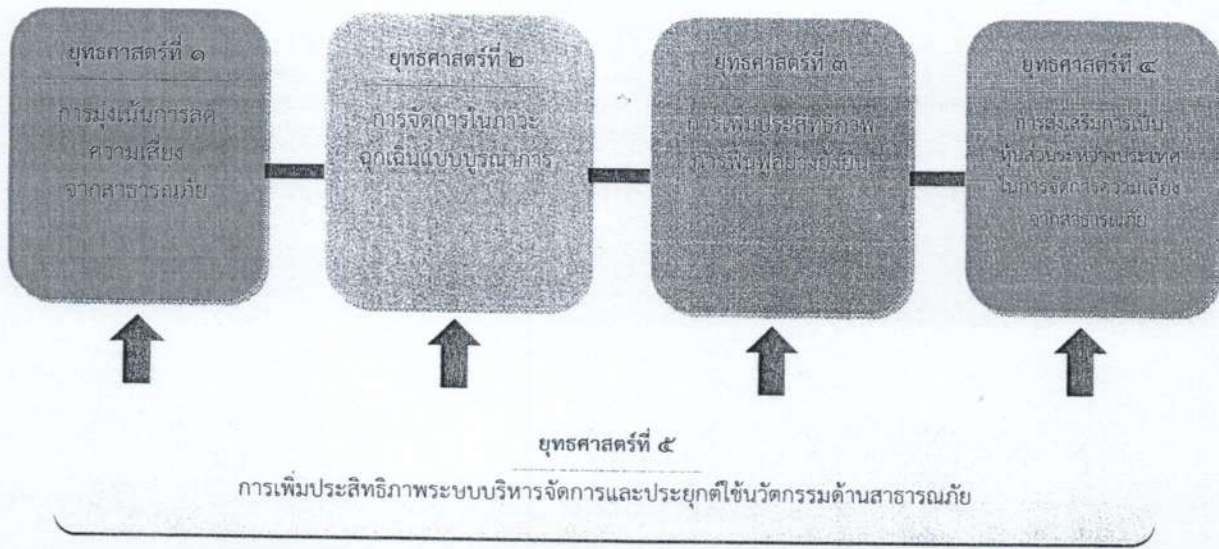
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

- (๑.๑) เพื่อเสริมสร้างระบบบริหารจัดการ การวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญา ให้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยระบบอัจฉริยะอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๑.๒) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการรู้เท่าทันภัยให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างเสมอภาค และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) จากทุกภาคส่วน

(๒) กลยุทธ์

- (๒.๑) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านสาธารณภัย
- (๒.๒) พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- (๒.๓) พัฒนาการสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ
- (๒.๔) ส่งเสริมการลงทุนด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
- (๒.๕) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนภาพที่ ๒-๑ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ฉบับนี้มุ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐ โดยชุมชนมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการเตรียมความพร้อมและลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย หากได้รับการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งมีภูมิปัญญาท้องถิ่นก็จะสามารถทำให้ชุมชนของตนมีความปลอดภัยจากสาธารณภัย โดยการมีส่วนร่วมของคนหลากหลายกลุ่มในชุมชน

๒.๘ แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

๒.๘.๑ งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่

งบประมาณ	สาระสำคัญ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่	(๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ของตน เพื่อใช้ดำเนินการตั้งแต่ระยะก่อนเกิด ขณะเกิดและหลังเกิดสาธารณภัย โดยเฉพาะงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น เฉพาะหน้าและระยะยาว เช่น การอพยพ การจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสาธารณสุข การสื่อสาร การรักษาความสงบเรียบร้อย และการสาธารณสุขโรค เป็นต้น (๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ของตนให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งกำหนดให้มีแผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ พร้อมทั้งจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใดในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย (๓) ให้มีการตั้งงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนตามกรอบแนวทางตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๒) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน มาตรา ๕๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓ ๓) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ ๔) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด - ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะ ๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	- ข้อ ๘๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจ่ายขาดจากเงินสะสมได้ไม่เกินร้อยละ สิบของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนของปีนั้น โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ภายใต้เงื่อนไข - ข้อ ๙๑ ภายใต้บังคับข้อ ๘๙ ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่น อนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมได้ตามความจำเป็นในขณะนั้น โดยให้คำนึงถึงฐานะการเงิน การคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ - ข้อ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ ๗) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ - ข้อ ๖ กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้น โดยฉับพลันทันที เพื่อดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิต และทรัพย์สิน หรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชนได้ตามความจำเป็น ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มียาได้น้อยให้เสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบก่อน - ข้อ ๗ กรณีมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยาหรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ (๑) กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัย ให้รายงานอำเภอ หรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณานำเงินอุดหนุนจากราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย (๒) กรณีมิได้ประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัย ในการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ - ข้อ ๑๑ การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉิน มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือที่จำเป็นที่ต้องแก้ไขโดยฉับพลันในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันที ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความเสียหาย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า การซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมจะไม่คุ้มค่าและการก่อสร้างใหม่จะเกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าให้เสนอคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้คำนึงถึงสถานะทางการเงินการคลัง - ข้อ ๑๖ (๑) การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	- ข้อ ๑๘ กรณีเกิดสาธารณภัยฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยโครงการ ไม่จำเป็นต้องอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ๘) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ - ข้อ ๕ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัคร เพื่อเป็นค่าป่วยการชดเชยการงานหรือเวลาที่เสียไป เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเบิกจ่ายได้ ๙) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ข้อ ๔ อาสาสมัครที่ได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย แล้วแต่กรณี เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่หรือนอกเขตพื้นที่ที่ได้รับค่าใช้จ่ายในอัตราต่อคนต่อวัน - ข้อ ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครในสังกัดของตนตามข้อ ๔ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย - ข้อ ๖ กรณีมีการสั่งใช้อาสาสมัครซึ่งมิได้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ให้ต้นสังกัดเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณของส่วนราชการ

๒.๘.๒ งบกลาง

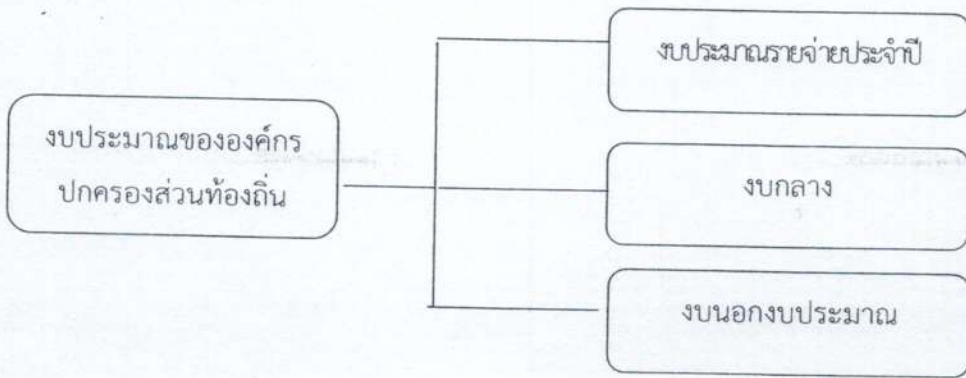
งบประมาณ	สาระสำคัญ
๑. เงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	เมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติขึ้นในเวลาอันใกล้ หรือเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่ใด ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือส่วนราชการที่มีเงินอุดหนุนราชการใช้เงินอุดหนุนราชการในระหว่างที่ยังไม่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้ใด การใช้จ่ายเงินต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนหรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยไม่สามารถใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อสร้างสิ่งก่อสร้างใหม่ได้ ซึ่งการเบิกจ่ายเงินให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราการช่วยเหลือที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยมีแนวทางการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ดังนี้ (๑) วงเงินในเชิงป้องกันหรือยับยั้ง เมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานครใช้เงินในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินนั้นได้ โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๑.๑) ในกรณีกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน (๑.๒) ในกรณีจังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจของสำนักงานป้องกันและบรรเทา สา

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	ธารณภัยจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน โดยการใช้เงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (๒) วงเงินในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เมื่อภัยพิบัติฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (๒.๑) กรณีเกิดในกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๒.๒) กรณีเกิดในจังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) เมื่อได้มีการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแล้วให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
๒. เงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการโครงการตามนโยบายรัฐบาล	กรณีส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายงบประมาณ นอกเหนือจากที่ได้รับ การจัดสรรหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วไม่เพียงพอและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ให้ส่วนราชการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้กระทำได้ในกรณีที่เป็นรายจ่าย ดังนี้ (๑) เป็นรายจ่ายเพื่อการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ (๒) เป็นรายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อการเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติ สาธารณะร้ายแรง (๓) เป็นรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้แล้วแต่มีจำนวนไม่เพียงพอ และมีความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐต้องใช้จ่ายหรือก่องหนี่ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว (๔) เป็นรายจ่ายที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่มีภารกิจจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการและต้องใช้จ่ายหรือก่องหนี่ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ.๒๕๖๒

๒.๘.๓ เงินนอกงบประมาณ เป็นบรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใด ที่ต้องนำส่งคลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

งบประมาณ	สาระสำคัญ
งบประมาณสนับสนุนจากองค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ภาคเอกชน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ	เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานกลางในการประสานและผลักดันการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามหลักการ ข้อกำหนดและเงื่อนไขขององค์กรผู้ให้การสนับสนุน และไม่ขัดแย้งกับแนวทางการดำเนินงานในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ โดยแบ่งเป็นเงินบริจาค กองทุน และอื่นๆ ดังนี้ (๑) เงินบริจาค คือ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว โดยการใช้เงินบริจาคให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงิน

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	หรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมถึงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (๒) กองทุน คือ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้กองทุน รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว ซึ่งการใช้กองทุนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้น (๓) อื่น ๆ คือ เงินสนับสนุนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่นอกเหนือจากเงินบริจาคและกองทุน

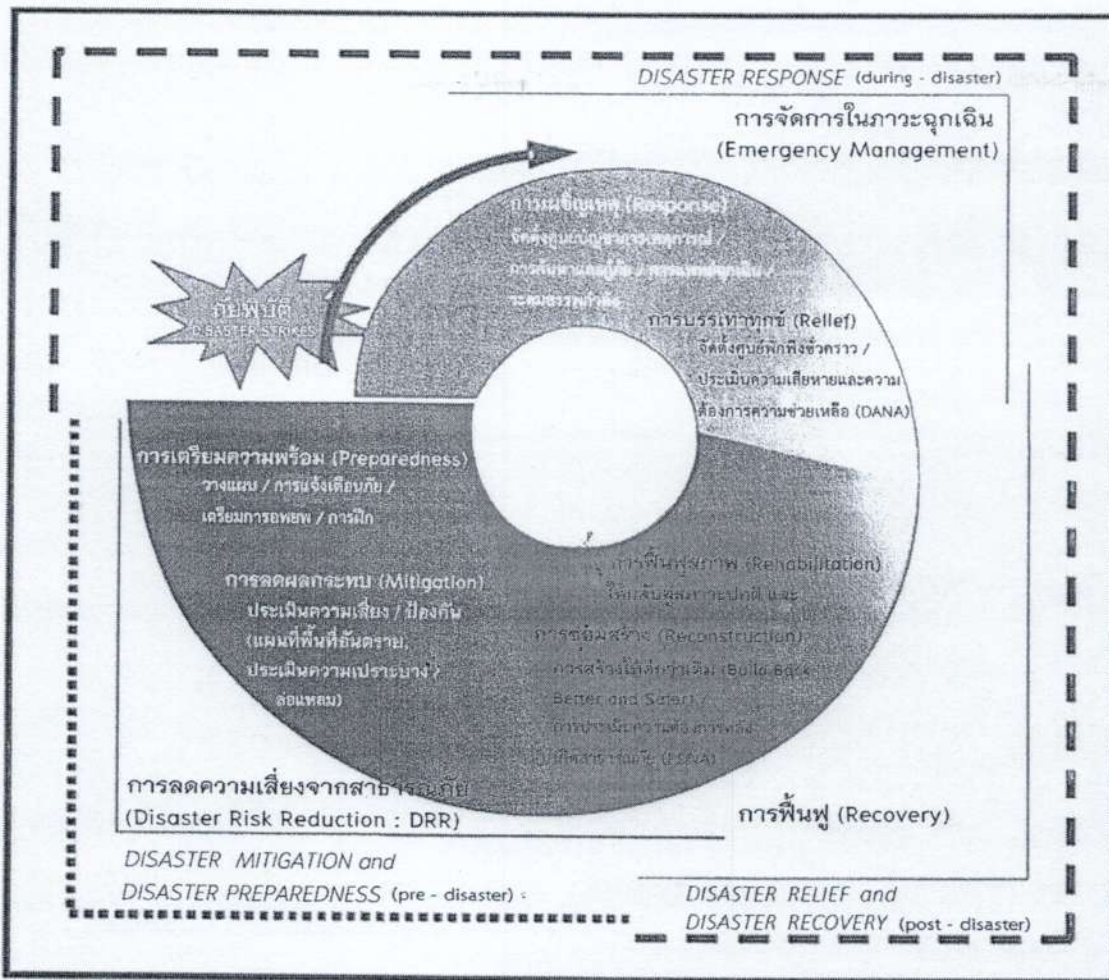
แผนภาพที่ ๒-๑ : แหล่งงบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

บทที่ ๓

หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓.๑ วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นแนวทางการจัดการสาธารณภัยที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจร เพื่อรับมือกับภัยซึ่งมีลักษณะการเกิดที่ยากแก่การคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีรูปแบบการเกิดไม่ซ้ำเดิม และไม่จำเป็นต้องเป็นลำดับก่อนหลังเสมอไป (Non Linear) จึงต้องมีการดำเนินการในลักษณะเป็นวงรอบ (Closed Loop) อย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถแยกส่วนเฉพาะในแต่ละกระบวนการ ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยจึงเป็นการจัดการสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟู ซึ่งการดำเนินการในแต่ละช่วงเวลาการเกิดสาธารณภัยอาจมีความคาบเกี่ยวกัน (Over lap) รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพที่ ๓-๑

ปรับจากที่มา : TorqAid. (๒๐๑๖). TorqAid disaster risk management framework: seven key diagrams. <https://www.preventionweb.net>. (๒๐๑๙, November :๒๕)

แผนภาพที่ ๓-๑ วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management : DRM) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน (Resilience)

๓.๒ กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จะมีองค์กรที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวก ควบคุม สั่งการ และประสานการปฏิบัติตั้งแต่ระดับประเทศ ซึ่งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ต้องมีการเชื่อมโยงและรับนโยบายแผนงานแนวทางมาดำเนินการ รวมทั้งการประสานกับหน่วยงานบริหารจัดการสาธารณภัยในระดับอำเภอ และระดับจังหวัดด้วย

๓.๒.๑ ระดับนโยบาย

(๑) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)

มีหน้าที่กำหนดนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพโดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.)

มีหน้าที่เสนอนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติภัยของประเทศและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

(๓) คณะกรรมการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ (กภช.)

มีหน้าที่เสนอ และจัดทำมาตรการ แนวทาง นโยบาย แผนการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ แผนงาน และโครงการในการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๒.๒ ระดับปฏิบัติ

กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยระดับปฏิบัติเป็นศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกและการประสานการปฏิบัติของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยภายใต้แนวคิด “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operation Center : EOC)” โดยเรียกชื่อว่า กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ/กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ มีหน้าที่ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้วยการบังคับบัญชา อำนาจการ ควบคุม กำกับ และประสานการปฏิบัติ ระหว่างภาคส่วนตั้งแต่ภาวะปกติจนถึงเมื่อคาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัย โดยจะต้องมีการกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในภารกิจหน้าที่ต่าง ๆ และต้องมีการจัดทำแนวปฏิบัติหรือคู่มือการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในแต่ละระดับการปฏิบัติการ (Level of Activation) รวมทั้งต้องจัดให้มีสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) สำหรับปฏิบัติงาน โดยเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นกลไกดังกล่าวจะปรับเข้าสู่กระบวนการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉินโดยการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์” ขึ้น ซึ่งแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉินจะกล่าวต่อไปในบทที่ ๕

(๑) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

ทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนาจการ ควบคุม กำกับ ดูแลและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓)

มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรณีการจัดการสาธารณสุขภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ควบคุมสั่งการ และบัญชาการ

(๒) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปก.ก.)

ทำหน้าที่ประสานงาน บูรณาการข้อมูล และการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของ สรรพกำลัง เครื่องมืออุปกรณ์ แผนปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ทั้งระบบในภาวะปกติ และในภาวะใกล้เกิดภัย ทำหน้าที่เตรียมการเผชิญเหตุ ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัยพร้อมทั้งรายงาน และเสนอความเห็น ต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีตามแต่ระดับการจัดการสาธารณสุข เพื่อตัดสินใจในการรับมือ โดยมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้อำนวยการกลาง

(๓) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปก.จ.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรอง ผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

(๔) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร (กอปก.กทม.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุน ประสานการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร และจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนเผชิญเหตุตามประเภทความเสี่ยงภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร รวมทั้งดำเนินการสนับสนุน การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจหน้าที่และแนวทางปฏิบัติ ตามหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

(๕) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต (กอปก.สนข.)

ทำหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงาน ของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต

(๖) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปก.อ.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติงานตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมอบหมาย โดยมีนายอำเภอ/ผู้อำนวยการอำเภอ เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัด ประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

(๗) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมืองพัทยา (กอปก.เมืองพัทยา)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อ เกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเมืองพัทยา ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้ง สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง

หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกเมืองพัทยา/ผู้อำนวยการเมืองพัทยา เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมืองพัทยา อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

(๘) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล (กอปก.ทน./ทม./ทต.)

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เฉพาะเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกเทศมนตรี/ผู้อำนวยการเทศบาล เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

(๙) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล (กอปก.อบต.)

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เฉพาะเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้อำนวยการองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และมีองค์ประกอบ ดังนี้

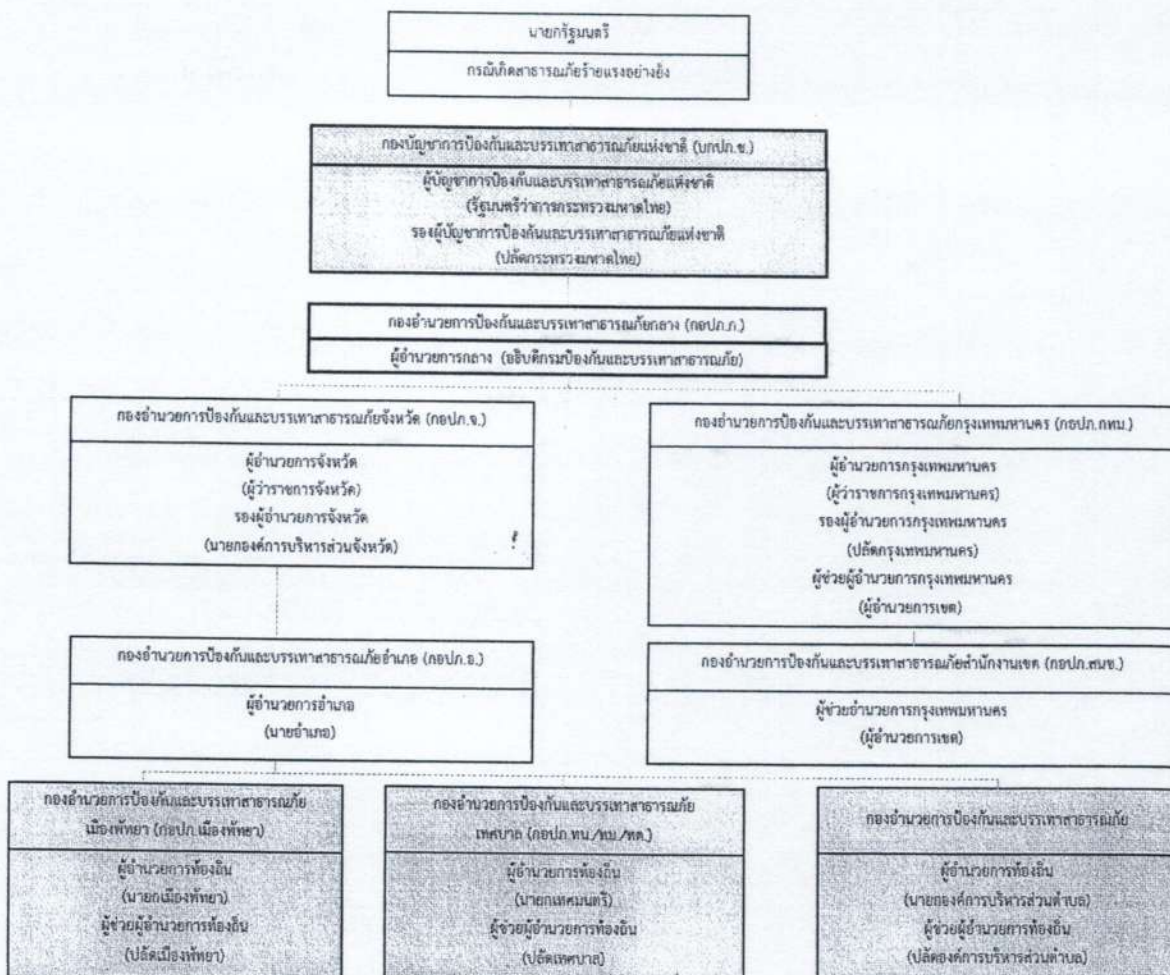
กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง
ประกอบด้วย

๑. นายกอบต.วังมะปราง	ผู้อำนวยการ
๒. ปลัด อบต.วังมะปราง	รองผู้อำนวยการ
๓. รองปลัด อบต.วังมะปราง	กรรมการ
๔. ผอ.กองคลัง	กรรมการ
๕. ผอ.กองช่าง	กรรมการ
๖. นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	กรรมการ
๗. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	กรรมการ
๘. ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่นายอำเภอเห็นสมควรแต่งตั้ง	กรรมการ
๙. ผอ.โรงเรียนบ้านบางพระ	กรรมการ
๑๐. ผอ.โรงเรียนวัดน้ำฉ่ำ	กรรมการ
๑๑. ผอ.โรงเรียนบ้านช่องลม	กรรมการ
๑๐. นายชาญ เจือแก้ว	กรรมการ
๑๒. หัวหน้าสำนักปลัด	กรรมการและเลขานุการ

หมายเหตุ อาจปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงกรรมการได้ตามที่นายอำเภอเห็นสมควร

อำนาจหน้าที่

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวก ประสานงาน และสนับสนุนการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัย เช่น จัดให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น
๓. จัดตั้งทีมเฝ้าระวัง ติดตาม ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัย และแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ และให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น เพื่อควบคุมและบัญชาการ การเผชิญเหตุสาธารณภัยในพื้นที่
๔. รวบรวม จัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และฐานข้อมูลความเสี่ยงภัยในพื้นที่อปท.
๕. ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย
๖. สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียงเมื่อได้รับการร้องขอ

แผนภาพที่ ๓-๒ กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓.๓ บทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับ อปท.

๓.๓.๑ การปฏิบัติร่วมกับอำเภอและจังหวัด

(๑) จัดเจ้าหน้าที่ประสานอำเภอและจังหวัด ในช่วงระยะขณะเกิดภัย พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นตามข้อเท็จจริงเป็นระยะๆ

(๒) กรณีสถานการณ์สาธารณภัยมีความรุนแรงให้ประสานขอกำลังสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ/จังหวัด ตามลำดับ

๓.๓.๒ การปฏิบัติร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง

(๑) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง และสาธารณภัยมีความรุนแรงขยายเป็นวงกว้าง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง รายงานผู้อำนวยการอำเภอ พร้อมทั้งประสานกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง) เนื้อหาซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง) ให้สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

(๒) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ของ (องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง) เนื้อหาซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง) ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ให้การสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการบูรณาการและการประสานการปฏิบัติงานร่วมกัน

๓.๓.๓ การปฏิบัติร่วมกับหน่วยทหารในพื้นที่

ในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมระหว่างพลเรือนกับทหารนั้น จะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดการสาธารณภัยของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง กับ (ระบุน่วยงานทหารในพื้นที่) ทั้งนี้ ฝ่ายทหารอาจพิจารณาจัดตั้งศูนย์ประสานงานหรือศูนย์ปฏิบัติงานร่วมระหว่างพลเรือนกับทหาร ขึ้นอยู่กับระดับของหน่วยและสถานการณ์สาธารณภัยนั้นๆ โดยมีแนวทางปฏิบัติสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตรัง พ.ศ.๒๕๖๔ และข้อตกลงว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างผู้อำนวยการจังหวัดกับหน่วยงานทหารในพื้นที่ ทั้งนี้รายละเอียดการแบ่งมอบพื้นที่ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของหน่วยทหาร

๓.๓.๔ การปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม เอกชน และองค์การสาธารณกุศล

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นศูนย์กลางในการประสานการปฏิบัติในเขตรับผิดชอบตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้สามารถติดต่อประสานงาน สั่งการ รายงาน การปฏิบัติ และสถานการณ์ระหว่างทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และเชื่อถือได้ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดเจ้าหน้าที่ประสานงานกับศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง (กรณีเกิดสาธารณภัย) เพื่อร่วมปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ

(๒) จัดทำแผนประสานงานกับองค์การสาธารณกุศล และให้องค์การสาธารณกุศลในจังหวัด จัดเจ้าหน้าที่ประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ตลอด ๒๔ ชั่วโมง พร้อมอุปกรณ์และบุคลากรที่สามารถปฏิบัติการกิจได้

(๓) องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ร่วมกับองค์การสาธารณกุศลจัดทำแนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนทรัพยากร เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และเครื่องมือ เพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยแต่ละระดับ

(๔) กรณีที่เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น ถ้าองค์การสาธารณกุศลไปถึงพื้นที่ประสบภัยก่อน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ให้กันเขตพื้นที่อันตรายและกันไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยังพื้นที่อันตราย พร้อมทั้งแจ้งหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยทันที เพื่อดำเนินการควบคุมสถานการณ์สาธารณภัย

(๕) กรณีที่ได้รับการประสานจากองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ตำรวจ เทศบาล เป็นต้น ให้องค์การสาธารณกุศลจัดชุดเคลื่อนที่เร็วออกไปยังที่เกิดเหตุ และให้รายงานตัวที่ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง หรือผู้อำนวยการท้องถิ่น เพื่อรับมอบหมายภารกิจในการปฏิบัติการ

(๖) กรณีหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์การสาธารณกุศล องค์กรเอกชน ช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรักษาความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุ และพื้นที่รองรับการอพยพ ประสานหน่วยแพทย์และพยาบาล อีกทั้งให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบสาธารณภัย พร้อมทั้งลำเลียงผู้ได้รับบาดเจ็บส่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล โรงพยาบาลประจำอำเภอ รวมทั้งอพยพช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยไปยังที่ปลอดภัยหรือพื้นที่รองรับการอพยพ

ตารางที่ ๓-๑ : รายนามภาคประชาสังคม และองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

ลำดับที่	รายนามภาคประชาสังคม และองค์การสาธารณกุศล	โทรศัพท์/โทรสาร	รายชื่อผู้ประสานงาน
๑.	รถกู้ชีพ อบต.วังมะปราง	๐๖๖๙	นายชาญ แจ็กไว้น

๓.๔ ขอบเขตสาธารณภัย

ขอบเขตสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติฉบับนี้ ให้เป็นไปตามความหมาย “สาธารณภัย” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

“อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

๓.๕ ระดับการจัดการสาธารณภัย

ระดับการจัดการสาธารณภัยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ทั้งนี้ ขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน หรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากร ที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ดังนี้

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุม และสั่งการ
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ

๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง นายกองคํการ
บริหารส่วนตำบลส่วนตำบลวังมะปราง ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ จะเข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่โดยเร็วเป็น
ลำดับแรก มีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัคร รวมทั้งติดตาม
สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ประเมินโอกาสการขยายความรุนแรงของภัย เพื่อรายงานนายอำเภอให้เสนอต่อผู้ว่า
ราชการจังหวัดพิจารณาประกาศหรือยกระดับของภัยจากสาธารณภัยขนาดเล็กเป็นสาธารณภัยขนาดกลาง
ต่อไป

๓.๖ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายหลักในการจัดการความ
เสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ โดยมีกฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดการ
ความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

๓.๖.๑ กฎหมายหลัก

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง รวม ๙ ฉบับ ได้แก่

(๑) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภัยอันตราย
จากสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓

(๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๓

(๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองกรณีผู้ประสบภัย หรือ
เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ร้องขอหลักฐานเพื่อรับการสงเคราะห์ หรือบริการอื่นใด พ.ศ. ๒๕๕๒

(๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔

(๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๗) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัคร
ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐

(๘) ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่องแบบหนังสือรับรองผู้ประสบภัย

(๙) ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้จ่าย
เงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๓.๖.๒ กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่ง ที่สำคัญเพื่อการสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสา
ธารณภัย

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๑.๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันอุบัติเหตุภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานด้านสาธารณูปโภค พ.ศ. ๒๕๔๐

(๑.๓) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสา
ธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒

(๑.๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๔๗

- (๑.๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑
- (๑.๖) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๑.๗) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียโรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๑.๘) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑
- (๒) ระเบียบกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง ได้แก่**
- (๒.๑) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒
- หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓
- (๒.๒) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๒.๓) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อใช้จ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในการรักษาความมั่นคงของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๒.๔) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจ่ายเงินทดรองราชการเพื่อการป้องกันและขจัดภาวะมลพิษทางทะเลเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๗
- (๓) พระราชบัญญัติ/ ระเบียบ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ**
- (๓.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๓.๒) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๓.๓) พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗
- (๓.๔) พระราชบัญญัติกาชาด พ.ศ. ๒๔๙๙
- (๓.๕) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
- (๓.๖) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๓.๗) พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติหรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓
- (๓.๘) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๙) พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๓.๑๐) พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔
- (๓.๑๑) พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการ ผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๓.๑๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๓.๑๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๓.๑๔) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๑๕) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓.๑๖) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๓.๑๗) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๓.๑๘) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๑๙) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๒๐) พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙
- (๓.๒๑) พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐
- (๓.๒๒) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๓.๒๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘

- (๓.๒๔) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
- (๓.๒๕) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖
- (๓.๒๖) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
- (๓.๒๗) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘
- (๓.๒๘) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๓.๒๙) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕
- (๓.๓๐) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑
- (๓.๓๑) พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๓.๓๒) พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๓.๓๓) พระราชบัญญัติการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐
- (๓.๓๔) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๓๕) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๓๖) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓.๓๗) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓.๓๘) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓.๓๙) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๔๐) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙
- (๓.๔๑) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕
- (๓.๔๒) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

บทที่ ๔

การปฏิบัติก่อนเกิดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสของความรุนแรง และผลกระทบที่เกิดจากสาธารณภัยได้ด้วยการประเมินความเสี่ยง เพื่อนำมากำหนดนโยบาย แผน และมาตรการ เพื่อแก้ไขต้นเหตุของปัญหาในการลดความเสี่ยงที่เกิดแก่ชุมชนและสังคม โดยการมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม และป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่ด้วยการลดความล่อแหลม ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการให้สังคมมีความพร้อมในการเผชิญเหตุ และฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม อันนำไปสู่การรับรู้ - ปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)

ความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่สาธารณภัยทำให้เกิดการสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่และภาคบริการต่างๆในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ณ ระยะเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต ซึ่งสามารถแทนด้วยสมการแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ได้แก่ ภัยความล่อแหลม ความเปราะบางและศักยภาพ ดังนี้

$$\text{ความเสี่ยง (Risk)} = \frac{\text{ภัย (Hazard)} \times \text{ความล่อแหลม (Exposure)} \times \text{ความเปราะบาง (Vulnerability)}}{\text{ศักยภาพ (Capacity)}}$$

ศักยภาพ (Capacity)

การวิเคราะห์ความเสี่ยง, การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการกำหนด ลักษณะ ขนาด หรือขอบเขตของความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ภัยที่เกิดขึ้นและประเมินสภาวะการเปิดรับต่อ ความเสี่ยง (exposure) ความเปราะบาง (Vulnerability) และ ศักยภาพ (Capacity) ในการรับมือของชุมชน ที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การดำรงชีวิตและสิ่งแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นในการ เกิดผลกระทบจากภัยในพื้นที่หนึ่ง ๆ มีประโยชน์ในการวางแผนเพื่อจัดการความเสี่ยงอย่างมีระบบ

ภัย (Hazard) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดจากธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ที่อาจนำมาซึ่ง ความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ความล่อแหลม (Exposure) หมายถึง การที่ผู้คน อาคารบ้านเรือน ทรัพย์สิน ระบบต่างๆ หรือ องค์ประกอบใดๆ มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงและอาจได้รับความเสียหาย

ความเปราะบาง (Vulnerability) หมายถึง ปัจจัยหรือสภาวะใดๆ ที่ทำให้ชุมชนหรือสังคมขาด ความสามารถในการปกป้องตนเอง ทำให้ไม่สามารถรับมือกับสาธารณภัย หรือไม่สามารถฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็ว จากความเสียหายอันเกิดจากสาธารณภัย ปัจจัยเหล่านี้มีอยู่ในชุมชนหรือสังคมมานานก่อนเกิดสาธารณภัย และ อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของภัยมีความรุนแรงมากขึ้น

ศักยภาพ (Capacity) หมายถึง ความสามารถที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือความสามารถที่อาจจะ พัฒนาต่อไปให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

๔.๑ แนวคิดการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในแต่ละประเทศไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เนื่องจากสาธารณภัยเป็นเรื่องของคนทุกคน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางให้ดำเนินการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกันทุกภาคส่วนของประเทศ

ทั้งนี้ ระดับสากลและระดับภูมิภาคได้มีการจัดทำกรอบการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และได้มีการยอมรับแนวคิดในการปฏิบัติการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย หรือ Disaster Risk Reduction: DRR ขึ้น เพื่อให้เข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัย เสริมสร้างศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ลงทุนด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในการพร้อมรับมือและฟื้นคืนกลับได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งพัฒนาศักยภาพเพื่อเตรียมพร้อมในการเผชิญเหตุสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ และการฟื้นฟูสภาพและซ่อมสร้างให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิมในช่วงการฟื้นฟู

๔.๒ เป้าประสงค์

๔.๒.๑ เพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยการลดความเปราะบาง และความล่อแหลม พร้อมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

๔.๒.๒ เพื่อให้มีมาตรการ ให้ทุกภาคส่วนลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่

๔.๓ กลยุทธ์การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมให้มีการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยระดับท้องถิ่น

(๑) แนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีแนวทางการปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

(๑.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกระบวนการประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย

(๑) จัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสาธารณภัย เช่น ฐานข้อมูลสถิติสาธารณภัย ฐานข้อมูลผู้ประสบภัย ฐานข้อมูลเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ และฐานข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน และมีการเชื่อมโยงข้อมูลทุกภาคส่วนในทุกระดับโดยกำหนดให้มีข้อตกลงระหว่างหน่วยงานในการขอใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน เพื่อให้ได้แผนที่ความเสี่ยง (Risk Map) ทั้งนี้ ให้มีการปรับปรุงฐานข้อมูลเชิงสถิติเพื่อการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างสม่ำเสมอ

(๑.๒) วิเคราะห์ความเสี่ยงโดยสร้างฉากทัศน์/สถานการณ์สมมุติ (Scenario - base risk assessment) เป็นการใช้สถานการณ์หรือสถิติของภัยที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เพื่อค้นหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต (Future Risk Scenario) หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่นำความรู้และแนวทางการปฏิบัติจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ร่วมกับความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ ผสมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในทุกมิติ (Inclusive DRR)

(๒) แนวทางปฏิบัติในการใช้ผลการประเมินความเสี่ยงเพื่อการวางแผน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง วางแผนเพื่อป้องกันความเสี่ยง แก้ไขปัญหาความเปราะบาง และความล่อแหลม การเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในทุกระดับ โดยนำผลการประเมินความเสี่ยงมาเป็นแนวทางในการกำหนดแผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยจากทุกหน่วยงานมาใช้ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามภัยประเภทต่างๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญและจัดสรรทรัพยากร รวมถึงการสร้างนวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยบรรจุในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

ตารางที่ ๔-๑ : แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ				
อุทกภัย	ม. ๑ ม. ๒ ม. ๓ ม. ๘ ม. ๑๐	ม. ๔ ม. ๕ ม. ๖ ม. ๗ ม. ๙	ม. ๑๑	๑. จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒. สร้างระบบการแจ้งเตือนภัยให้มีประสิทธิภาพ ๓. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของการเกิดภัย ๔. ประเมินความเสี่ยงภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่มโดยการประเมินภัยและความล่อแหลมเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่ม รวมทั้งศึกษาวิธีลดผลกระทบ เพื่อนำไปกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	๑. โครงการขุดลอกลำน้ำสาธารณะและการขุดสระกักเก็บน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากล้งและอุทกภัย ๒. การสร้างอ่างเก็บกักน้ำ และสร้างระบบระบายน้ำ ๓. ปลูกไม้คลุมหน้าดิน กันดินพังทลาย ๔. โครงการก่อสร้างฝาย/เขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ ๕. โครงการขุดเจาะบ่อบาดาล ๖. โครงการรณรงค์ปลูกป่า/หญ้าแฝก	๑. อบต.วังมะปราง ๒. อำเภอวังวิเศษ ๒. จังหวัดตรัง ๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ๒. งบประมาณอื่น
ภัยจากการคมนาคมและขนส่ง	ม. ๒ ม. ๖ ม. ๗ ม. ๙ ม. ๑๑	ม. ๑ ม. ๓ ม. ๔ ม. ๑๐	ม. ๕ ม. ๘	๑. การกำหนดจุดเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ๒. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของการเกิดภัย	๑. โครงการปรับปรุงถนน ๒. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง	๑. อบต.วังมะปราง ๒. อำเภอวังวิเศษ ๒. จังหวัดตรัง ๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ๒. งบประมาณอื่น

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ				
ภัยแล้ง	ม. ๒ ม. ๔ ม. ๗ ม. ๙ ม. ๑๐	ม. ๑ ม. ๓ ม. ๕	ม. ๖ ม. ๘ ม. ๑๑	๑. จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของการเกิดภัย	๑. โครงการขุดลอกลำน้ำสาธารณะ และการขุดสระกักเก็บน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหภัยแล้งและอุทกภัย ๒. การสร้างอ่างเก็บกักน้ำ และสร้างระบบระบายน้ำ ๓. โครงการก่อสร้างฝาย/เขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ ๔. โครงการขุดเจาะบ่อนบาดาล	๑. อบต.วังมะปราง ๒. อำเภอวังวิเศษ ๒. จังหวัดตรัง ๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ๒. งบประมาณอื่น

หมายเหตุ (สามารถเพิ่มเติมประเภทภัย/แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้สอดคล้องกับบริบทของ อบต. แต่ละ อบต.)

(๓) แนวทางปฏิบัติในการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้กำหนดให้มีสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

(๓.๑) สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนและทุกภาคส่วนได้รับทราบความเสี่ยงของพื้นที่ตนเอง เพื่อให้มีความตระหนัก เข้าใจความเสี่ยงในพื้นที่รู้เท่าทันภัย และเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยในการวางแผนและการลงทุนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการสนับสนุนให้สื่อประชาสัมพันธ์ ทุกแขนงมีบทบาทในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้ถนนอย่างปลอดภัย การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน การเตรียมการในการรับมือ สาธารณภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต

(๓.๒) จัดทำ ปรับปรุง และพัฒนาคู่มือการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Assessment Guideline) โดยให้หน่วยงานภาคในระดับท้องถิ่น ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนต่างๆ ได้รับรู้ความเสี่ยงของพื้นที่

(๓.๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครต่างๆ มีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมุ่งเน้นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่และลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมด้วยมาตรการและวิธีการที่หลากหลายในการป้องกันและลดความล่อแหลม เปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการเตรียมความพร้อมในการเผชิญเหตุ รวมทั้งฟื้นฟูให้กลับคืนสภาพได้อย่างรวดเร็วและดีขึ้นกว่าเดิม โดยพิจารณาเลือกใช้วิธีการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เช่น

(๑.๑) ย้ายที่ตั้งชุมชน หมู่บ้าน และอาคารสถานที่ออกนอกพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัย หรือการออกแบบโครงสร้างและใช้วัสดุในการก่อสร้างที่มีความคงทนและปลอดภัย

(๑.๒) กำหนด/จัดทำโซนนิ่ง เพื่อวางแผนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑.๓) จัดทำผังเมือง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงจากสาธารณภัย และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งจัดทำกฎระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยในชุมชนที่อยู่อาศัย

(๒) แนวทางปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบจากความเสียหาย (Risk Prevention and Mitigation)

ดำเนินการป้องกันและลดผลกระทบ โดยดำเนินการทั้งที่ใช้โครงสร้าง และไม่ใช้โครงสร้าง เพื่อจัดหรือลดโอกาสที่สาธารณภัยจะสร้างผลกระทบต่อบุคคล ชุมชนหรือสังคม เพื่อเตรียมการด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติการและความพร้อมไว้รองรับสถานการณ์สาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น ทั้งการป้องกัน บรรเทาและระงับภัยให้มีความพร้อมที่จะเผชิญสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒.๑) มาตรการเชิงใช้โครงสร้าง

การป้องกันและลดผลกระทบโดยใช้โครงสร้าง หมายถึง การใช้สิ่งก่อสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร เขื่อน กำแพง อ่างเก็บน้ำ ฝาย เขื่อนกั้นน้ำ เส้นทางคมนาคมเพื่อส่งกำลังบำรุง ป้ายสัญญาณ ฯลฯ เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ว่าควรใช้การป้องกันแบบใดจึงจะเหมาะสมกับสภาพพื้นที่เสี่ยงภัยนั้นๆ ประกอบด้วย

(๑) จัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ เขื่อน สระน้ำ ทำนบ เขื่อน ฝาย รวมทั้งการขุดลอกคูคลอง แหล่งน้ำสาธารณะที่ต้นเขิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งและการระบายในฤดูฝน

(๒) ก่อสร้างกำแพง ผนัง หรือรอดักตะกอน เพื่อป้องกันการเอ่อล้นหรือสูญเสียน้ำดินจากการกัดเซาะชายฝั่งของทะเลและแม่น้ำ

(๓) เสริมความแข็งแรงของโครงสร้างบ้าน อาคาร ให้สามารถต้านทานแรงจากลมพายุ

(๔) กรณีการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่เสี่ยงภัยต้องให้มีความมั่นคงแข็งแรงและมีระบบความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้อาคาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งข้อกำหนดและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(๕) ก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางเพื่อการส่งกำลังบำรุง หรือเส้นทางไปสถานที่หลบภัยให้ใช้งานได้ตลอดเวลา

(๒.๒) มาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง

การป้องกันและลดผลกระทบโดยไม่ใช้โครงสร้าง เป็นการดำเนินการเพื่อช่วยทำให้การดำเนินงานในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้มาตรการด้านกฎหมายควบคุมมาตรฐานการก่อสร้าง การจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดิน การอบรมวิศวกรในการก่อสร้าง

(๑) กำหนดเขตพื้นที่และจัดกลุ่มที่ตั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อหลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัย เช่น การวางแผนการใช้ที่ดิน การจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การกำหนดมาตรฐาน ความปลอดภัยของกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดโซนนิ่ง เป็นต้น

(๒) เสริมสร้างความแข็งแรงของตลิ่ง ปลุดันไม้ ไม้พุ่ม หญ้าแฝก ป้องกันชุมชนริมน้ำ

(๓) ปรับแผนการเกษตรเพื่อกระจายความเสี่ยง เช่น ปลุดันไม้ ปลุดันโคลนหน้าดิน กันดินพังทลาย ทำแนวปลูกแบบขวาง แนะนำพันธุ์พืชที่ทนต่อแมลงศัตรูพืชและความแห้งแล้ง รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

(๔) ออกมาตรการที่จำเป็นในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๕) บังคับใช้กฎหมายและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐในการป้องกันไม่ให้เกิดอัคคีภัย เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับ สาธารณภัยต่างๆ ที่เกิดจากการกระทำของประชาชนเอง เช่น การเผาตอซังข้าว การเผาใบอ้อย เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้นำแนวคิดการลดความเสี่ยงมาใช้ในการบริหารจัดการสาธารณภัย ภายใต้การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยต่างๆ ของ อบต. โดยได้จัดทำโครงการ/มาตรการ/แผนงาน และแนวทางการป้องกันและลดผลกระทบจากทุกหน่วยงานมาใช้ในการป้องกันและลดผลกระทบตามภัยประเภทต่างๆ และบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/แผนพัฒนาท้องถิ่น

(๓) แนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Transfer) ได้แก่

(๓.๑) สนับสนุนการสร้างระบบประกันภัย โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เช่น กรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งเป็นการตกลงทำสัญญาร่วมกันระหว่างผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัยที่อีกฝ่ายตกลงจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งตามกำหนดระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้กับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นจะได้รับค่าสินไหมชดเชยบางส่วนหรือทั้งหมดจากผู้รับประกันภัย และส่งเสริมให้ประชาชนซื้อระบบประกันภัยดังกล่าว

(๓.๒) สนับสนุนการออกพันธบัตรสาธารณภัย (catastrophe/CAT bond) ซึ่งคือตราสารหนี้ที่ผลตอบแทนอ้างอิงกับมูลค่าความเสียหาย โดยเมื่อเกิดสาธารณภัยที่กำหนดไว้และมูลค่าความเสียหายเกินกว่าระดับที่กำหนดผู้ออกตราสารจะหักเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามขั้นตอนที่ตกลงไว้ เพื่อชดเชยกับความเสี่ยงที่สูงขึ้น แต่หากไม่เกิดสาธารณภัยตามที่ระบุไว้ในเวลาที่กำหนดผู้ลงทุนก็จะได้รับดอกเบี้ยและเงินต้นคืน เมื่อครบกำหนด และส่งเสริมให้ประชาชนซื้อพันธบัตรสาธารณภัยดังกล่าว

(๔) แนวทางปฏิบัติในการยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) ได้แก่

(๔.๑) ฝึกรป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การฝึกรป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นเครื่องมือและกิจกรรมในการสร้างความพร้อมและเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากร รวมทั้งเป็นการทดสอบการประสานงานและการบูรณาการความร่วมมือ ทำให้ทราบจุดบกพร่องและช่องว่างในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง และแผนเผชิญเหตุสาธารณภัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การฝึกรป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้หมายรวมถึงการฝึก การซักซ้อม และการฝึกปฏิบัติตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละหน่วยงานในทุกระดับ โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จะมีการประสานและสั่งการอำนวยการให้ชุมชน/หมู่บ้าน ดำเนินการฝึกรป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบบูรณาการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการบูรณาการหน่วยงานที่รับผิดชอบให้พร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น โดยพิจารณาประเภทของภัยที่เป็นนโยบายเน้นหนักของรัฐบาล หรือภัยที่มีความเสี่ยงสูง ตามความจำเป็นของสภาพพื้นที่

(๔.๒) การเตรียมการอพยพ

กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จัดทำแผนอพยพ แผนอพยพส่วนราชการ หรือวางมาตรการการอพยพ ซึ่งอย่างน้อยมีสาระสำคัญประกอบด้วย บัญชีจำนวนผู้อพยพบัญชีส่วนราชการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการอพยพ การกำหนดเขตพื้นที่รองรับ การอพยพให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสม การกำหนดเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบการอพยพไว้ให้ชัดเจน การกำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางอพยพสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย รวมทั้งการสำรวจและการจัดเตรียมพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง แหล่งพลังงาน และระบบสื่อสารสำหรับการอพยพ

เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการและสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายเป็นไปอย่างมีระบบสามารถระงับการแตกตื่นเสียชีวิตของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเตรียมการอพยพ ให้ดำเนินการดังนี้

- ๑) จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยและแผนอพยพส่วนราชการ
- ๒) จัดหาสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชน
- ๓) จัดเตรียมเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย
- ๔) จัดทำป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยบอกเส้นทางอพยพไปสู่สถานที่ปลอดภัย
- ๕) จัดเตรียมสรรพกำลังหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน หรือหน่วยอพยพ
- ๖) จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เช่น รถยนต์ขับเคลื่อน ๔ ล้อ ไฟฉาย พลุส่องสว่าง นกหวีด เสื้อชูชีพ ฯลฯ
- ๗) จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน
- ๘) จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนอพยพจากสาธารณภัย
- ๙) จัดทำคู่มือการอพยพจากสาธารณภัย ให้ประชาชนศึกษา

ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนอพยพ การอพยพส่วนราชการ ให้กำหนดรายละเอียดโดยสำรวจ และจัดทำบัญชีจำนวนผู้อพยพไว้ล่วงหน้า โดยแยกประเภทตามลำดับความเร่งด่วน การกำหนดเขตพื้นที่รวมพลและพื้นที่รองรับการอพยพ การกำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไว้ล่วงหน้า โดยระบุหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน การสำรวจยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิงตลอดจนระบบการสื่อสารสำหรับการอพยพ การกำหนดเส้นทางอพยพหลัก และเส้นทางรองที่ชัดเจน การกำหนดสถานที่ปลอดภัยเป็นพื้นที่รองรับการอพยพ การกำหนดระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการอพยพการอยู่อาศัย ในพื้นที่รองรับการอพยพตลอดจนการอพยพกลับ การให้ความช่วยเหลือ และบริการในการดำรงชีพและระบบสุขลักษณะตามสมควรจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมตลอดจนระเบียบในการควบคุมการใช้สิ่งเหล่านี้

นอกจากนี้ ให้แบ่งการปกครองในพื้นที่อพยพออกเป็นกลุ่ม และจัดทำทะเบียนและจัดระเบียบการปกครอง โดยการจัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับเร่งด่วน เช่น ผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก และสตรีตามลำดับ และจัดเตรียมพื้นที่รองรับการอพยพไว้ล่วงหน้าให้เป็นตามลักษณะความจำเป็น เช่น ต้องห่างจากพื้นที่อันตราย ไม่กีดขวางหรือเหนี่ยวรั้งการปฏิบัติการ เป็นพื้นที่ที่สามารถจัดการด้านสุขลักษณะได้ มีความสะดวกในเส้นทางคมนาคม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคตามสมควร

(๔.๓) การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยชั่วคราวในสถานการณ์ที่เกิดสาธารณภัยขึ้น ซึ่งรัฐต้องมีการเตรียมแผนรับมือต่อจากการอพยพในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดอาคารที่จะใช้เป็น ศูนย์พักพิงชั่วคราวไว้ และการบริหารจัดการในศูนย์พักพิงชั่วคราว เพราะจะมีผลโดยตรงต่อการดำรงชีวิตและศักดิ์ศรีกับผู้ประสบภัยที่เข้าพักพิง ทั้งนี้ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มี

แนวทางปฏิบัติสำหรับเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยอย่างน้อย ดังนี้

(๔.๔.๑) จัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อปท. ต้องดำเนินการคัดเลือกสถานที่ตั้งจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดซ้ำ มีการคมนาคมที่สะดวก มีความพร้อม ของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า รวมทั้งต้องกำหนดนโยบายในการเปิดและปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ชัดเจน

(๔.๓.๒) กำหนดให้มีปัจจัยความจำเป็นขั้นต่ำของศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสมตามมาตรฐาน สเปียร์

(๔.๓.๓) จัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้กำหนดผู้รับผิดชอบภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามโครงสร้างแผนการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ได้แก่ ผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หรือผู้อำนวยการโรงเรียน (กรณีโรงเรียนเป็นศูนย์ฯ) ทั้งนี้ ศูนย์พักพิงชั่วคราวอาจมีโครงสร้างภายในแบ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายอำนาจการตามความเหมาะสม

(๔.๓.๔) ให้มีการบริหารจัดการข้อมูลผู้อพยพ โดยมีการเก็บบันทึกข้อมูลที่จำเป็น ประกอบด้วย ข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลด้านธุรการ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแผนบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๔.๔) แผนบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan : BCP)

แผนการบริหารความต่อเนื่อง เป็นแผนปฏิบัติงานในสภาวะวิกฤตฉุกเฉินในสถานการณ์เมื่อเกิดภัยต่างๆ เช่น ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ อุบัติเหตุ หรือการมุ่งร้ายต่อองค์กร ฯลฯ ซึ่งจากสภาวะวิกฤต หรือเหตุการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวส่งผลให้หน่วยงานหรือองค์กรต้องหยุดชะงักการดำเนินงานหรือไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หน่วยงานส่วนราชการหรือองค์กรต่าง ๆ จึงต้องจัดทำแผนการบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan : BCP) ขึ้น เพื่อเป็นแผนรองรับการดำเนินภารกิจของหน่วยงานหรือองค์กร ในช่วงสภาวะวิกฤตหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับในช่วงภาวะปกติ ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานหรือองค์กรได้ แผนการบริหารความต่อเนื่องควรมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์ของแผนการบริหารความต่อเนื่อง

(๒) ขอบเขตสถานการณ์ความเสี่ยงภัย เช่น แผนรับมือสถานการณ์ภัยจากอุทกภัย/อัคคีภัย/แผ่นดินไหว ฯลฯ

(๓) กำหนดสถานที่ปฏิบัติงานสำรอง

(๔) กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ

- บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน เช่น ทีมอพยพ ทีมปฐมพยาบาล ทีมกู้ชีพกู้ภัย ทีมประสานงานและสนับสนุน ทีมรักษาความสงบเรียบร้อย ฯลฯ

- ระดับความรุนแรงของสถานการณ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานฉุกเฉิน

- การอพยพทรัพยากรที่จำเป็นและเหมาะสมต่อสถานการณ์

- ขั้นตอนการฟื้นฟูหน่วยงานหลังผ่านพ้นวิกฤต

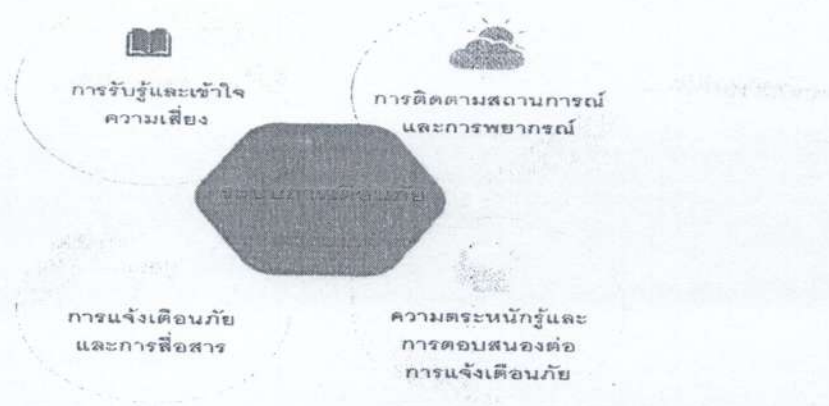
ฯลฯ

(๔.๕) การแจ้งเตือนภัย

การแจ้งเตือนภัย (Warning) เป็นการดำเนินการแจ้งเตือนภัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อม การป้องกัน และการลดผลกระทบ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณภัยและการแจ้งเตือนภัยที่รวดเร็วไปยังพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้หน่วยงานและประชาชนเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ การแจ้งเตือนภัยจะหมายรวมถึงการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) ตั้งแต่การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

และทันเหตุการณ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ไปยังหน่วยงาน/องค์กร และประชาชน เพื่อให้หน่วยงานและ/หรือบุคคลที่กำลังเผชิญความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยสามารถกระทำกรอย่างใดอย่างหนึ่ง (ติดตาม วิเคราะห์ และ ประเมินสถานการณ์) โดยระบบเตือนภัยแบบครบวงจร (End-to-End Warning System) จะมุ่งเน้น กระบวนการดำเนินการตั้งแต่ต้นทางในการวิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยง เพื่อแจ้งเตือนไปยังหน่วยงานและ ประชาชนให้มีความพร้อมในการรับมือกับสาธารณภัยและสามารถอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ที่ได้จัดเตรียมไว้

(๔.๕.๑) แนวทางปฏิบัติของระบบการเตือนภัย ดำเนินการจัดทำ ทดตั้ง และพัฒนาโครงสร้าง ระบบเตือนภัย ระบบสื่อสารและโครงสร้างพื้นฐานด้านการเตือนภัยในการพัฒนาการแจ้งเตือนภัย วิเคราะห์ ข้อมูลสาธารณภัยและการส่งข้อมูลที่ต้องรวดเร็วไปยังส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนซึ่ง การพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนและเฝ้าระวังภัยที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ หลัก ตามแผนภาพที่ ๔-๑ ได้แก่

แผนภาพที่ ๔-๑ องค์ประกอบสำคัญของระบบการเตือนภัย

(๑) การรับรู้และเข้าใจความเสี่ยง (Risk Knowledge) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็น ระบบ และคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของภัยอันเนื่องจากปัจจัยอื่นๆ เช่น การขยายตัวของเมือง ฯลฯ มาใช้ในการ ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อนำมาสนับสนุน/ตัดสินใจในการแจ้งเตือนภัยให้ตรงกับพื้นที่ที่จะ ได้รับผลกระทบเมื่อสาธารณภัยเกิดขึ้นการประเมินความเสี่ยงไม่ควรดำเนินการเพียงครั้งเดียวควรมีการ ปรับปรุงตามระยะเวลา โดยขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม กาลเวลา และบริบทของพื้นที่

(๒) การติดตามสถานการณ์และการพยากรณ์ (Monitoring and Forecasting) เป็นขั้นตอนในการเฝ้า ระวัง ติดตามสถานการณ์ และการวิเคราะห์คาดการณ์สาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นเชิงพื้นที่ในแต่ละระดับ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม แบบจำลองการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก (Data Analytical BIG DATA) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อให้การคาดการณ์มีความถูกต้อง แม่นยำ ครอบคลุม และรวดเร็ว

(๓) การแจ้งเตือนภัยและการสื่อสาร (Dissemination and Communication) ต้องจัดทำข้อความ หรือคำ แจ้งเตือนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน/ประชาชนมากที่สุด (เวลาที่จะเกิดสาธารณภัย ระยะเวลาการเกิด พื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบ แนวทางการปฏิบัติและการเตรียมพร้อม ฯลฯ) เพื่อให้ประชาชนไม่เกิด ความสับสนและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งจะต้องจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานระบบสื่อสาร (Communication Infrastructure) และระบบ/อุปกรณ์เตือนภัยให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัย

(๔) ความตระหนักรู้และการตอบสนองต่อการแจ้งเตือนภัย (Public Awareness and Response Capability) เมื่อชุมชน/ประชาชนในพื้นที่ได้รับข้อความ/สัญญาณแจ้งเตือนแล้วต้องรู้เท่าทันภัยโดยตระหนัก ถึงความปลอดภัย การป้องกันและเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น ตั้งแต่การสร้าง ความ

เข้มแข็งในชุมชน การป้องกันและลดผลกระทบ ความสามารถจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนการอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัย

(๔.๕.๒) แนวทางปฏิบัติการแจ้งเตือนภัย เนื่องจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะภัยธรรมชาติมีระยะเวลาในการเกิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการแจ้งเตือนภัยให้พิจารณาระยะเวลาของการแจ้งเตือนภัยตามแต่ละประเภทของสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง กำหนดกระบวนการเตือนภัย ดังนี้

(๑) การเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์

๑) จัดชุดเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์สาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้นตลอด ๒๔ ชั่วโมง พร้อมทั้งประสานการปฏิบัติกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยข้างเคียง

๒) ติดตามการรายงานสภาพอากาศปรากฏการณ์ธรรมชาติ ข้อมูลสถานการณ์และการแจ้งข่าว การเตือนภัยจากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมอุทกศาสตร์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฯลฯ รวมทั้งสื่อต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ เฝ้าระวัง ประเมินแนวโน้มการเกิดภัย

๓) จัดทีมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบถึงระยะเวลา ภาวะที่จะคุกคาม (อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน) เป็นระยะๆ เพื่อป้องกันความตื่นตระหนก และความสับสนในเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น และให้ความสำคัญกับผู้ที่ต้องช่วยเหลือเป็นพิเศษ เช่น ผู้พิการ ทั้งนี้ ความถี่ของการแจ้งข่าวเตือนภัยขึ้นอยู่กับแนวโน้มการเกิดภัย

๔) จัดให้มีอาสาสมัครและเครือข่ายเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง และแจ้งข่าว เตือนภัยระดับชุมชน ทำหน้าที่ติดตาม เฝ้าระวังปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มีแนวโน้มการเกิดภัยแจ้งข่าว เตือนภัยแก่ชุมชน และรายงานสถานการณ์ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง โดยใช้ระบบการสื่อสาร เครื่องมือแจ้งเตือนภัยของชุมชน

การติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่อาจส่งผลให้เกิดสาธารณภัย รวมทั้งทำหน้าที่เฝ้าระวัง ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์จากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับและตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูล เพื่อตัดสินใจในการเตรียมรับมือกับสาธารณภัย

รายงานสถานการณ์ภัยและผลการปฏิบัติให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและจังหวัดทราบเป็นระยะๆ เพื่อประสานและสนับสนุนการปฏิบัติร่วมกัน

(๒) การแจ้งเตือนล่วงหน้า

เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่บ่งชี้ว่า มีแนวโน้มที่จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยไปยังส่วนราชการ หน่วยงาน และกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ และประชาชน เพื่อให้ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ระยะเวลาสำหรับการแจ้งเตือนล่วงหน้าขึ้นอยู่กับสาธารณภัยแต่ละประเภท โดยให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นหน่วยประสานงานในการจัดวางแนวทาง มาตรการ และขั้นตอนการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และแจกจ่ายข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้การแจ้งเตือนล่วงหน้าที่มีมาตรฐานเป็นรูปแบบเดียวกันซึ่งสะดวกต่อการรับทราบและทำความเข้าใจ กับข้อมูลที่ได้รับ

(๓) การแจ้งเตือนภัย

หากประเมินสถานการณ์แล้วคาดว่าจะมีโอกาสเกิดสาธารณภัยมากกว่า ร้อยละ ๖๐ ให้มีการแจ้งเตือนภัยทันทีกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับและประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ในการเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยมีข้อมูลการแจ้งเตือนภัย ดังนี้

- * คาดการณ์ระยะเวลา และบริเวณพื้นที่ที่จะเกิดสาธารณภัย
- * ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและความยาวนานของภัย (ระยะเวลา)

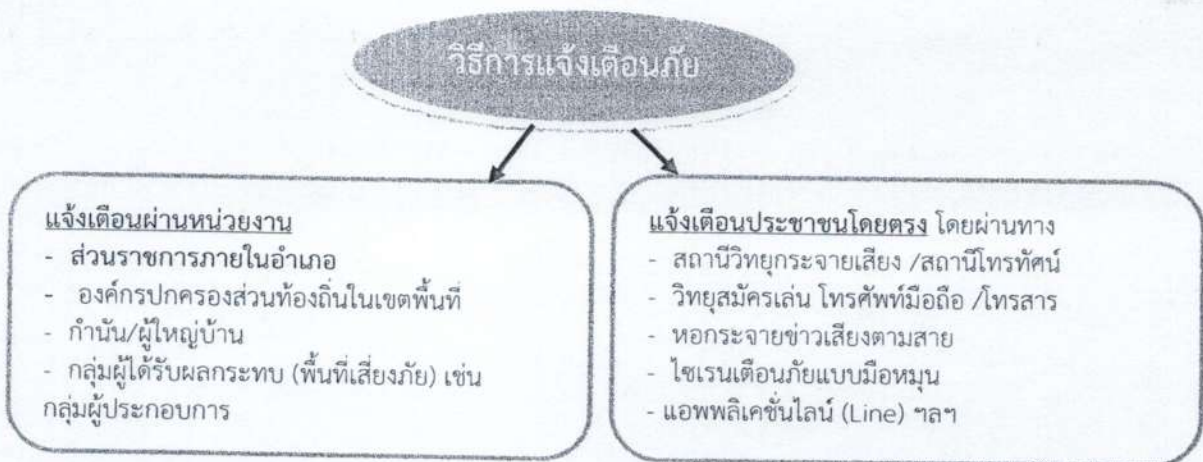
* แนวทางการปฏิบัติตนของส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชน ในการป้องกันตนเองให้ปลอดภัย จากสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ให้นำแนวทาง มาตรการ และขั้นตอนการปฏิบัติจากกองอำนวยการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไปมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้วย

* การเตรียมความพร้อมรับมือ เช่น อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค เป็นต้น

ทั้งนี้ ระยะเวลาในการแจ้งเตือนล่วงหน้าขึ้นอยู่กับสถานการณ์และประเภทของสาธารณภัย เช่น ดินโคลน ถล่ม/น้ำป่าไหลหลากอาจมีระยะเวลาในการแจ้งเตือน ๑-๒ วัน ในขณะที่ธรณีพิบัติภัยสึนามิจะมีระยะเวลา ๑-๒ ชั่วโมง ในการแจ้งให้อพยพ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง กำหนดวิธีการแจ้งเตือนภัย ดังนี้

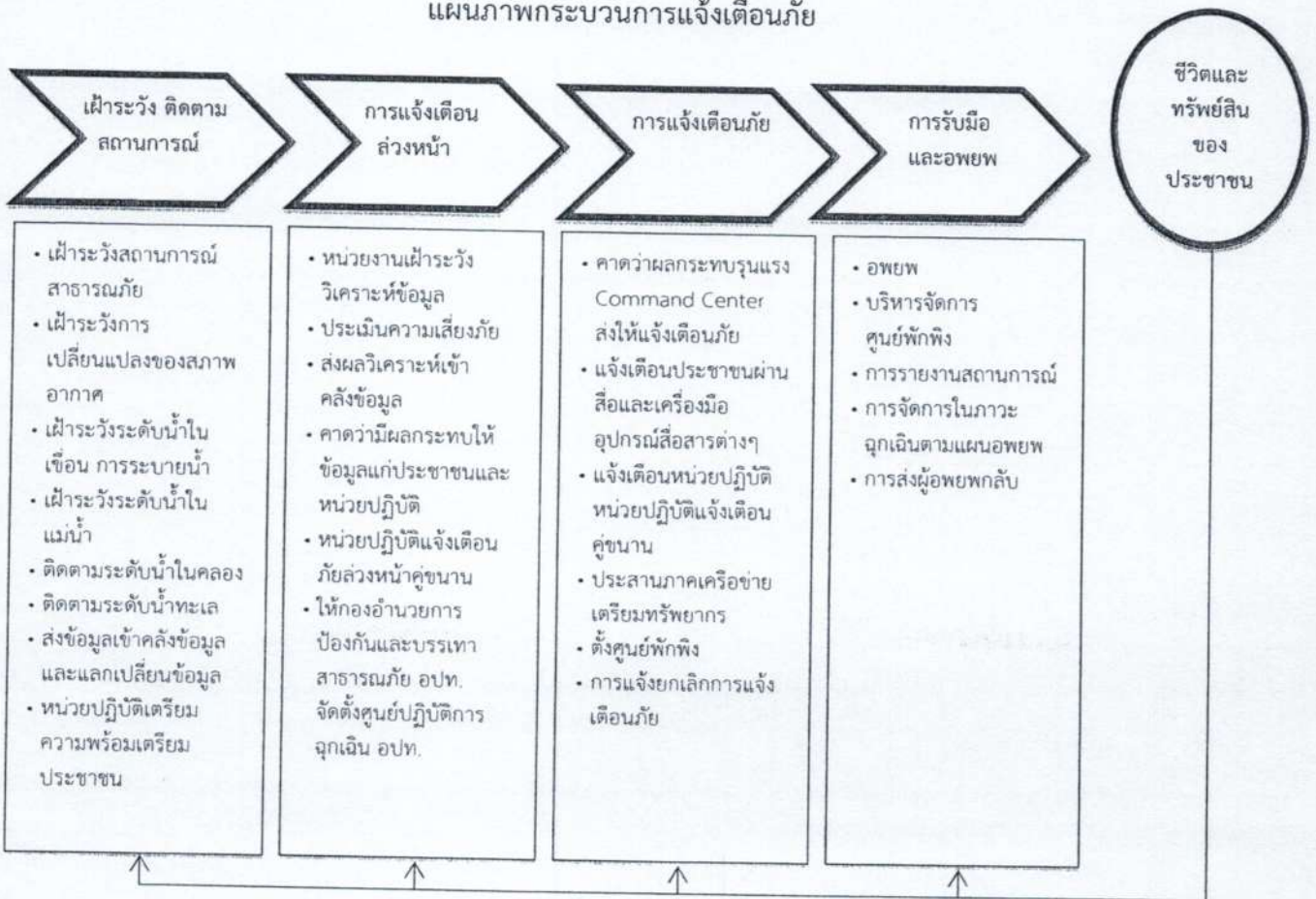
(๑) แจ้งเตือนผ่านหน่วยงาน โดยใช้กลไกระบบการบริหารราชการแจ้งเตือนผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึง การปกครองท้องที่ ได้แก่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน หน่วยช่วยเหลือ บรรเทาสาธารณภัยผ่านหน่วยงานระดับต่างๆ ไปสู่ระดับพื้นที่ ให้กับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ และประชาชนทั่วไป

(๒) แจ้งเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่านทางสถานีโทรทัศน์ วิทยุชุมชน วิทยุสมัครเล่น โทรสาร โทรศัพท์มือถือ หอกระจายข่าว หอเตือนภัย เสียงตามสาย ไซเรนเตือนภัยแบบมือหมุน โทรโข่ง นกหวีด หรือ สัญญาณเสียงที่กำหนดใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยประจำหมู่บ้านหรือตำบล หรือแอปพลิเคชันไลน์ (Line)

(๔) รับมือและอพยพ หากคาดว่าสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นสั่งการให้อพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัย หรือพื้นที่ที่หน่วยงานราชการ มูลนิธิ องค์กร หรือเอกชนได้จัดเตรียมไว้ โดยกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติ รวมทั้งแผนเผชิญเหตุ สำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรเอกชน ในการรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต กองกำลังทหารเป็นหน่วยงานสนับสนุน ทรัพยากร ยานพาหนะ เครื่องมือพิเศษ ทั้งนี้ หากเกินศักยภาพที่จะรับมือกับสถานการณ์ได้ ให้รายงานกอง อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอทราบทันที

แผนภาพกระบวนการแจ้งเตือนภัย

แผนภาพที่ ๔ - ๒ : กระบวนการแจ้งเตือนภัย

(๔.๕.๓) แนวทางปฏิบัติพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนของคนและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อให้การเตือนภัยมีความแม่นยำ น่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้

- (๑) นำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพยากรณ์ คาดการณ์ ติดตามสถานการณ์การเกิดสาธารณภัย
- (๒) จัดทำระเบียบปฏิบัติประจำ (Standard Operating Procedure : SOP) ในการแจ้งเตือนประชาชนเมื่อเกิดคาดว่าจะเกิดภัยขึ้นในชุมชน และเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการแจ้งเตือนภัย

(๓) จัดวางระบบสื่อสารหลัก อย่างน้อย ๒ ระบบ และระบบสื่อสารสำรอง

- ◆ ระบบสื่อสารหลักที่กำหนดไว้ คือ ๐๗๕-๒๗๐๓๕๘ , ๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
- ◆ ระบบสื่อสารสำรองที่กำหนดไว้ คือ เฟซบุค อปท.วังมะปราง

(๔) เตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนัก รวมถึง ให้ประชาชนมีการรับรู้และเข้าใจความเสี่ยงจากข้อมูลที่ได้รับ โดยจัดให้มีการฝึกอบรม เช่น อาสาสมัครแจ้งเตือนภัยในตำบลและหมู่บ้าน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเตือนภัยที่มีความแตกต่างกันของภัยแต่ละประเภท เป็นต้น

(๕) จัดให้มีการฝึกกระบวนการระบบเตือนภัยเพื่อเป็นการทดสอบแผนปฏิบัติการ แผนเผชิญเหตุ ขั้นตอน เครื่องมือ อุปกรณ์ และความพร้อมของประชาชนทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๔.๕.๔) แนวทางปฏิบัติเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เช่น แผนที่เสี่ยงภัย แอปพลิเคชัน จัดทำ Web Service ในการนำเสนอข้อมูลและ Mobile Application เพื่อเป็น

ช่องทางในการให้บริการข้อมูล และแจ้งเตือนภัยให้แก่ประชาชน และกลุ่มเปราะบาง ผ่านสมาร์ทโฟน (Smart Phone) หรือแท็บเล็ต (Tablet) หรือระบบอื่นที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

(๔.๖) เตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรสาธารณสุข

(๔.๖.๑) จัดทำแผนและขั้นตอนในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔.๖.๒) จัดให้มีสิ่งของสำรองจ่ายเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เต็นท์ ที่พักชั่วคราว ยารักษาโรค อุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เครื่องจักรกล สาธารณภัย อุปกรณ์เครื่องมือพิเศษสำหรับแต่ละประเภทภัย วัสดุสิ้นเปลือง รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

(๔.๖.๓) จัดให้มีการระดมทรัพยากรอื่น ๆ เช่น คน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยี ข้อมูลสาธารณสุข รวมถึงผู้เชี่ยวชาญพิเศษ การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรเพื่อเป็นการสร้างความเป็นหุ้นส่วนร่วมกันของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และมูลนิธิต่าง ๆ

(๔.๖.๔) บูรณาการระดมทรัพยากรจากหลายหน่วยงานให้มีความพร้อมรับมือกับสาธารณภัย ได้แก่ การประเมินความต้องการในการใช้ทรัพยากรในแต่ละประเภทภัย การประมาณทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ การตรวจสอบสถานะความพร้อมใช้ของทรัพยากร การบำรุงรักษา การฝึกทักษะความชำนาญในการใช้งานอุปกรณ์ และระบบต่าง ๆ การจัดทำฐานข้อมูลบัญชีทรัพยากร การวางระบบการจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งระบบการระดมสรรพกำลัง การวางแผนระบบโลจิสติกส์ และการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

(๔.๖.๕) จัดทำค่าของงบประมาณเพื่อป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และการจัดการในภาวะฉุกเฉิน รวมถึงการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

เป็นการมุ่งเน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในฐานะหุ้นส่วนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้วยการกำหนดบทบาทของแต่ละภาคส่วนให้มีความชัดเจน เพื่อสร้างการรับรู้บทบาท ภารกิจ และความรู้สึกในความเป็นส่วนหนึ่งของการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ “ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา” ตามวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งเป็นแนวทางในการนำเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเข้าสู่กระแสหลักในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ (Mainstreaming Disaster Risk Reduction into Development) และเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือภูมิคุ้มกันให้แก่ชุมชน สังคม และประเทศต่อไป

ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้กำหนดนโยบายการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นนโยบายสำคัญของจังหวัด โดยขับเคลื่อนการบูรณาการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้ความสำคัญในการวางแผน และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญของท้องถิ่น

(๑.๑) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในฐานะหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้แก่ การร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระบุแผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และสนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐร่วมกับเอกชน ในกระบวนการวางแผน และขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณ

(๑.๒) สนับสนุนและจัดสรรงบประมาณสำหรับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู เช่น งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เป็นต้น

(๑.๓) สร้างความเข้มแข็งในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน

(๑.๔) จัดทำแผนรองรับการดำเนินการกิจการให้บริการประชาชนได้อย่างต่อเนื่องเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เพื่อเป็นการเร่งให้การดำเนินงานหรือการให้บริการแก่ประชาชนกลับมาให้เหมือนภาวะปกติ

(๑.๕) ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการความร่วมมือภาครัฐและเอกชนโดยการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการขั้นพื้นฐาน รวมถึงการให้บริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ให้แก่ประชาชนภายใต้กรอบความเสี่ยงและระยะเวลาที่กำหนด เช่น จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาครัฐในการนำนโยบายการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไปสู่การปฏิบัติ

(๒) แนวทางปฏิบัติในการร่วมเป็นหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยของชุมชน

ชุมชนมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการเตรียมความพร้อมและลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เนื่องจากชุมชนต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ของตนซึ่งมีความเสี่ยง หากชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งมีภูมิปัญญาท้องถิ่นในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ก็สามารถทำให้ชุมชนของตนเองมีความปลอดภัยจากสาธารณภัยหรือฟื้นตัวจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยมีแนวทางปฏิบัติในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยของชุมชน ดังนี้

(๑) การทำความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ให้สำรวจชุมชนเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงและศักยภาพ รวมทั้งกลุ่มเปราะบางของชุมชน แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดทำเป็น แผนลดความเสี่ยงภัยของชุมชน

(๒) ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัย

(๓) มีแผนในภาวะฉุกเฉินเมื่อเกิดสาธารณภัยและแผนการฟื้นฟูชุมชนหลังจากเกิดสาธารณภัย โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อให้แผนมีการบูรณาการและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

(๔) มีแผนรับมือกับสาธารณภัยในครอบครัว เช่น การสร้างบ้านเรือนให้มีความเข้มแข็งและอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย รวมทั้งมีการเตรียมพร้อมในครอบครัวหากต้องอพยพออกจากที่พักอาศัยเดิม

(๕) จัดการฝึกอบรมสมาชิกชุมชนอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเปราะบางเพื่อให้มีศักยภาพมากขึ้น

(๖) สร้าง ซ่อมแซม หรือปรับปรุงสาธารณูปโภคในชุมชนให้ช่วยลดความรุนแรงจาก สาธารณภัย เช่น ชุมชนที่โดนน้ำท่วมบ่อยอาจมีการสร้างฝายชะลอน้ำหรือทำพื้นที่แก้มลิงเพื่อพักน้ำ เป็นต้น

(๗) เตรียมสิ่งของยังชีพที่จำเป็นก่อนที่จะเกิดสาธารณภัย

บทที่ ๕

การปฏิบัติขณะเกิดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน เป็นการปฏิบัติการเผชิญเหตุเพื่อบรรเทาความรุนแรงของสาธารณภัย รวมทั้งการรักษาขวัญ สร้างความมั่นใจ และปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระเบียบของเจ้าหน้าที่ และประชาชน โดยให้ยึดถือว่าการรักษาชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนเป็นเรื่องเร่งด่วนลำดับแรก ที่จะต้องเร่งเข้าระงับเหตุ และให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ การจัดการในภาวะฉุกเฉินต้องให้ความสำคัญ กับมาตรฐาน เอกภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยการจัดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติ ระบบการจัดการ ทรัพยากร และแบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบตามความเหมาะสม ทรัพย์สิน ทรัพยากร สภาพแวดล้อม และสังคมให้มีผลกระทบน้อยที่สุด ดังนั้น ในภาวะปกติจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมไว้เพื่อให้สามารถเผชิญกับเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้

๕.๑ แนวคิดการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

๕.๑.๑ มาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

ให้มีการจัดการในภาวะฉุกเฉินภายใต้รูปแบบ ระบบ และความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การจัดการสาธารณภัยสามารถเชื่อมต่อกันที่และภารกิจของหน่วยงานต่างๆ ได้ทันที โดยการนำระบบการบัญชาการเหตุการณ์มาบังคับใช้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่เข้าปฏิบัติการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

๕.๑.๒ เอกภาพการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

ให้มีการกำหนดลำดับการบังคับบัญชาที่ชัดเจน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะรับหน้าที่และภารกิจจากผู้ใด หน่วยงานใดเป็นหน่วยงานหลักในการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้น หน่วยงานใดทำหน้าที่สนับสนุน รวมทั้งมีการแบ่งความรับผิดชอบต่อสถานการณ์ด้วยการกำหนดแนวทางปฏิบัติ (วัตถุประสงค์) กลยุทธ์/ยุทธวิธีที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นสามารถปฏิบัติงานได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างรวดเร็ว ราบรื่น และมีประสิทธิภาพ

๕.๑.๓ ความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์กรการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

ในระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉิน จำเป็นต้องมีโครงสร้างองค์กรปฏิบัติที่มีความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถตอบโต้กับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกประเภทและทุกขนาด เนื่องจากต้องอาศัยการประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ พื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงสาขาวิชาชีพที่หลากหลาย ดังนั้น โครงสร้างขององค์กรปฏิบัติจึงต้องมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับแต่ละสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาจปรับเปลี่ยนทั้งจำนวนบุคลากร บทบาทหน้าที่ และกิจกรรม

๕.๒ เป้าประสงค์

๕.๒.๑ เพื่อยกระดับมาตรฐานระบบจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่าง มีมาตรฐาน ยืดหยุ่น และเป็นเอกภาพ โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕.๒.๒ เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์อย่างรวดเร็ว ท้วถึง และทันต่อเหตุการณ์

๕.๒.๓ เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยให้น้อยที่สุด

๕.๔ กลยุทธ์การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างมาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างมีเอกภาพ

การสร้างมาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างมีเอกภาพ เป็นการวางแผนการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดโครงสร้างองค์การจัดการในภาวะฉุกเฉิน ระบบข้อมูล การสนับสนุน การตัดสินใจ การควบคุม การสั่งการ และการใช้แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเป็นมาตรฐานเพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑) แนวทางปฏิบัติในการแจ้งเตือนภัยของหน่วยงานภาครัฐในการจัดการสาธารณภัย

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแจ้งเตือนภัยของหน่วยงานภาครัฐในการจัดการสาธารณภัย โดยใช้แนวทางตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งกำหนดระดับของสถานการณ์สาธารณภัย สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการแจ้งเตือนภัย และเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ตามภารกิจ/หน้าที่ของหน่วยงานในการจัดการสาธารณภัย โดยกำหนดความหมายของสีตามสถานการณ์ของสาธารณภัยไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

- สีแดง ● หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะอันตรายสูงสุด ให้อาศัยอยู่แต่ในสถานที่ปลอดภัย หรือต้องอพยพไปยังสถานที่ปลอดภัย และปฏิบัติตามข้อสั่งการ
- สีส้ม ● หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายสูง เจ้าหน้าที่กำลังควบคุมสถานการณ์ ให้อพยพไปยังสถานที่ปลอดภัย และปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด
- สีเหลือง ○ หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย มีแนวโน้มที่สถานการณ์จะรุนแรงมากขึ้น ให้จัดเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ และปฏิบัติตามคำแนะนำ
- สีน้ำเงิน ● หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเฝ้าระวัง ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด
- สีเขียว ● หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะปกติ ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ

(๒) แนวทางปฏิบัติในการจัดการเมื่อเกิดสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒.๑) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ดำเนินการดังนี้

(๒.๑.๑) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอวังวิเศษ และผู้อำนวยการจังหวัดตรัง ทราบทันที

(๒.๑.๒) กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

(๒.๑.๓) กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

(๒.๑.๔) ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงนั้น

(๒.๑.๕) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อส่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

(๒.๑.๖) กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยการอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

(๒.๑.๗) ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้น และทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

(๒.๑.๘) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และผู้อำนวยการแต่ละระดับ

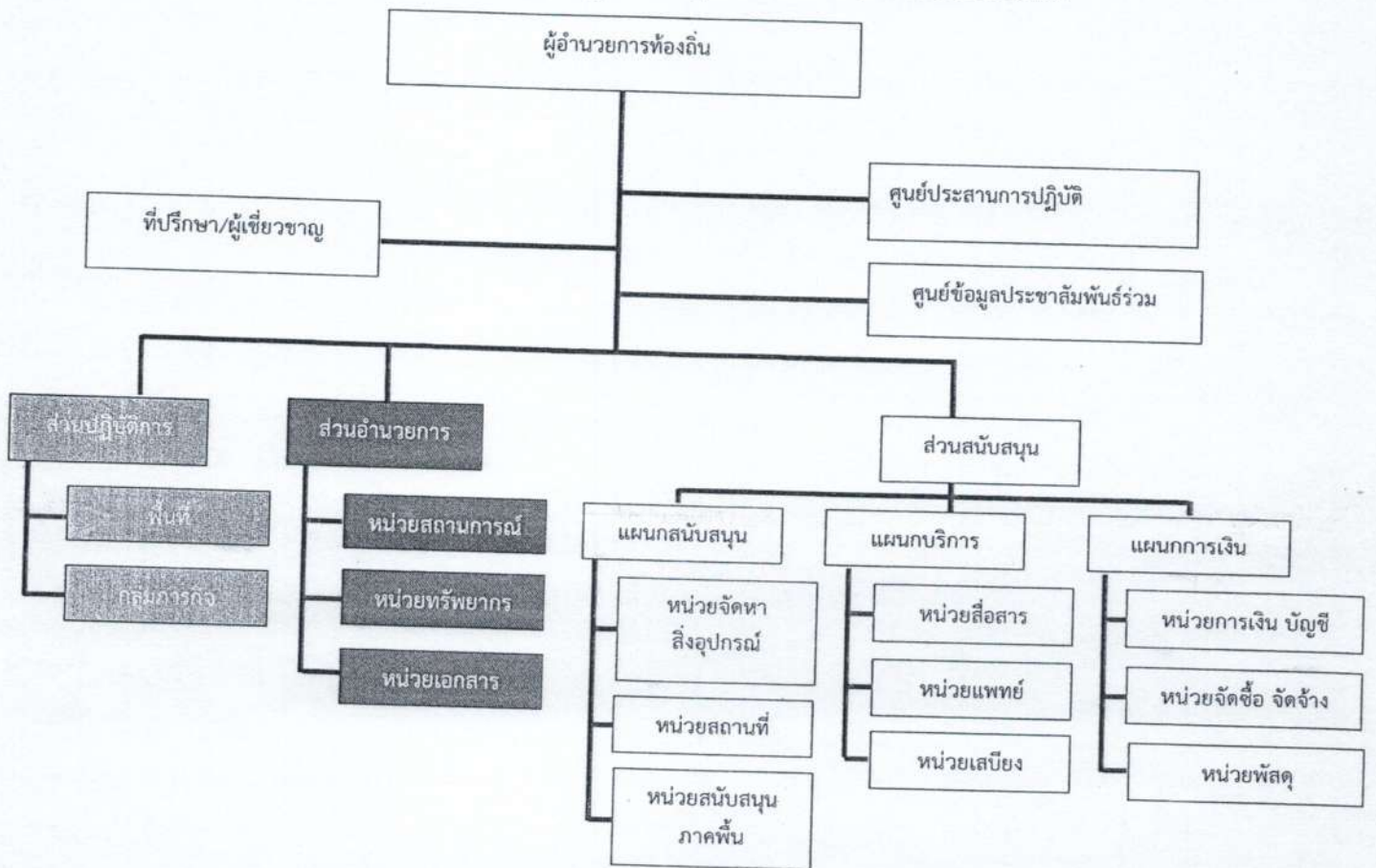
(๓) แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๓.๑) การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการในการจัดการในภาวะฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

ทำหน้าที่เป็นกลไกที่เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operation Centre : EOC) เพื่อให้การวิเคราะห์ ประเมิน ประสานงาน และปฏิบัติการกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเหตุการณ์ต่างๆ ในภาวะฉุกเฉินมีความเป็นเอกภาพ โดยมีองค์ประกอบและโครงสร้างภายในองค์กรที่จำเป็น เหมาะสม และสอดคล้องกับภารกิจระดับการจัดการสาธารณภัยของประเทศในแต่ละระดับ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว มีความยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (ศปก.อปท.) ขึ้น โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและสั่งการ เพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัยทุกขั้นตอน หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับ การสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางเหนือ ในเขตพื้นที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียง) และ/หรือ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

(๓.๒) โครงสร้างศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (อบต.วังมะปราง)

แผนภาพที่ ๕-๑ : โครงสร้างศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น

หมายเหตุ : โครงสร้างดังกล่าวสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์โดยยึดหลักมาตรฐานเอกภาพในการจัดการ และความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์การการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๓.๒) บทบาทหน้าที่ภายในโครงสร้างศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง) มีดังนี้

(๓.๒.๑) คณะที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ มีหน้าที่ ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อมูลทางวิชาการ การสังเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ และเทคนิคการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สาธารณสุขที่เกิดขึ้น โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการท้องถิ่นเห็นสมควร

(๓.๒.๒) ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม มีหน้าที่ ประสานข้อมูลเหตุการณ์กับส่วนต่างๆ เพื่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนและสื่อมวลชน รวมทั้งปฏิบัติการทางจิตวิทยามวลชน

(๓.๒.๓) ส่วนปฏิบัติการ มีหน้าที่ ปฏิบัติการลดอันตรายที่เกิดขึ้นโดยเร็ว โดยรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน เข้าควบคุมสถานการณ์ ฟื้นฟูสู่สภาวะปกติ ค้นหาและกักกัก กู้ชีพ รักษาพยาบาล การแพทย์และสาธารณสุข รักษาความสงบเรียบร้อย การจราจร ผจญเพลิง โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสุข และวัตถุอันตราย กำมันตรังสี ส่งกำลังบำรุง การขนส่ง อพยพ และบริหารจัดการผู้เสียชีวิต

(๓.๒.๔) ส่วนอำนวยการ มีหน้าที่ ติดตามสถานการณ์ วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ แจ้งเตือนภัย รวบรวม ประสานข้อมูล และประเมินความต้องการและความจำเป็นในการสนับสนุนทรัพยากร ในภาวะฉุกเฉิน รวมถึงจัดเตรียมเอกสารและวางแผนเผชิญเหตุโดยใช้ข้อมูลที่ได้รับจากส่วนปฏิบัติการเป็นฐานดำเนินการ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงานแก่กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหาร ส่วนตำบลวังมะปราง/ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ฯลฯ

(๓.๒.๕) ส่วนสนับสนุน มีหน้าที่ ดังนี้

(๕.๑) ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในทุกๆ ด้านที่จำเป็น เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนิน ไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย สาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสังคม พลังงาน บริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว พื้นฟูพื้นที่ประสบภัย พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การฟื้นฟู และงานชุมชน

(๕.๒) ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ การเงิน และการบัญชี และการรับ บริจาค ฯลฯ

ทั้งนี้ การจัดบุคลากรประจำศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นรายละเอียดตาม แผนภาพที่ ๕-๒ :
(ตัวอย่าง) การจัดบุคลากรประจำศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

ผู้อำนวยการท้องถิ่น

ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม

- สำนักปลัด อบต.
(งานประชาสัมพันธ์)
- ฯลฯ

ที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ

- ผู้เชี่ยวชาญด้านการกู้ชีพกู้ภัย
- ผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่
- ผู้นำชุมชน เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน
- ฯลฯ

ส่วนปฏิบัติการ

- รองนายก คนที่ ๒
- ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย
- กองช่าง/ส่วนโยธา
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสะพานเคียน/
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทุ่งหลวง
- กำนัน
- ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕
๖,๗,๘,๙, ๑๐ และหมู่ที่ ๑๑
- สมาชิกสภา อบต.วังมะปราง
- อาสาสมัครต่างๆ เช่น
อปพร. /ตำรวจบ้าน /อสม.
- ผู้นำชุมชน

ส่วนอำนวยการ

- ปลัด อบต.วังมะปราง
- สำนักปลัดอบต.วังมะปราง
- กำนัน
- ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่
๑,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑
- สมาชิกสภา อบต.วังมะปราง
- อาสาสมัครต่างๆ เช่น
อปพร. /ตำรวจบ้าน /อสม.
- ผู้นำชุมชน

ฯลฯ

ส่วนสนับสนุน

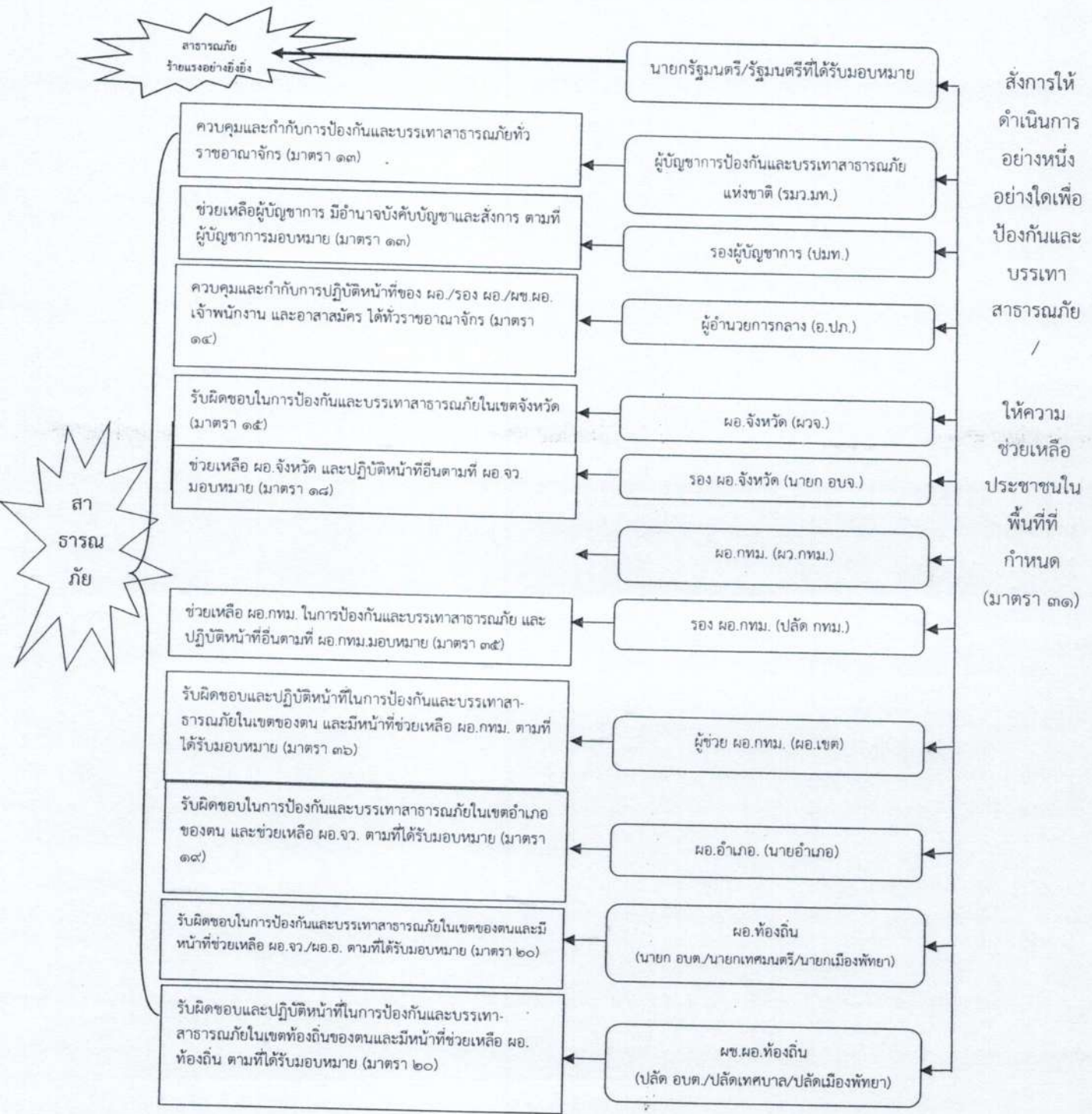
- รองนายก คนที่ ๒
- กองคลัง
- กำนัน
- ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่
๑,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑
- สมาชิกสภา อบต.วังมะปราง
- อาสาสมัครต่างๆ เช่น อปพร.
/ตำรวจบ้าน /อสม.
- ผู้นำชุมชน

ฯลฯ

แผนภาพที่ ๕-๒ : (ตัวอย่าง) การจัดบุคลากรประจำศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น

หมายเหตุ : การจัดบุคลากรประจำศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นปรับได้ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความรุนแรงของสาธารณภัย และตามที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการสาธารณภัยในพื้นที่

(๓.๓) ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการ และชัดเจนแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับจังหวัด อำเภอ และระดับท้องถิ่น (ตามแผนภาพที่ ๕-๓)

แผนภาพที่ ๕-๓ การกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๔) แนวทางปฏิบัติในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยและการประกาศเขตให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ

(๔.๑) การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย

กรณีเกิดสาธารณภัยตามนิยามของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งปรากฏชัดเป็นที่ทราบโดยทั่วไปในเขตพื้นที่นั้น ให้มีการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยทันที หรือในกรณีเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการสาธารณภัยในเขตพื้นที่ดังกล่าวตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และใช้เป็นหลักฐานยืนยันถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องก็สามารถออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยได้ โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

(๔.๑.๑) เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยในพื้นที่ใดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและหรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล ตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายงานสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทราบ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจประกาศเขตพื้นที่ประสบภัย

(๔.๑.๒) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นและส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข และก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ในพื้นที่ ให้ผู้อำนวยการจังหวัดประกาศเขตพื้นที่ประสบภัยสาธารณภัยตามดุลพินิจ โดยมีแนวทางการประกาศ ดังนี้

(๑) ระบุประเภทสาธารณภัย

(๒) สาเหตุการเกิดสาธารณภัย

(๓) ช่วงเวลา ที่เกิดสาธารณภัย

(๔) พื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย

(๕) ผลกระทบต่อสาธารณสุขและก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน

เพื่อประโยชน์ในการจัดการสาธารณภัยในเขตพื้นที่ กำหนดให้มีการออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยได้ตามดุลพินิจ เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ระดับ	การจัดการ	ผู้ออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการจังหวัด / ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด / ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ ผู้ประสบภัยอาจขอให้มีหนังสือรับรองพื้นที่ประสบภัย ทั้งที่เป็นบุคคล และนิติบุคคลได้ โดยให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กำหนดรูปแบบ แนวทางปฏิบัติในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย และหนังสือรับรองผู้ประสบภัยประเภทบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๔.๒) การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการนำเงินอุดหนุนราชการมาใช้จ่ายในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเป็นกรณีเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม เมื่อเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในท้องที่หนึ่งท้องที่ใด โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมาย

ที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด ซึ่งการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ถือปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการประกาศให้ท้องที่นั้น เป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ดังนี้

พื้นที่	ผู้มีอำนาจ
กรุงเทพมหานคร	อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
จังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทันท่วงที และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าความเสียหายดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ก็ให้มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปก่อนได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ.

การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินต้องกำหนดพื้นที่และระยะเวลาของการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๕) แนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจระดับการจัดการสาธารณภัย

ให้ผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ประกอบการพิจารณากระดับการจัดการสาธารณภัย ดังนี้

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
(๑) พื้นที่	พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ และความเสียหาย (๑.๑) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (๑.๒) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ (๑.๓) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (๑.๔) พื้นที่ทางธรรมชาติ
(๒) ประชากร	จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๒.๑) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (๒.๒) จำนวนผู้อพยพ (๒.๓) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
(๓) ความซับซ้อน	ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๓.๑) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (๓.๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ ความช่วยเหลือ (๓.๓) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
(๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร	ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากร (๔.๑) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้ง

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
	อาสาสมัครหน่วยต่าง ๆ (๔.๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิคของภัย (๔.๓) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลัก และจากการสนับสนุนจากภาคีหลัก (๔.๔) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
(๕) การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการ	ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่าง ๆ (๕.๑) ขอบเขตการปกครอง (๕.๒) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

ทั้งนี้ ให้ใช้เกณฑ์เงื่อนไขทางด้านพื้นที่/ประชากร/ความซับซ้อน/ศักยภาพด้านทรัพยากร และวิจารณ์ญาณหรือดุลยพินิจของผู้บัญชาการอย่างไรอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการนำเสนอเพื่อยกระดับการจัดการสาธารณภัย

(๖) แนวทางการปฏิบัติในการอพยพ

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใด และการอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่นั้นจะเป็นอันตราย ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มีอำนาจสั่งอพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่นั้น ออกจากพื้นที่อย่างเป็นระเบียบ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอพยพก่อนเกิดสาธารณภัย และจัดให้มีกำลังเจ้าหน้าที่เข้ารักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อป้องกันทรัพย์สินของประชาชน โดยให้ผู้นำชุมชนและหน่วยงานปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

(๖.๑) การอพยพเคลื่อนย้าย

(๖.๑.๑) การตัดสินใจอพยพ

(๑) ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง กำหนดให้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ตัดสินใจและควบคุมการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่ประสบภัย โดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ช่วย

(๒) ในเขตพื้นที่หมู่บ้าน กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านเป็นผู้ตัดสินใจและควบคุมการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่ประสบภัย โดยมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นผู้ช่วย ทุกขั้นตอนการปฏิบัติต้องประสานการปฏิบัติและรายงานสถานการณ์ไปยัง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑๓๗๐๕๓๙๑

(๖.๑.๒) เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารแจ้งเตือน ให้แจ้งประชาชนต้องเตรียมตัวไว้ให้พร้อมสำหรับการอพยพ โดยจัดเตรียมกระเป๋าที่มีของมีค่า เงินสด เอกสารสำคัญ ของใช้จำเป็นส่วนตัว ยารักษาโรค อาหาร น้ำดื่ม เท้าที่จำเป็น รวมทั้งดูแลสุขภาพจิตใจในครอบครัวให้อยู่ในความสงบ ก่อนออกจากบ้านเรือนต้องปิดบ้านเรือนให้มิดชิดที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเดินทางไปรวมกัน ณ จุดนัดหมายประจำชุมชนโดยเร็ว

(๖.๑.๓) หน่วยอพยพ ต้องศึกษาเส้นทางที่จะเข้าสู่พื้นที่เป้าหมาย และตรวจสอบสภาพของยานพาหนะสำหรับการอพยพให้พร้อมปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนหรือผู้นำหมู่บ้านทุกระยะ ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำในขั้นตอนการอพยพต่อผู้อพยพ

(๖.๑.๔) จัดลำดับความสำคัญของผู้อพยพ โดยแบ่งกลุ่มผู้อพยพที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ (กลุ่มเปราะบาง) เช่น กลุ่มผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก สตรี ควรได้รับการพิจารณาให้อพยพไปก่อนเป็นต้น กรณีเด็ก บิดาและมารดาควรอพยพไปด้วยกันทั้งครอบครัว และควรอพยพเป็นกลุ่ม

(๖.๑.๕) จัดให้มีสถานที่ปลอดภัยและที่พักพิงชั่วคราวแก่ผู้อพยพและเจ้าหน้าที่ โดยจัดระเบียบพื้นที่พักพิงให้เหมาะสมเป็นสัดส่วนและมีระบบสุขาภิบาล โดยให้สำนักปลัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

(๖.๑.๖) การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว และสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อการฟื้นฟูด้านสังคมและจิตใจให้แก่ผู้ประสบภัย และผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยให้โดยให้สำนักปลัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

(๖.๑.๗) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งจัดระเบียบการจราจรในพื้นที่พักพิงชั่วคราวเพื่อรองรับการอพยพ เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการ และสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้าย เป็นไปอย่างมีระบบ สามารถระงับการแตกตื่นเสียขวัญของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้สำนักปลัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

(๖.๑.๘) ให้ความช่วยเหลือผู้อพยพในการขนย้ายทรัพย์สินของใช้ในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย และพื้นที่ใกล้เคียงตามที่ได้รับการร้องขอ โดยให้สำนักปลัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักหากไม่เพียงพอประสาน หน่วยงานทหารในพื้นที่

(๖.๑.๙) ให้มีการจัดทำทะเบียนเพื่อตรวจสอบจำนวนผู้อพยพและผู้ที่ยังติดค้างในพื้นที่ โดยให้สำนัก ปลัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

(๖.๑.๑๐) จัดให้มีการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่อพยพ โดยให้ รพ.สต.และ โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ ร่วมกันดำเนินการ

(๖.๑.๑๑) จัดให้มีระบบการรักษาความสงบเรียบร้อยของพื้นที่รองรับการอพยพ โดยจัดกำลัง เจ้าหน้าที่ตำรวจและอาสาสมัครตามความเหมาะสม

(๖.๑.๑๒) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพื่อจัดกำลังดูแลบ้านเรือนและ ทรัพย์สินของผู้อพยพเป็นระยะๆ หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ ให้ใช้กำลังสนับสนุนจากอาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) หรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชน แต่หากสถานการณ์ล่อแหลมเสี่ยงต่อ การสูญเสียชีวิตห้ามเจ้าหน้าที่/อาสาสมัครออกปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เสี่ยงโดยเด็ดขาดจนกว่าสถานการณ์จะ บรรเทาความรุนแรงลง และสามารถเข้าไปตรวจในพื้นที่ได้ โดยไม่มีความเสี่ยง พร้อมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้อพยพทราบสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(๖.๑.๑๓) จัดหาพื้นที่รองรับสำหรับการอพยพสัตว์เลี้ยง โดยขอให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอร่วมกับ สำนักปลัด ดำเนินการสำรวจ จัดทำบัญชี ประชาชนผู้เลี้ยงสัตว์และผู้ประกอบการ รวมทั้ง จัดเตรียม ยานพาหนะ เครื่องจักรกล สำหรับใช้ในการอพยพ หากไม่เพียงพอให้ประสานงานหน่วยงานที่มีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ

(๖.๒) การยกเลิกสถานการณ์

(๖.๒.๑) ให้ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์สาธารณภัยอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง พร้อมทั้ง ตรวจสอบข้อมูลจากทุกแหล่งจนแน่ใจ และมีการยืนยันความชัดเจนว่าสถานการณ์คลี่คลายกลับสู่ภาวะปกติ แล้ว ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นรายงานข้อมูลให้ผู้อำนวยการอำเภอทราบ เพื่อประกาศยุติสถานการณ์สาธารณภัย ในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสถานการณ์เป็นระยะๆ เพื่อป้องกันความสับสน พร้อมทั้ง ให้ มีการยืนยันความชัดเจนถึงการยกเลิกสถานการณ์ และแจ้งให้ผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่พื้นที่อยู่ อาศัยต่อไป

(๖.๒.๒) เมื่อได้รับการยืนยันอย่างชัดเจนจากผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ ตามลำดับ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ประกาศยุติสถานการณ์ว่าสาธารณภัยได้สิ้นสุดลงแล้ว ให้แจ้งข้อมูลดังกล่าวให้ผู้ อพยพทราบเพื่อเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่ที่ตั้งต่อไป

(๖.๒.๓) เมื่อยกเลิกหรือปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ให้ส่ง มอบภารกิจที่ต้องดำเนินการต่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตามภารกิจของหน่วยงานนั้นต่อไป เพื่อความต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงาน

(๖.๓) การอพยพกลับ

เมื่อประชาชนได้รับแจ้งข่าวการยกเลิกสถานการณ์สาธารณสุขอย่างชัดเจนให้ผู้ชุมนุมหรือผู้นำกลุ่มอพยพ
รับแจ้งผู้อพยพเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการอพยพกลับและรอรับการแจ้งจุดอพยพกลับ โดยการจัดระเบียบ
และลำดับก่อนหลังของการอพยพกลับอย่างเป็นระบบไปสู่พื้นที่อยู่อาศัยเดิมพร้อมทั้งประสานงานกับเจ้าหน้าที่
ที่รับผิดชอบควบคุมดูแลการอพยพกลับ

(๖.๔) การอพยพส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง แบ่งประเภทของส่วนราชการและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะอพยพมาอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยตามลำดับและความจำเป็นเร่งด่วน พร้อมทั้ง
กำหนดพื้นที่รองรับการอพยพส่วนราชการ ครอบครัวส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ล่วงหน้า
โดยการดำเนินการอพยพให้เป็นไปตามแผนอพยพส่วนราชการ เพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้ตามปกติ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบและเครื่องมือสนับสนุนการเผชิญเหตุ

๑) แนวทางปฏิบัติในการสื่อสารและโทรคมนาคม

(๑) การเตรียมความพร้อมด้านการสื่อสารและโทรคมนาคม

การเตรียมความพร้อมด้านระบบและเครื่องมือสื่อสารองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มอบหมาย
ให้นายวิระ ปัญติตา เป็นผู้กำกับดูแลและใช้งานความถี่วิทยุ ๑๖๒๘๐๐ MHz เพื่อใช้เป็นความถี่วิทยุกลางสำหรับ
ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน สำหรับการประสานงาน
ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนกิจการอื่นๆ ในภาวะปกติ และในภาวะไม่ปกติ โดยกำหนดให้
นายวิระ ปัญติตา เป็นผู้ควบคุมดูแลการใช้งานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

(๒) การปฏิบัติงานด้านสื่อสารและโทรคมนาคมกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

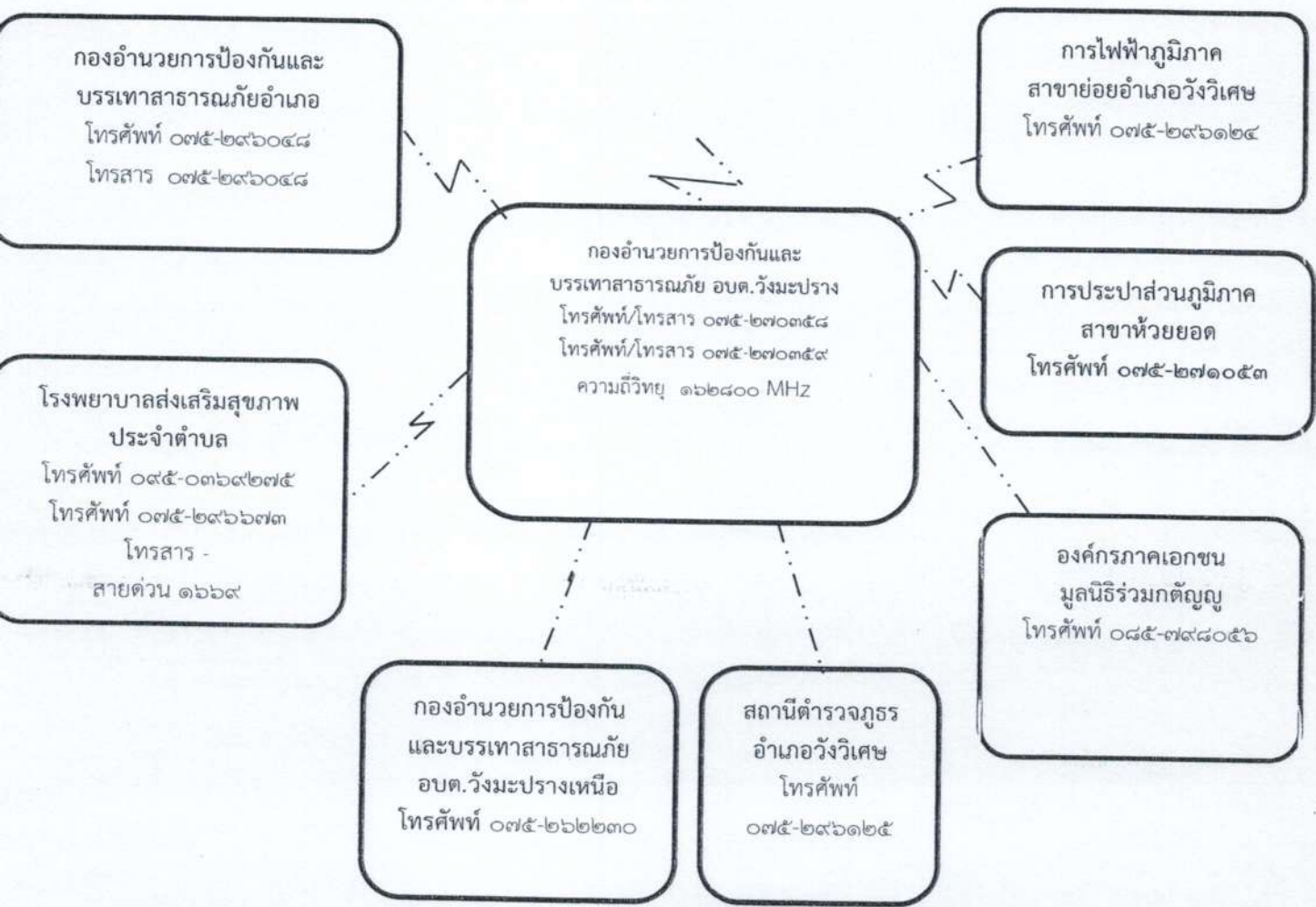
(๒.๑) จัดตั้งศูนย์สื่อสารและจัดให้มีระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารอื่นๆ ที่
จำเป็นให้ใช้งานได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ให้สามารถเชื่อมโยงระบบสื่อสารดังกล่าวกับหน่วยงานอื่นได้ตามปกติโดยเร็ว
อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่

(๒.๒) ใช้โครงข่ายสื่อสารทางโทรศัพท์ โทรสาร และวิทยุสื่อสารเป็นหน่วยงานหลัก

◆ หน่วยงานหลักที่วางระบบสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๗๕-๒๗๐๓๕๘ โทรสาร ๐๗๕-๒๗๐๓๕๙

◆ หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ อำเภอวังวิเศษ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๗๕-๒๙๖๐๔๘ โทรสาร ๐๗๕-
๒๙๖๐๔๘

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	นามเรียกขาน	ความถี่วิทยุ	โทรศัพท์	โทรสาร	หมายเหตุ
๑	ที่ทำการปกครอง อำเภอวังวิเศษ	วิหค	๑๖๒.๑๒๕	๐๗๕-๒๙๖๐๔๘	๐๗๕-๒๙๖๐๔๘	
๒	สถานีตำรวจภูธร วังวิเศษ	วังวิเศษ	๑๕๒.๙๐๐	๐๗๕-๒๙๖๑๒๕	๐๗๕-๒๙๖๑๒๕	

แผนภาพที่ ๕-๔ : ผังสื่อสารในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

(๒) แนวทางปฏิบัติในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในภาวะฉุกเฉิน

ให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) เผยแพร่ข่าวสารที่คาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยให้ส่วนราชการและประชาชนได้รับรู้และเข้าใจสถานการณ์ (Situation Awareness) ในทุกระยะการจัดการภัย โดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่กำหนดไว้ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายข่าว สื่อสังคมออนไลน์ ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่น และลดความตื่นตระหนกที่เกิดจากการรับรู้ และความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

(๒.๒) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม (Join Information Center : JIC) ณ พื้นที่ที่เกิดเหตุ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ของศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม เพื่อทำหน้าที่ประสานข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการจัดการเหตุฉุกเฉินและเป็นศูนย์ที่อยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ สามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จึงเป็นศูนย์กลางของการติดต่อสำหรับสื่อข่าวสารทุกประเภทที่ได้รับ การกลั่นกรอง และรับรองข้อมูล เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารให้เกิดความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบัน และต่อเนื่อง โดยให้เจ้าหน้าที่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะควรต้องเข้ามาอยู่ร่วมกันในศูนย์ประสานข้อมูลร่วม

(๒.๓) ตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อมูลการเกิดภัยจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครแจ้งเตือนภัย กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไป รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนแจ้งเตือนภัยผ่านช่องทางการสื่อสารทุกชนิด

(๒.๔) ดำเนินการแจ้งเตือนการเกิดภัยไปยังชุมชนพื้นที่ที่ประสบภัยและพื้นที่ข้างเคียง โดยสื่อ ข่ายการสื่อสาร เครื่องมืออุปกรณ์การเตือนภัยที่มีอยู่ของชุมชน เช่น วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว หอเตือนภัย โทรโข่ง เป็นต้น

(๒.๕) ข้อมูลการแจ้งเตือนภัยนั้นต้องชัดเจน ทันเวลา ถูกต้อง และเข้าใจง่าย เป็นข้อมูลที่บอกถึงอันตรายที่กำลังเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สิน อันได้แก่ ลักษณะ ขนาด จุดที่เกิดภัย รัศมีความเสียหายตามพื้นที่ การปกครอง ช่วงเวลา ระยะเวลา ภัยจะรุนแรงยิ่งขึ้นหรือไม่ และประชาชนต้องปฏิบัติอย่างไร หรือต้องมีการอพยพหรือไม่ รวมทั้งวิธีการแจ้งเหตุ หมายเลขโทรศัพท์ และการสื่อสารอื่นๆ โดยแจ้งเตือนภัยจนกว่าสถานการณ์ภัยจะสิ้นสุด

(๒.๖) ในกรณีเกิดไฟฟ้าดับ การสื่อสาร เครื่องมือ สัญญาณเตือนภัยไม่สามารถใช้ได้ให้ใช้สัญลักษณ์การเตือนภัย เช่น ธง นกหวีด หรือการเตือนภัยอื่นที่ได้มีการซักซ้อมความเข้าใจกับประชาชนไว้แล้ว

(๓) แนวทางปฏิบัติในการบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command)

ให้นำหลักการของระบบการบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System : ICS) มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการสั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน และเป็นระบบปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรไปยังที่เกิดเหตุเพื่อให้อุปกรณ์ป้องกันชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดลอมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ โดยให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์เป็นระบบมาตรฐานในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติโดยใช้หลักการบัญชาการเหตุการณ์ไว้ ดังนี้

(๓.๑) วัตถุประสงค์การบัญชาการเหตุการณ์

- (๑) ความปลอดภัยทั้งผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- (๒) ใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ
- (๓) การจัดการสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ

(๓.๒) การปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัย

(๓.๒.๑) การรายงานตัวและทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ให้เจ้าหน้าที่เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครต่างๆ ที่มาร่วมปฏิบัติงานเข้ารายงานตัวที่ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นในพื้นที่ที่เกิดภัย ก่อนรับมอบภารกิจและพื้นที่รับผิดชอบไปปฏิบัติ

(๓.๒.๒) การเข้าควบคุมสถานการณ์ คำนึงถึงหลักการ ดังนี้

(๑) การปฏิบัติการระยะ ๒๔ ชั่วโมงแรก เน้นการค้นหาผู้รอดชีวิตการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ น้ำดื่ม อาหารปรุงสำเร็จ เสื้อผ้า ฯลฯ

(๒) การปฏิบัติการระยะ ๒๔-๔๘ ชั่วโมง (๑-๒ วัน) เน้นการค้นหาผู้รอดชีวิตและทรัพย์สิน สืบหาญาติ จัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว การรักษาพยาบาล การจัดการศพ อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค เครื่องครัว

(๓) การปฏิบัติการระยะ ๔๘-๗๒ ชั่วโมง (๒-๓ วัน) เน้นการค้นหาผู้รอดชีวิต การสืบหาญาติ การรักษาพยาบาล การจัดการศพ การสงเคราะห์เบื้องต้น เงินชดเชย การค้นหาทรัพย์สินและข้อมูลการให้ความช่วยเหลือ ฯลฯ

(๔) การปฏิบัติการค้นหาหลังระยะ ๗๒ ชั่วโมงขึ้นไป (หลัง ๓ วันขึ้นไป) ให้พิจารณาสนับสนุนการปฏิบัติการค้นหาในระยะ ๑-๓ วันแรก โดยเน้นการช่วยเหลือชีวิตคนก่อน ตามด้วยทรัพย์สิน พร้อมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมและทั่วถึง ตลอดจนการสับเปลี่ยนกำลังพลเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ฯลฯ

(๓.๒.๓) การควบคุมสถานการณ์และการเผชิญเหตุ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้วางแผนการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดโครงสร้างองค์กร ข้อมูลการสนับสนุนการตัดสินใจ การควบคุม การสั่งการ และการใช้แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

(๑) การรับแจ้งเหตุและการรายงาน

ให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ทั้งด้านสถานการณ์สาธารณสุขภัย ด้านการปฏิบัติการ ระบุบรรเทาสาธารณสุขภัย ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านอื่นๆ ที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ชัดเจน รวดเร็ว โดยให้ชุมชน/หมู่บ้านสำรวจความเสียหายและความต้องการเบื้องต้นตามแบบรายงานเหตุด้านสาธารณสุขภัย แล้วรายงานต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

(๒) การประเมินสถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๒.๑) นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้น

(๒.๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติ เลือกทางที่ดีที่สุดและมีความเสี่ยงน้อยที่สุด

(๒.๓) มีการคาดการณ์เพิ่มเติมในเรื่องปัจจัยความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น การขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติม

(๒.๔) การจัดการข้อมูล ให้หัวหน้าทีมเป็นผู้นำในการสอบถามสำรวจข้อมูลสถานที่ สิ่งที่เป็นอันตราย ต่อณีกู้ภัย พร้อมทั้งบันทึกวัน เวลา ชื่อที่อยู่ผู้ให้ข้อมูล และรายงานข้อมูล ให้ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางทราบ มีการบรรยายสรุปให้ลูกทีมทราบ กำหนดพื้นที่อันตราย พื้นที่ปฏิบัติการ พื้นที่ปลอดภัย รวมทั้งตัดระบบต่างๆ ได้แก่ แก๊ส ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ซึ่งเป็นอันตรายต่อณีกู้ภัย

(๒.๕) การสั่งการ ผู้สั่งการต้องเป็นคนเดียวที่สามารถชี้แจงการปฏิบัติได้ การสั่งการต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีความมั่นใจและเด็ดขาด หัวหน้าหน่วยหรือผู้ควบคุมชุดปฏิบัติการต้องรายงานตัวต่อผู้อยู่ในเหตุการณ์ และต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์ ณ จุดเกิดเหตุ ทั้งก่อนการปฏิบัติและภายหลังเสร็จสิ้นภารกิจ

(๒.๖) การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้อง สาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ ผลการปฏิบัติ รวมทั้งแนวทางการแก้ไขและนำข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์

(๓) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง กำหนดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติรับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขภัยในภาวะฉุกเฉินในแบบโครงสร้างของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง (การจัดการสาธารณสุขภัยระดับ ๑) โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีอำนาจในการควบคุม สั่งการ และบัญชาการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ หากสาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ลูกหลานขยายเป็นวงกว้าง ประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและผู้อำนวยการจังหวัดตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณสุขภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นการจัดการสาธารณสุขภัยขนาดกลาง (ระดับ ๒) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จะรับข้อสั่งการจากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยจังหวัดไปปฏิบัติ โดยได้กำหนดรูปแบบขององค์กรปฏิบัติในระดับพื้นที่ ตามตารางที่ ๕-๑

ตารางที่ ๕-๑ : รูปแบบองค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยระดับพื้นที่

ระดับการจัดการสาธารณสุขภัย	องค์กรรับผิดชอบการจัดการสาธารณสุขภัยในภาวะปกติ	องค์กรรับผิดชอบในภาวะฉุกเฉิน (เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขภัย)	ผู้บัญชาการ (ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย)
ระดับ ๑ (อำเภอ/เทศบาล เข้าควบคุมสถานการณ์)	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ - กอปภ.ทน.แห่ง - กอปภ.ทม.แห่ง - กอปภ.ทต. ๑ แห่ง กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)	- ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น โดย กอปภ.อปท. จัดตั้ง - ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.) โดย กอปภ.อ. จัดตั้ง	ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ

(๔) การค้นหาและช่วยชีวิต

- กำหนดเขตและกันเขตพื้นที่ประสบภัย ห้ามไม่ให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเข้าพื้นที่ประสบภัย
- สนธิกำลังเข้าปฏิบัติการค้นหาช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยเร็ว โดยส่งใช้หน่วย กู้ชีพกู้ภัยเข้าปฏิบัติการในพื้นที่ประสบภัย พร้อมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่จำเป็นในการกู้ชีพกู้ภัย
- กรณีมีสถานการณ์รุนแรง ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการกู้ภัย

ตารางที่ ๕-๒ : การปฏิบัติขณะเกิดภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

ลำดับที่	การปฏิบัติ	ส่วนงานที่รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ/ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ (ระบุเบอร์โทรศัพท์)
๑	จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๒	รับแจ้งเหตุและรายงานสถานการณ์ จัดเตรียมเจ้าหน้าที่เพื่อรับแจ้งเหตุและรายงานสถานการณ์ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอทราบ เพื่อจะได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย และประกาศเขตพื้นที่การให้ความช่วยเหลือฯ ต่อไปจนกว่าสถานการณ์สิ้นสุด	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๓	ออกสำรวจพื้นที่และประเมินสถานการณ์ จัดชุดเคลื่อนที่เร็วเข้าสำรวจพื้นที่และประเมินสถานการณ์ เพื่อวางแผนรับมือกับสถานการณ์ภัย	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๔	ประเมินสถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การเกิดสาธารณภัยเพื่อการตัดสินใจแก้ปัญหา โดยพิจารณาเรื่องความรุนแรง ระยะเวลาการเกิดภัย พื้นที่และประชาชนผู้ที่จะได้รับผลกระทบ ความเปราะบาง และความสามารถของพื้นที่ในการรับภัย แนวโน้มการเกิดภัยซ้ำขึ้นอีก ภัยที่ตามมา รวมถึงภัยที่มีความซับซ้อน เพื่อกำหนดแนวทางการตอบโต้และการแจ้งเตือนภัย	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๕	บริหารจัดการข้อมูลข่าวสารในภาวะฉุกเฉินอย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นระบบ	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๖	แจ้งเตือนประชาชน (๑) ตรวจสอบข้อมูลยืนยันความถูกต้องของการเกิดสาธารณภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกแหล่ง ก่อนแจ้งเตือนผ่านช่องทางสื่อสารทุกชนิด (๒) ดำเนินการแจ้งเตือนภัยไปยังชุมชนพื้นที่ประสบภัยและพื้นที่ข้างเคียง โดยสื่อ ข่ายการสื่อสาร เครื่องมืออุปกรณ์เตือนภัยที่มีอยู่ของชุมชน เช่น วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว หอเตือนภัย โทรโข่ง เป็นต้น (๓) ข้อมูลการแจ้งเตือนภัยต้องชัดเจน ทันเวลา ถูกต้อง และเข้าใจง่าย บ่งบอกถึงอันตรายที่กำลังเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สิน วิธีการปฏิบัติของประชาชน รวมทั้งวิธีการแจ้งเหตุ โดยต้องแจ้งเตือนจนกว่าสถานการณ์ภัย จะสิ้นสุด (๔) ในกรณีเกิดไฟฟ้าดับ การสื่อสาร เครื่องมือ สัญญาณเตือนภัยไม่สามารถใช้ได้ ให้ใช้สัญลักษณ์การเตือนภัย เช่น ธง นกหวีด หรือการเตือนภัยอื่นที่ได้มีการชักซ้อมความเข้าใจกับประชาชนไว้แล้ว เป็นต้น	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙

ลำดับที่	การปฏิบัติ	ส่วนงานที่รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ/ ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ (ระบุเบอร์โทรศัพท์)
๗	อพยพผู้ประสบภัย กรณีเมื่อเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ และมีผู้อยู่อาศัยในพื้นที่นั้น จะเกิดอันตราย โดยอพยพเฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมทั้งรายงานผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอตามลำดับ	ส่วนปฏิบัติการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๘	กำหนดพื้นที่เตรียมปฏิบัติการ (Staging Area) เป็นพื้นที่เตรียมปฏิบัติการจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่จัดเก็บและพักรอชั่วคราวของทรัพยากร (วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรกล ยานพาหนะ) ที่ได้มาและพร้อมใช้ เพื่อรอการส่งใช้ทรัพยากร	ส่วนอำนาจการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๙	ระดมทรัพยากรเข้าสนับสนุนการจัดการสาธารณภัย (๑) ระดมทรัพยากร ทั้งกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร มายังจุดรวบรวมทรัพยากรเพื่อรอรับการมอบหมายภารกิจ ให้พร้อมใช้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อรอการส่งใช้เข้าสนับสนุนการปฏิบัติการในพื้นที่ประสบภัย (๒) ระดมทรัพยากรเข้าพื้นที่เตรียมปฏิบัติการ (Staging Area) พร้อมทั้งจัดเตรียม เครื่องจักรกล ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และพลังงาน เพื่อจัดการสาธารณภัย	ส่วนสนับสนุน	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๑๐	กำหนดและแบ่งโซนพื้นที่ในการสนับสนุนการเผชิญเหตุ ออกเป็น ๒ โซน ประกอบด้วย โซนที่ ๑ ประกอบด้วย หมู่ ๑,๒,๕,๘,๙,๑๐ มี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑,๕,๘,๙,๑๐ รับผิดชอบพื้นที่ โซนที่ ๒ ประกอบด้วย หมู่ ๓,๔,๖,๗,๑๑ มี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๓,๔,๖,๗,๑๑ รับผิดชอบพื้นที่ หมายเหตุ : สามารถปรับโซนพื้นที่ได้ตามสถานการณ์และขนาดของพื้นที่	ส่วนอำนาจการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๑๑	จัดชุดปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็วเข้าปฏิบัติการจัดการสาธารณภัย สั่งให้หน่วยกู้ชีพกู้ภัยเข้าปฏิบัติการในพื้นที่ประสบภัย เพื่อควบคุมสถานการณ์ไม่ให้ลุกลามขยายตัว	ส่วนปฏิบัติการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
	ให้เจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครต่างๆ ที่มาร่วมปฏิบัติงานเข้ารายงานตัวที่ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ก่อนรับมอบภารกิจและพื้นที่รับผิดชอบไปปฏิบัติ รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ในการเข้าสนับสนุนจัดการสาธารณภัย	ส่วนปฏิบัติการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๑๒	การเผชิญเหตุ (๑) การปฏิบัติการระยะ ๒๔ ชั่วโมงแรก ให้ความสำคัญในการค้นหาผู้รอดชีวิตเป็นลำดับแรก ต่อด้วยการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (๑.๑) กำหนดเขตและกั้นเขตพื้นที่ประสบภัย ห้ามมิให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องเข้าพื้นที่ประสบภัยโดยเด็ดขาด (๑.๒) สนธิกำลังเข้าปฏิบัติการค้นหาช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยเร็ว ดังนี้	ส่วนปฏิบัติการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙

ลำดับที่	การปฏิบัติ	ส่วนงานที่รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ/ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ (ระบุเบอร์โทรศัพท์)
	(๑.๒.๑) สั่งการให้หน่วยกู้ชีพกู้ภัยที่มีศักยภาพเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบภัย (๑.๒.๒) สั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเครื่องมือ เครื่องจักรที่จำเป็นในการกู้ชีพกู้ภัย เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบภัย (๑.๒.๓) อพยพประชาชนและสัตว์เลี้ยงตามความจำเป็นของสถานการณ์ภัย (๑.๒.๔) กรณีพื้นที่ใดเป็นพื้นที่วิกฤต ไม่สามารถเข้าพื้นที่โดยทางรถยนต์หรือทางเรือได้ ให้ประสานขอรับการสนับสนุนเฮลิคอปเตอร์จากหน่วยงานทหารหรือตำรวจในพื้นที่ หรือพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเร่งด่วน (๑.๒.๕) จัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวแก่ผู้ประสบภัยที่บ้านเรือนเสียหายอย่างเร่งด่วนเป็นลำดับแรก และจัดระเบียบศูนย์พักพิงชั่วคราว พร้อมทั้งลงทะเบียนผู้อพยพ (๑.๒.๖) ระดมกำลังแพทย์และพยาบาลจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลใกล้เคียง เข้าช่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบภัย (๑.๒.๗) กรณีโครงสร้างพื้นฐานได้รับความเสียหายให้เร่งซ่อมแซมเส้นทางคมนาคม ระบบสื่อสาร ไฟฟ้า และประปา แล้วแต่กรณีให้สามารถใช้งานได้หรือจัดทำระบบสำรองเพื่อให้ชุดปฏิบัติการสามารถปฏิบัติงานในพื้นที่ได้ (๑.๒.๘) จัดเตรียมเครื่องอุปโภคบริโภคพื้นฐาน ตลอดจนจัดหาอาหารที่ปรุงสำเร็จ น้ำดื่ม เครื่องยังชีพที่จำเป็นให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบภัยให้เพียงพอและทั่วถึง (๒) การปฏิบัติการระยะ ๒๔-๔๘ ชั่วโมง (๑-๒ วัน) ให้ความสำคัญในการค้นหาผู้รอดชีวิตและทรัพย์สิน การสืบหาญาติ การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว การรักษาพยาบาล การจัดการศพ อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค เครื่องครัว ข้อมูลสถานการณ์ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (๒.๑) สำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยในเบื้องต้น เพื่อกำหนดมาตรการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องในช่วงระหว่างเกิดภัยและจัดทำบัญชีการช่วยเหลือผู้ประสบภัย (๒.๒) จัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการรักษาพยาบาล และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นมายังพื้นที่ประสบภัยและเตรียมสถานพยาบาลสำรองให้เพียงพอ (๒.๓) จัดส่งปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำดื่ม เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค เป็นต้น มายังศูนย์พักพิงชั่วคราว (๒.๔) ตรวจสอบเส้นทางคมนาคมที่ได้รับความเสียหายจาสาธารณภัย พร้อมทั้งตัดป้ายเตือน หรือวางแผนปิดกั้นช่องทางจราจรให้ประชาชนผู้ใช้เส้นทางทราบ จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจหรืออาสาสมัครอำนวยความสะดวกการจราจรในจุดอันตราย (๒.๕) รักษาความสงบเรียบร้อยและจัดการจราจรในพื้นที่ประสบภัยและศูนย์พักพิงชั่วคราว (๒.๖) ตั้งศูนย์ข้อมูลผู้ประสบภัย เพื่อรวบรวมและเป็นแหล่งข้อมูลในการ		

ลำดับที่	การปฏิบัติ	ส่วนงานที่รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ/ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ (ระบุเบอร์โทรศัพท์)
	ติดต่อประสานงานให้ประชาชนสามารถสอบถามข้อมูลผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตได้ (๓) การปฏิบัติการระยะ ๔๘-๗๒ ชั่วโมง (๒-๓ วัน) ให้ความสำคัญกับการค้นหาผู้รอดชีวิตอย่างต่อเนื่องจากปฏิบัติการระยะ ๒๔-๔๘ ชั่วโมงแรก การสืบหาญาติ การรักษาพยาบาล การจัดการศพ การสงเคราะห์เบื้องต้น อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค เงินชดเชย การค้นหาทรัพย์สิน และข้อมูลการให้ความช่วยเหลือ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (๓.๑) กรณีมีผู้เสียชีวิตจำนวนมากให้จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์เก็บรักษาศพในระยะแรก (วัดและตู้แช่ศพ) พร้อมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจชั้นสุตระเบื้องต้น บันทึกข้อมูลศพ การเก็บรักษาหลักฐาน และเตรียมข้อมูลทั้งหมดเพื่อการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล (๓.๒) การจัดหน่วยบริการประกันสังคมเคลื่อนที่และให้บริการทางการแพทย์ (๓.๓) การประเมินสถานการณ์ภัยอย่างใกล้ชิด ตลอดจนประสานการช่วยเหลือ รับเรื่องราวร้องทุกข์ ประสานรับข้อมูลความเสียหายเบื้องต้น ความต้องการเบื้องต้น (๔) การปฏิบัติการระยะ ๗๒ ชั่วโมง (๓ วัน) ขึ้นไป ให้พิจารณาสนับสนุนการปฏิบัติการค้นหาระยะ ๒๔ ชั่วโมงแรก (๑ วัน) เป็นลำดับแรกก่อนการปฏิบัติการค้นหาระยะ ๒๔-๔๘ ชั่วโมง (๑-๒ วัน) และการปฏิบัติการค้นหาระยะ ๔๘-๗๒ ชั่วโมง (๒-๓ วัน) ตามลำดับ โดยเน้นการช่วยเหลือชีวิตคนก่อน ตามด้วยทรัพย์สิน พร้อมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมและทั่วถึง ตลอดจนการสืบเปลี่ยนกำลังพลเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง		
๓	ปกป้องสถานที่สำคัญ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน วัด เขตพระราชฐาน แหล่งโบราณสถาน (ถ้ามี) เป็นต้น และปกป้องระบบสาธารณูปโภค เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบประปา เป็นต้น	ส่วนปฏิบัติการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๔	การจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว (กรณีที่มีการอพยพ)	ส่วนสนับสนุน	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๕	สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยและจัดส่งปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำดื่ม และเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น ไปยังพื้นที่ประสบภัย	ส่วนสนับสนุน	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๖	การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือในช่วงขณะเกิดภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่สำรวจและจัดทำข้อมูลความต้องการของผู้ประสบภัยในเบื้องต้น และรายงานให้อำเภอเพื่อประกอบการร้องขอการสนับสนุน และนำไปกำหนดเป็นมาตรการและแนวทางในการช่วยเหลือ เช่น ความช่วยเหลือ ด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัยและการกำจัดสิ่งปฏิกูล เป็นต้น	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๗	จัดตั้งศูนย์ประสานข้อมูลร่วม (Joint Information Center : JIC) ณ พื้นที่ที่เกิดเหตุ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ของศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม เพื่อทำหน้าที่ประสานข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการจัดการเหตุฉุกเฉิน และเป็นศูนย์ที่อยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ สามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จึงเป็นศูนย์กลางของการติดต่อสำหรับสื่อข่าวสารทุกประเภทที่ได้รับการกลั่นกรอง และรับรองข้อมูล เพื่อ	ศูนย์ข้อมูล ประชาสัมพันธ์ ร่วม	๐๗๕-๒๙๖๐๔๘

ลำดับที่	การปฏิบัติ	ส่วนงานที่รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ/ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ (ระบุเบอร์โทรศัพท์)
	กระจายข้อมูลข่าวสารให้เกิดความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบัน และต่อเนื่อง โดยให้เจ้าหน้าที่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะเข้ามาอยู่รวมกันในศูนย์ประสานข้อมูลร่วม		
๑๘	- กรณีมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก จัดให้มีการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่การปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหรือ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - กำหนดให้มีสถานที่รองรับศพ เก็บรักษาศพ (วัดและตู้แช่ศพ) และการเคลื่อนย้ายศพ หรือนำศพไปตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ	ส่วนปฏิบัติการ	๐๗๕-๒๙๖๑๒๕
๑๙	เมื่อสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ยุติแล้ว ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นรายงานสถานการณ์สาธารณภัยให้ผู้อำนวยการอำเภอทราบ และเมื่อมีการประกาศหรือยืนยันสถานการณ์สาธารณภัยในพื้นที่ยุติลงแล้ว ให้ดำเนินการอพยพประชาชนกลับที่ตั้งอย่างปลอดภัย	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๒๐	อพยพกลับ กรณีสถานการณ์สาธารณภัยยุติ เมื่อได้รับแจ้งข่าวการยกเลิกสถานการณ์สาธารณภัยอย่างชัดเจน ให้ผู้นำชุมชนหรือกลุ่มผู้นำอพยพรับแจ้งผู้อพยพเพื่อเตรียมความพร้อมในการอพยพกลับไปอยู่ที่อยู่อาศัยต่อไป โดยจัดระเบียบและลำดับก่อนหลังการอพยพกลับ พร้อมทั้งประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการควบคุมดูแลการอพยพกลับ	ส่วนปฏิบัติการ	๐๗๕-๒๗๐๓๕๙
๒๑	หากสถานการณ์สาธารณภัยมีความรุนแรง และหรืออาจจะเกิดสาธารณภัยซ้ำซ้อน เกินขีดความสามารถของ อปท. ให้ร้องขอขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงหรืออำเภอ ให้ประสานขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อบต.วังมะปรางเหนือ และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป	ส่วนอำนวยการ	๐๗๕-๒๖๒๒๓๐

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างระบบและแนวปฏิบัติในการบรรเทาทุกข์

(๑) แนวทางปฏิบัติในการขอใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

เมื่อเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในพื้นที่ใด ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และหลักเกณฑ์วิธีการที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์บรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด ทั้งนี้ ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมอันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยได้กำหนดวงเงินอุดหนุนราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องสำหรับให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยไว้ในระเบียบนี้ และให้การขอใช้เงินอุดหนุนราชการดำเนินการตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบให้ถูกต้อง

(๒) แนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ (Damage and Need Assessment : DANA)

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ประเมินสถานการณ์ความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือภายในพื้นที่ประสบภัยตามหลักการด้านมนุษยธรรมในเบื้องต้น (Early Recovery) เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยในช่วงของการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ขณะที่สถานการณ์สาธารณภัยกำลังดำเนินอยู่ โดยมีการประเมินความเสียหายทางกายภาพและการประเมินความต้องการรับความช่วยเหลือของผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Damage and Need Assessment) หรือ DANA เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุม รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของผู้รับความช่วยเหลือในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตในสถานการณ์ สาธารณภัยดังกล่าวได้อย่างปลอดภัย และวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัยในการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินด้วยตนเอง รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัยและการกำจัดสิ่งปฏิกูล ความช่วยเหลือด้านสุขภาวะ ที่พักพิง อุปกรณ์ยังชีพ เป็นต้น การประเมินนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมและการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้อยู่รอดปลอดภัย โดยมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

(๒.๑) การประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (initial assessment) ให้ดำเนินการภายใน ๓ ชั่วโมงแรก โดยรวบรวมข้อมูลมาประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (ข้อมูลก่อนเกิดภัย ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ รายงานจากสื่อต่าง ๆ เอกสารสรุปข้อมูลสำคัญ) เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ประสบภัย ข้อมูลด้านการเกษตร เป็นต้น

(๒.๒) การประเมินแบบรวดเร็ว (rapid assessment) ให้ดำเนินการทันทีภายหลังจากเกิดสาธารณภัยต่อเนื่องไป ๗๒ ชั่วโมง โดยเป็นการประเมินเพื่อรวบรวมข้อมูลความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นทุกๆ ด้าน ทั้งผู้ประสบภัย โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ควรปฏิบัติหลังจากเกิดภัย ลำดับความสำคัญก่อนและหลังในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อให้การดำเนินการให้ความช่วยเหลือมีประสิทธิภาพและทันต่อความต้องการในภาวะฉุกเฉิน โดยให้ความสำคัญกับการช่วยชีวิตเป็นความเร่งด่วนในลำดับแรก

(๒.๓) การประเมินแบบละเอียด (detailed assessment) ให้ดำเนินการเมื่อภาวะฉุกเฉินสิ้นสุดลงหรืออย่างน้อยภายใน ๒ สัปดาห์ ขึ้นอยู่กับการเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการฟื้นฟูระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้อีกด้วย โดยต้องประเมินมูลค่าความเสียหายในมิติต่าง ๆ ทางกายภาพ โครงสร้างทางสังคม ประมาณการด้านการเงิน และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น ทั้งนี้ จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาดำเนินการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือในแต่ละด้าน

การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ จะต้องมีความเชื่อมโยงกับการตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบตามหลักมาตรฐาน โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา กลุ่มเปราะบาง

เมื่อประเมินความเสียหายและทราบความต้องการความช่วยเหลือแล้ว ให้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัยในการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินด้วยตนเองและจัดทำรายงานสรุปเสนอผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความเสมอภาคและทั่วถึงรวมถึงการขอรับความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัยและการกำจัดสิ่งปฏิกูล ความช่วยเหลือด้านสุขภาวะ ที่พักพิง อุปกรณ์ยังชีพ เป็นต้น

ทั้งนี้ ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ (Damage and Need Assessment : DANA) ตามภาคผนวก ด (ตัวอย่าง) แบบประเมินภัยพิบัติขั้นต้น ระยะที่ ๑ (Initial Disaster Assessment Form)

(๓) แนวทางปฏิบัติในการรับบริจาค

หากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องจัดให้มีการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สิน เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยให้ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

(๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖

(๔) ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้ของศูนย์รับบริจาคเพื่อการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน พ.ศ. ๒๕๔๗

กรณีที่บุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรใดจัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย โดยที่บุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรนั้นไม่ได้รับมอบภารกิจใดๆ จากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการขนย้ายและส่งมอบสิ่งของบริจาคเอง

(๔) แนวทางปฏิบัติในการรายงานข้อมูล

เป็นการรายงานข้อมูลข่าวสารกรณีเกิดสาธารณภัย ให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานพร้อมทั้งรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งด้านสถานการณ์สาธารณภัย ด้านการปฏิบัติการระงับบรรเทาสาธารณภัยด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น โดยให้คำนึงถึงความถูกต้อง ความชัดเจน และรวดเร็ว ตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๔.๑) ให้ผู้นำชุมชนสำรวจความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น แล้วรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ และรวบรวมความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น

(๔.๒) ให้ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง รายงานสถานการณ์สาธารณภัยต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ/จังหวัด ตามลำดับชั้นที่เหนือขึ้นไป

(๔.๓) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง รายงานสถานการณ์สาธารณภัยต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ/จังหวัด ตามลำดับชั้นที่เหนือขึ้นไป

(๕) แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นสถานที่ซึ่งได้จัดเตรียมไว้สำหรับผู้ประสบภัยที่จำเป็นต้องย้ายออกจากที่อยู่อาศัยเดิมเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยจนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ ผู้บัญชาการเหตุการณ์จะสั่งการให้ดำเนินการเปิดศูนย์พักพิงขึ้น โดยผู้ประสบภัยจะอาศัยอยู่ชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์ภัยจะยุติ หรือที่อยู่อาศัยเดิมจะได้รับการฟื้นฟู/มีการซ่อมสร้างให้สามารถอพยพกลับไปอาศัยได้

ทั้งนี้ การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นไปตามมาตรฐานของแผนการบริหารจัดการศูนย์พักพิง โดยจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานให้แก่ผู้ประสบภัยได้อย่างพอเพียง ทั้งการบริการด้านโภชนาการอาหาร และน้ำดื่ม ความปลอดภัย คุณภาพชีวิต สาธารณูปโภค รวมถึงสุขาภิบาลและสุขอนามัย โดยจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ การเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑) จัดให้มีการทำทะเบียนผู้อพยพอย่างละเอียดโดยคำนึงถึงกลุ่มเปราะบางทางสังคม เพื่อให้ทราบความต้องการพื้นฐาน และความต้องการพิเศษของผู้อพยพ ทั้งข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทราบ

(๒) จัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม และความต้องการพิเศษอย่างพอเพียง เช่น นมเด็กทารก

(๓) จัดให้มีการกำหนดพื้นที่อาศัยภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ของผู้อพยพ ซึ่งหมายความรวมถึงข้อจำกัดทางการแพทย์ ประเด็นทางเพศสภาพ และมิติหญิงชายด้วย

(๔) ให้ศูนย์พักพิงชั่วคราวจัดให้มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อพยพ ให้เพียงพอ และทั่วถึง

(๕) จัดให้มีระบบการแพทย์และสาธารณสุขสนับสนุนภายในศูนย์พักพิงเพื่อดูแลทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้อพยพ

๕.๒ การบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑) คัดเลือกสถานที่ตั้งศูนย์พักพิง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำอีก ต้องมีการคมนาคมสะดวก มีความพร้อมของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น เป็นพื้นที่ที่อยู่เหนือระดับน้ำท่วม และต้องมีพื้นที่เป็นคลังสินค้าของบริจาค พื้นที่สำหรับคลินิก และสำนักงาน

(๒) การบริหารจัดการข้อมูลในศูนย์พักพิงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุดของการบริหารจัดการศูนย์พักพิง โดยข้อมูลที่จำเป็นต้องเก็บบันทึก ประกอบด้วย ข้อมูลประชากรผู้อพยพ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อพยพ ข้อมูลด้านธุรการ

(๓) การจัดระเบียบศูนย์พักพิงชั่วคราวและการอำนวยความสะดวก

(๓.๑) ประสานงานล่วงหน้ากับหน่วยงานที่เป็นเจ้าของสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพในการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับจำนวนประชาชนที่จะอพยพเข้ามา หากเนื้อที่ไม่เพียงพอจะต้องจัดหาสถานที่ปลอดภัยแห่งอื่นไว้รองรับ โดยศึกษาจากฐานข้อมูลประชากรในชุมชนหรือหมู่บ้านเป้าหมาย

(๓.๒) จัดเตรียมสถานที่ให้มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้แก่ ผู้อพยพตามมาตรฐานขั้นต่ำ

(๓.๓) จัดแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนของแต่ละครอบครัวหรือของแต่ละชุมชนให้เป็นระเบียบ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การสื่อสาร การสงเคราะห์ และการเก็บข้อมูล

(๓.๔) จัดระเบียบเวรยามโดยอาจประสานงานขอกำลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่หรือใช้กำลังจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนผู้อพยพ เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้อพยพ

(๔) การดูแลความปลอดภัยบ้านเรือนของผู้อพยพ

ศูนย์พักพิงชั่วคราวควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพื่อจัดกำลังสายตรวจไปดูแลบ้านเรือนของผู้อพยพเป็นระยะๆ หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอศูนย์พักพิงชั่วคราวอาจขอรับกำลังสนับสนุนจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนผู้อพยพ แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือข้อมูลสถานการณ์ภัยพิบัติที่เป็นปัจจุบัน ภายหลังจากเสร็จภารกิจควรนำข้อมูลกลับมารายงานหัวหน้าศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อแจ้งข้อมูล/ข่าวสารแก่ผู้อพยพโดยเร็ว จะทำให้ผู้อพยพหมดความกังวลในความปลอดภัยในทรัพย์สินของตน

(๕) การอำนวยความสะดวกแก่ผู้อพยพ

ดูแลด้านความสะดวกให้ถูกสุขลักษณะ จัดให้มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น น้ำบริโภค น้ำอุปโภค กระแสไฟฟ้า ให้เพียงพอกับความต้องการ จัดสัดส่วนพื้นที่รักษาพยาบาล พื้นที่ซักล้าง พื้นที่ตากผ้า พื้นที่ออกกำลังกาย พื้นที่สนทนาการ พื้นที่ประกอบศาสนกิจให้สอดคล้องกับจำนวนผู้อพยพ และการจัดระบบรับของ

บริจาค โดยจัดให้มีสถานีรับบริจาคสำรวจความต้องการรับของบริจาค ตามลำดับความสำคัญสำหรับ แต่ละครอบครัว หรือแต่ละกลุ่ม เมื่อมีของบริจาคมาถึงให้พยายามกระจายแก่ผู้อพยพตามความต้องการอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

(๖) การแจ้งความเคลื่อนไหวของสถานการณ์

ศูนย์พักพิงชั่วคราวควรติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องจากทางสื่อทุกทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาแจ้งแก่ผู้อพยพทุกกระยะ เพื่อให้ ผู้อพยพผ่อนคลายความวิตกกังวล และเมื่อมีข่าวสารยืนยันอย่างชัดเจนจากผู้บังคับบัญชาถึงการยกเลิกสถานการณ์ให้รับแจ้งผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่ที่ตั้งต่อไป

กำหนดให้กองสวัสดิการและสังคมหรือกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (กรณีเทศบาล) หรือส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล) เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว และประสานงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ ระบบสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค รวมทั้งประสานงานกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และจังหวัดเพื่อประสานการปฏิบัติในการจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

๕.๓ การปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

เมื่อสถานการณ์ภัยยุติ และผู้อพยพสามารถอพยพกลับไปยังที่อยู่อาศัยเดิมหรือที่อยู่อาศัยใหม่ให้ดำเนินการ

(๑) จัดให้มีการแจ้งการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ผู้อพยพทราบล่วงหน้า พร้อมจัดทำทะเบียนผู้อพยพกลับอย่างเป็นระบบ

(๒) ประสานการเตรียมความพร้อมอพยพกลับตามแผนการส่งกลับ

(๓) ให้มีแจ้งประกาศปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งรายงานให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์ที่รับผิดชอบทราบ

ทั้งนี้ ในทุกระยะการดำเนินการให้รายงานข้อมูลให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์ทราบเป็นระยะ เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการเหตุการณ์ จนกว่าเหตุการณ์จะยุติ

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก ในการจัดทำคู่มือการบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในการให้คำแนะนำในการจัดทำคู่มือการบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นไปตามมาตรฐาน

บทที่ ๖

การปฏิบัติหลังเกิดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓: การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

หลังจากภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยได้บรรเทาหรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว จะเข้าสู่การจัดการสาธารณภัยในระยะฟื้นฟู โดยใช้กระบวนการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) และซ่อมสร้าง (Reconstruction) ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัย ให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมตามความเหมาะสม โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่

๑) ระยะสั้น เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการค้นหาและการบรรเทาหรือการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉินได้ผ่านพ้นไปแล้ว เป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อยกระดับวิถีชีวิต และเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงการจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายหรือสาธารณภัยซ้ำซ้อนอีก การประเมินความเสียหายขั้นพื้นฐาน การจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และการให้บริการสาธารณะ

๒) ระยะกลาง เป็นการดำเนินการประสานและสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยให้อยู่ในพื้นที่ปลอดภัย ฟื้นฟูหรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตขึ้นใหม่ การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสภาพจิตใจ ร่างกาย และสังคมของผู้ประสบภัย

๓) ระยะยาว เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากระยะกลาง เช่น การซ่อมสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งอาจจะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนาน นับจากเกิดสาธารณภัยไปจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ และดีกว่าหรือปลอดภัยกว่าเดิม

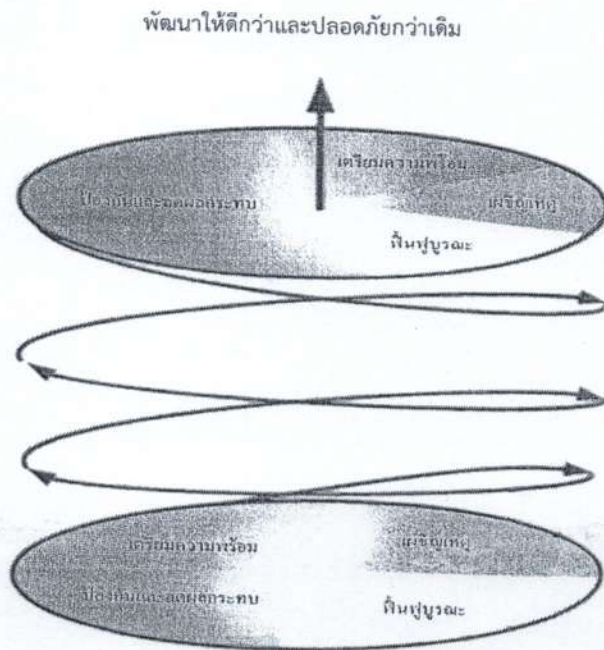
๖.๑ แนวคิดในการฟื้นฟู

๖.๑.๑ แนวคิดการพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เป็นมาตรฐานได้นำแนวคิด “การพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)” มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ มุ่งให้ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงเดิมที่มีอยู่และป้องกันความเสี่ยงใหม่ไม่ให้เกิดขึ้น เพื่อมุ่งสู่การเป็นชุมชนหรือสังคมที่มีความพร้อมรับและฟื้นกลับเร็วต่อสาธารณภัยอย่างยั่งยืน (Resilience) ประกอบด้วย แนวทางมาตรการต่าง ๆ ทางด้านการฟื้นฟู ได้แก่ ๑) การช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อให้การดำรงชีวิตกลับเข้าสู่ภาวะปกติ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงความช่วยเหลือจากภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว ๒) ผู้ประสบภัยมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดการยอมรับและมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ ๓) การพิจารณาประเด็นความเสี่ยงจากสาธารณภัยในการดำเนินการฟื้นคืนสภาพ และการสร้างใหม่เสมอ โดยมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงเดิมที่มีอยู่และป้องกันความเสี่ยงใหม่ไม่ให้เกิดขึ้น ๔) การดำเนินการซ่อมสร้างให้เร็วขึ้นเท่าที่สามารถทำได้เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดตามมา โดยเฉพาะทางด้านการดำรงชีวิต (Building Back Faster) ๕) การสร้างใหม่ให้มีความมั่นคงแข็งแรงกว่าเดิม (Building Back Stronger) เพื่อให้สามารถทนต่อสาธารณภัยในอนาคตได้ยาวนานขึ้น ๖) การให้ความสำคัญกับการซ่อมสร้างแก่กลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยมากที่สุด (Building Back Inclusively) และ ๗) การปรับวิถีชีวิตที่ไม่คุ้นเคยให้เป็นสิ่งปกติใหม่ (New Normal) ในการรับมือสาธารณภัยรูปแบบใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ หากรัฐสามารถดำเนินการฟื้นฟูได้ตามแนวทางดังกล่าวแล้ว จะส่งผลต่อการใช้งบประมาณในการลงทุนด้านการฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม การฟื้นฟูที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม โดยเฉพาะในกระบวนการฟื้นฟูสภาพ และการซ่อมสร้างเป็นการดำเนินการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนาน และมักจะถูกกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาประเทศ ซึ่งถือเป็นมาตรการทางด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่รัฐจะต้อง

ให้ความสำคัญในการดำเนินการเป็นลำดับต้น ๆ เพื่อสร้างความพร้อมรับและฟื้นกลับเร็วให้แก่ประเทศ
 ดังแผนภาพที่ ๖-๑

แผนภาพที่ ๖-๑ วงจรการจัดการสาธารณภัยสู่การพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

๖.๑.๒ เครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

การประเมินเป็นกิจกรรมสำคัญที่กำหนดไว้ในกรอบปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยที่สามารถนำมาวิเคราะห์ประมวลผลและนำไปประกอบในการดำเนินมาตรการความช่วยเหลือต่าง ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยกระบวนการประเมินตามหลักสากล แบ่งเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ ๑) ก่อนเกิดภัย หรือระยะ ๐ ในช่วงนี้จะเป็นการเตรียมพร้อมการประเมินและการวางแผนในการรวบรวมข้อมูลก่อนเกิดภัย ๒) หลังเกิดภัย ประกอบด้วย ระยะที่ ๑ - ระยะที่ ๔ โดยในระยะที่ ๑ เป็นการประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (Initial Assessment) ภายใน ๓ วันแรก โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นส่วนใหญ่ ระยะที่ ๒ เป็นการประเมินอย่างรวดเร็ว (Rapid Assessment) ต่อจากระยะที่ ๑ เรื่อยไปประมาณ ๒ สัปดาห์ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและดำเนินการให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์อย่างเร่งด่วน ซึ่งในระยะที่ ๑ - ระยะที่ ๒ นี้ จะใช้แนวทางการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ (Damage and Need Assessment : DANA) เป็นเครื่องมือในการประเมิน ทั้งนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิเพิ่มเติมโดยการสำรวจภาคสนาม หลังจากนั้น ในระยะที่ ๓-ระยะที่ ๔ เป็นการประเมินแบบเชิงลึก (In-depth Assessment) ต่อเนื่องมาจากระยะที่ ๒ ในรายละเอียดของแต่ละสาขาหรือภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบ เพื่อนำข้อมูลการประเมินที่ได้ไปสู่กระบวนการวางแผนฟื้นฟูต่อไป โดยจะใช้แนวทางการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (Post-Disaster Need Assessment : PDNA) เป็นเครื่องมือในการประเมินดังแสดงในแผนภาพที่ ๖-๒

กระบวนการประเมิน

ดัดแปลงจาก : UNDAC Field Handbook. (๒๐๑๓). ๖th Edition.

แผนภาพที่ ๖-๒ กระบวนการประเมินเพื่อการปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

๖.๒ เป้าประสงค์

๖.๒.๑ เพื่อฟื้นฟูให้ผู้ประสบภัยได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ทัวถึง ต่อเนื่อง เป็นธรรม สอดรับกับความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือ และสามารถกลับไปดำรงชีวิตได้ตามปกติ

๖.๒.๒ เพื่อให้พื้นที่ประสบภัยได้รับการฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาวะปกติหรือให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

๖.๓ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย

(Post - Disaster Needs Assessment : PDNA)

การประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (Post-Disaster Needs Assessment : PDNA) เป็นเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลในรายละเอียดของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ ประมวลผล และวางแผนในการดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูอย่างยั่งยืนตามความจำเป็น โดยใช้ข้อมูลความเสียหาย ความสูญเสีย ผลกระทบ และความต้องการในการฟื้นฟู

(๑) แนวทางปฏิบัติในการจัดทำมาตรฐานแบบประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (PDNA) เพื่อใช้เป็นกรอบการประเมินความต้องการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง สำรองความต้องการของผู้ประสบภัยและความเสียหายเบื้องต้นภายในพื้นที่ประสบภัยจนถึงระดับครัวเรือน โดยวิเคราะห์ผลกระทบจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสาธารณภัยเพื่อประเมินและวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัยใน

การตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินด้วยตนเอง ความต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัยและการกำจัดสิ่งปฏิกูล เป็นต้น รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูล การสำรวจความเสียหาย เพื่อเป็นข้อมูลในการฟื้นฟูและกำหนดกรอบแนวทางในการสร้างคืนใหม่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

(๑.๑) ชุมชน/หมู่บ้าน สำรวจความเสียหายระบบสาธารณูปโภคและสิ่งสาธารณประโยชน์ต่างๆ จนถึงระดับครัวเรือน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการสำรวจความเสียหาย เพื่อเป็นข้อมูลในการฟื้นฟูและกำหนดกรอบแนวทางในการสร้างคืนใหม่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(๑.๒) องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง สำรวจประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลังการเกิดสาธารณภัย ดังนี้

(๑) ข้อมูลพื้นฐานด้านชุมชน เช่น ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(๒) ข้อมูลด้านความเสียหายจากสาธารณภัย การจัดการในภาวะฉุกเฉินการช่วยเหลือจากภายนอก

(๓) ข้อมูลการวิเคราะห์ความสามารถในการเผชิญเหตุของชุมชน ความอ่อนแอหรือความล่อแหลมต่อสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

(๑.๓) สำรวจและประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลังเหตุการณ์สาธารณภัยควรสำรวจข้อมูลดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลการฟื้นฟูผู้ประสบภัย เช่น ด้านอาหาร การเงิน สิ่งของเครื่องใช้ ที่พักพิง สุขภาพ สุขากิจการ และสิ่งแวดล้อมการประกอบอาชีพ และองค์ความรู้ (การช่วยเหลือยามฉุกเฉิน สุขากิจการ ฯลฯ) โดยให้คำนึงถึงการฟื้นฟูกลุ่มเปราะบาง (กลุ่มเด็ก สตรีมีครรภ์ คนชรา ผู้ป่วย และผู้พิการ) ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยเป็นพิเศษ

(๒) ข้อมูลการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย เช่น ที่อยู่อาศัย สถานศึกษา โรงพยาบาล สิ่งก่อสร้างต่างๆ การชลประทาน การขนส่ง การสื่อสาร อุตสาหกรรม ระบบสุขาภิบาล เป็นต้น

(๑.๔) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จัดตั้งคณะทำงานประสานกับชุมชน/หมู่บ้าน ให้ตรวจสอบรายละเอียดความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือ และความต้องการเบื้องต้นของผู้ประสบภัยโดยเร็ว

(๑.๕) ดำเนินการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานที่เสียหายในเบื้องต้น โดยงบประมาณที่อยู่ในความรับผิดชอบ กรณีที่เกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากงบกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรืองบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑.๖) รายงานสรุปการประเมินความเสียหายและแนวทางการฟื้นฟูไปยังกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุนในการฟื้นฟู ซ่อมแซม และบูรณะโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับความเสียหาย (คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.))

การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ จะต้องมีความเชื่อมโยงกับการตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบตามหลักมาตรฐาน โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่างๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา สตรีมีครรภ์ และผู้พิการ เพื่อประกอบการพิจารณา

(ทั้งนี้ ในการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัยใช้แบบประเมินตามภาคผนวก ค และ ภาคผนวก ต)

(๒) แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งระบบและกลไกในการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (PDNA) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จัดทำแผนฟื้นฟู ประเมิน PDNA ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ (SOP) และคู่มือเพื่อใช้เป็น กรอบแนวทางในการปฏิบัติการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัยแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการด้านการฟื้นฟู

(๑) แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูด้านต่างๆ

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จัดทำแผนฟื้นฟู ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยดำเนินการตามหลักการ ดังนี้

(๑.๑) การฟื้นฟูระยะสั้น

เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการค้นหา การบรรเทา และการช่วยเหลือได้ยุติลง เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของผู้ประสบภัย ธุรกิจ ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยในระยะเร่งด่วนหรือระยะสั้น รวมถึงการจัดมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายหรือสาธารณภัย ซ้ำขึ้นอีก การประเมิน ความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐาน การจัดเตรียมที่พักอาศัยชั่วคราว และการให้บริการสาธารณะ โดยมี แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑.๑.๑) การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น

เป็นการฟื้นฟูด้านสมรรถภาพทางกายให้แก่ผู้ประสบภัย เช่น การตรวจรักษา ป้องกันควบคุมโรค และการฟื้นฟูความแข็งแรงทางร่างกาย เป็นต้น รวมถึงการฟื้นฟูด้านสภาพจิตใจและจิตสังคมของผู้ได้รับผลกระทบ ตลอดจนการกระตุ้นและช่วยเหลือให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น โดยให้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านสะพานเคียน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้าน หุ่นหลวงเป็นหน่วยงายหลัก โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- แจ้งให้ชุมชน/หมู่บ้าน สำนวญตรวจสอบข้อมูลผู้ประสบภัยและความเสียหาย เพื่อให้ ความช่วยเหลือต่างๆ ตรงกับข้อเท็จจริงตลอดจนส่งผู้ประสบภัยกลับภูมิลำเนา

- ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการสงเคราะห์ ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว ทัดถึง และหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- ให้ชุมชน/หมู่บ้าน จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐานเพื่อการ สงเคราะห์ผู้ประสบภัย พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์ และ ฟื้นฟู

- จัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะหายกลับมาดำรงชีวิตได้ตามปกติ รวมทั้งจัดการที่พักอาศัยชั่วคราว และระบบสุขภาพแก่ผู้ประสบภัย ในกรณีที่ต้องอพยพจากพื้นที่อันตราย

- ให้การสงเคราะห์แก่ครอบครัวของผู้ที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ในกรณีที่ผู้เป็นหัวหน้า ครอบครัวประสบภัยจนเสียชีวิตหรือไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ โดยการให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของ ผู้ประสบภัยจนจบการศึกษาภาคบังคับ และโดยการจัดหาอาชีพให้แก่บุคคลในครอบครัว

- เลี้ยงดูผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในระยะแรก เช่น ดูแลเด็กกำพร้า นักเรียน นักศึกษา คนพิการ และผู้สูงอายุที่ประสบภัย

(๑.๑.๒) การป้องกัน ฝ้าระวัง และควบคุมโรคระบาด ทั้งคนและสัตว์

(๑.๑.๓) ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชนให้คืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

(๑.๑.๔) รายงานข่าวและประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่อสาธารณชนให้ทราบสถานการณ์เป็นระยะๆ

(๑.๑.๒) การฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย

เป็นการบูรณะที่อยู่อาศัย โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สาธารณภัยให้กลับสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตามความเหมาะสมกับสถานการณ์และการใช้งาน หากการบูรณะโครงสร้างและสิ่งก่อสร้างหรือการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม อาจต้องใช้เวลาและงบประมาณในการฟื้นฟู ควรกำหนดแผนงานไว้ในการฟื้นฟูระยะยาวต่อไป และการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยในระยะเริ่มต้นให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ทำความสะอาดบ้านเรือน ชุมชน และสิ่งสาธารณประโยชน์ ในพื้นที่ประสบภัยและขนย้ายขยะมูลฝอย

(๒) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางที่เกิดเหตุ ดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย ปรับสภาพภูมิทัศน์ และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลภาวะเป็นพิษ

(๓) กรณีที่เกินขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานนั้นๆ ดำเนินการฟื้นฟู ซ่อมแซม และบูรณะโครงการที่ได้รับความเสียหาย ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินและเส้นทางคมนาคม
- ดำเนินการโดยแขวงทางหลวงตรัง และแขวงทางหลวงชนบทตรัง
- ระบบไฟฟ้า ดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดตรัง และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

- ระบบประปา ดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดตรัง

(๔) ให้อีโคโนฮักปรั๊กหักพัง และซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน และอาคารบ้านเรือนของผู้ประสบภัย เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้ต่อไป

(๕) ซ่อมแซมสถานที่ราชการ โรงเรียน สถานศึกษา วัด โบราณสถาน สถานที่ราชการ สถานที่ท่องเที่ยว และสิ่งสาธารณูปโภคต่างๆ ให้กลับมาใช้งานได้ดังเดิม

(๖) พื้นที่ประสบภัย เช่น การเก็บซากปรักหักพัง การตรวจสอบความแข็งแรงของอาคารเบื้องต้น การออกแบบวางผังเมือง การจัดหาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค การจัดทำภูมิทัศน์ ดำเนินการโดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดตรัง สำนักชลประทานที่ ๑๖ โครงการชลประทานจังหวัดตรัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) การฟื้นฟูระยะกลาง/ระยะยาว

(๓.๑) การฟื้นฟูระยะกลางเป็นการดำเนินการต่อเนื่องโดยการประสานและสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัย ฟื้นฟู หรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตขึ้นใหม่ การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสภาพร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้ประสบภัย โดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

- การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ประปา ไฟฟ้า ระบบโทรคมนาคม เป็นต้น

- การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ

ให้กองคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นหน่วยหลักในการฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ให้สามารถร่วมมือกับภาคเอกชน ได้แก่ หอการค้า สภาอุตสาหกรรม สมาคมท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจและการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

(๓.๒) สำหรับการฟื้นฟูระยะยาว เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากระยะกลาง ซึ่งอาจใช้เวลาหลายเดือนหรือหลายปีนับจากหลังเกิดสาธารณภัย โดยมุ่งเน้นการกลับสู่สภาวะปกติ หรือให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม โดย

หน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอวังวิเศษทำการสำรวจและจัดทำแผนโครงการ เพื่อวางแผนการฟื้นฟูพื้นที่เกิดภัย ให้สามารถรองรับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- ให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นหน่วยหลักในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูชุมชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อให้มีความพร้อมรับมือและฟื้นกลับอย่างรวดเร็ว เป็นการดำเนินงานฟื้นฟูที่ต่อเนื่องจากการบรรเทาภัยที่เกิดขึ้นการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการวางแผนฟื้นฟู การระบุและติดตามการแก้ไขความขัดแย้งและการลดความแตกต่าง การประยุกต์ใช้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการวางแผน และการกำหนดการประสานความต้องการที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ

- ให้มีการบูรณะและการก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่ถูกทำลายและได้รับความเสียหายใหม่หรือพัฒนาที่อยู่อาศัยถาวร เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยที่จะรองรับ โดยชุมชนมีส่วนในการเสริมสร้างความถาวรยั่งยืนและความต้านทานต่อสาธารณภัยของที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ การฟื้นฟูที่อยู่อาศัยมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยให้ผู้ประสบภัยหลังการเกิดสาธารณภัยเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นอีก

- ปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทรัพย์สินทางประวัติศาสตร์ในการดำเนินงานตอบโต้และฟื้นฟูที่เหมาะสม เพื่อที่จะสงวน อนุรักษ์ บูรณะและปฏิสังขรณ์ให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าหรือปลอดภัยกว่าเดิม

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างแนวทางการฟื้นฟูที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

การฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) เป็นการนำมาตรการด้านการฟื้นฟู พื้นสภาพ และซ่อมสร้าง มาใช้เพื่อวางแผนในการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงใหม่เกิดขึ้น และการปรับวิถีชีวิตที่ไม่คุ้นเคยให้เป็นสิ่งปกติใหม่ (New Normal) รวมถึงการนำผลการศึกษา วิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนในการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูชุมชนและการพัฒนาศักยภาพ

จัดให้มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีความพร้อมรับมือและฟื้นกลับอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการดำเนินงานฟื้นฟูที่ต่อเนื่องจากการบรรเทาภัยที่เกิดขึ้นโดยจัดเวทีประชุมหารือเพื่อบูรณาการกระบวนการวางแผนการฟื้นฟูให้มีสาระสำคัญ เช่น ระบุขอบเขตลักษณะสำคัญของผลกระทบจากภัย การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการวางแผนการฟื้นฟู การระบุและติดตามการแก้ไขความขัดแย้ง และการลดความแตกต่าง รวมถึงการประยุกต์ใช้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการวางแผน และการกำหนดการประสานความต้องการที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ

(๒) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูบริการด้านสุขภาพ และการบริการสังคม

เสริมสร้างความพร้อมที่จะรับมือ และการฟื้นกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็วของท้องถิ่นในการบริการด้านสุขภาพ และการบริการด้านสังคมของบุคคลและชุมชนที่ประสบภัย ครอบคลุมถึงการสาธารณสุข สุขภาพจิต และการบริการทางการแพทย์

(๓) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัย

จัดให้มีการบูรณะ และการก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่ถูกทำลายและได้รับความเสียหายใหม่ หรือพัฒนาที่อยู่อาศัยถาวร เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยที่จะรองรับความต้องการของทั้งชุมชน

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุมชนมีส่วนในการเสริมสร้างความถาวรยั่งยืนและความต้านทานต่อสาธารณภัยของที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ ภารกิจสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัยมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยหลังการเกิดสาธารณภัยเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นอีก

(๔) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูระบบโครงสร้างพื้นฐาน

เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานฟื้นฟูระบบโครงสร้างพื้นฐานให้ลุล่วงเร็วขึ้น โดยจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมบริการและประชาชนในภาคส่วนโครงสร้างพื้นฐานหลายภาคส่วน ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐาน ส่วนหลักและส่วนย่อยดังต่อไปนี้: พลังงาน น้ำ เชื้อเพลิง การสื่อสาร ระบบการขนส่ง การเกษตร (การผลิตอาหารและการจัดส่ง) สถานที่ทำการของรัฐบาล สาธารณูปโภค การสุขภาพ วิศวกรรม การควบคุม และระบบอื่น ๆ ที่สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพด้านการสื่อสาร รวมถึงสถานที่ทำการสำหรับการให้บริการ ได้แก่ ความปลอดภัยสาธารณะ การบริการฉุกเฉิน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

(๕) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินทางประวัติศาสตร์ในการดำเนินงานตอบโต้และฟื้นฟูที่เหมาะสม เพื่อที่จะสงวน อนุรักษ์ บูรณะ และปฏิสังขรณ์ให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าหรือปลอดภัยกว่าเดิมตามที่ชุมชนร้องขอการสนับสนุน โดยเป็นการกระตุ้นให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในระดับ รวมถึงหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นเครือข่ายให้การสนับสนุนแผนงานและภารกิจสำคัญตามแผนปฏิบัติการท้องถิ่นที่กำหนดวิธีการที่จะใช้ทรัพยากรและสมรรถนะเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ตรงและเพียงพอ

(๖) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนการพลิกฟื้นระบบเศรษฐกิจ รวมถึงด้านเกษตรกรรมคินสู่สภาวะที่มั่นคง และพัฒนาโอกาสทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งยั่งยืน และสามารถอยู่รอดในเชิงเศรษฐกิจได้ ทั้งนี้ สาธารณภัยไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินเท่านั้น แต่ยังเกิดความเสียหายให้กับตลาดสินค้าและบริการทั้งหมดอีกด้วย ดังนั้น ความรวดเร็วและประสิทธิผลในการพลิกฟื้นชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองและมีความสามารถในการอยู่รอดขึ้นอยู่กับ การปรับตัวอย่างรวดเร็วให้เข้ากับสภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลง การเปิดดำเนินธุรกิจต่อเนื่อง และ/หรือ การสร้างธุรกิจใหม่ การดำเนินธุรกิจทำให้มีการจ้างคนงาน การจัดหาบริการให้ และตอบสนอง ความต้องการของชุมชน รวมถึงการสร้างรายได้อีกครั้งซึ่งเป็นการช่วยเหลือชุมชน รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินในการฟื้นฟูด้านอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ การดึงดูดการลงทุนจากภายนอก และบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้ในฐานะที่เป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

บทที่ ๗

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข

จากสถิติสาธารณสุขของโลกแสดงให้เห็นแนวโน้มการเกิดสาธารณสุขที่มีความรุนแรงและความถี่มากขึ้น ทั้งการเกิดสาธารณสุขรูปแบบเดิม และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้การพัฒนาต่างๆ หยุดชะงัก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว ประชาคมโลกจึงตระหนักถึงความสำคัญในการยกระดับความร่วมมือในเชิงหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) เพื่อดำเนินการไปสู่เป้าหมายร่วมกัน (Common Goals) ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขในขณะเดียวกัน ประเทศไทยจำเป็นต้องสร้างความเป็นหุ้นส่วนการจัดการสาธารณสุขและประสานความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมในทุกๆ ระดับร่วมกับประเทศต่างๆ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในระดับสากล โดยการนำแนวคิดกรอบการพัฒนาในระดับโลกที่เกี่ยวข้อง เช่น การลดความเสี่ยงจากสาธารณสุข การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น มาเชื่อมโยง (Coherence) และปรับใช้กับแผนพัฒนาทุกภาคส่วนเพื่อการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขตามบริบทของประเทศสู่การปฏิบัติตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับชุมชน (Localization) รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เกิดความยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ยังต้องส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการจัดการสาธารณสุขทั้งระบบของประเทศผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน สร้างระบบการบูรณาการทรัพยากรที่เหมาะสม สนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อสร้างความร่วมมือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยง และนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยง (Risk-Informed) ให้เกิดความตระหนักในการลงทุนที่คำนึงถึงความเสี่ยงและประโยชน์ที่ได้รับอย่างรอบด้าน และสมดุล อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๗.๑ แนวคิดการส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข

การลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือแบบเป็นหุ้นส่วน (Partnership) จากทุกภาคส่วนในทุกระดับอย่างครอบคลุม (Inclusive approach) โดยแต่ละประเทศต้องเห็นพ้องร่วมกันในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมที่คำนึงถึงความเสี่ยงจากสาธารณสุข รวมถึงการประชุมหารือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยการส่งเสริมบทบาทของประเทศไทย ให้มีความมั่นคง (Security) มีความมั่งคั่งและยั่งยืน (Sustainability) มีสถานะและเกียรติภูมิ (Status) มีมาตรฐานสากล (Standard) และมีเอกภาพ มีพลัง (Synergy)

๗.๒ เป้าประสงค์

๗.๒.๑ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนัก และเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขอย่างยั่งยืน

๗.๒.๒ เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขในระดับชุมชน ระดับชาติ และนานาชาติ

๗.๒.๓ เพื่อยกระดับการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างมีเอกภาพ

๗.๓ กลยุทธ์การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข

เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพ และพัฒนาความร่วมมือของหน่วยงานภาคีเครือข่ายตามแนวทางของกรอบการพัฒนาระดับโลก องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง จึงได้นำแนวคิดตามกรอบของประเทศซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายต่างประเทศ ซึ่งต้องพิจารณาจากความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่จะได้รับประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ระดับภูมิภาค และระดับโลก มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ดำเนินยุทธศาสตร์การเป็นหุ้นส่วนด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขทั้งแบบทวิภาคี และพหุภาคีตามแนวทางของประเทศ ดังนี้

(๑) ให้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) ความร่วมมือทางวิชาการด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกัน

(๒) จัดทำโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข โดยริเริ่มในภาคส่วนต่างๆ อาทิ ภาคเกษตร ภาคคมนาคม ภาคการศึกษา ภาคสาธารณสุข เป็นต้น

(๓) ร่วมกันพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการป้องกันและลดผลกระทบ เช่น การจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัย การจัดทำกรอบและแผนการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณสุข การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข เป็นต้น

(๔) เข้าร่วมประชุมสัมมนาเวทีแลกเปลี่ยน (Platform) องค์ความรู้ทางวิชาการ และการฝึกซ้อมด้านการจัดการสาธารณสุข การฝึกการรับและให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมจากต่างประเทศ เป็นต้น

บทที่ ๘

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณสุข

ระบบบริหารจัดการ (Management System) และนวัตกรรม (Innovation) เป็นเครื่องมือที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้เกิดความรวดเร็ว ความประหยัด เพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน โดยการพัฒนาคณะองค์กร หน่วยงาน รวมไปถึงการปรับปรุงในกระบวนการทำงานที่มีอยู่เดิมให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การจัดการสาธารณสุขของประเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุดจึงใช้ระบบบริหารจัดการ และนวัตกรรม ภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนานวัตกรรมอย่างยั่งยืน โดยใช้ฐานข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยี การลงทุน บุคลากร องค์กรที่เกี่ยวข้อง การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมด้านสาธารณสุข การทบทวนและบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจความตระหนักและเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการป้องกันและจัดการสาธารณสุข เป็นเครื่องมือในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขของประเทศให้ดียิ่งขึ้น

๘.๑ แนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและสร้างนวัตกรรมด้านสาธารณสุข

สาธารณสุขที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มทวีความรุนแรง มีความถี่ในการเกิดเพิ่มขึ้น มีลักษณะการเกิดที่ไม่แน่นอน ผันผวนตลอดเวลา มีความซับซ้อน ทำให้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขรูปแบบเดิมไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนการจัดการสาธารณสุขและการสร้างการจัดการสาธารณสุขรูปแบบใหม่ เพื่อตอบสนองต่อการจัดการสาธารณสุขที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมการสร้างภูมิคุ้มกันจากสาธารณสุขในทุกภาคส่วน โดยมีชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management : CBDRM) เป็นแนวทางและวางรากฐานให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอย่างเข้มแข็ง การพัฒนาศักยภาพให้ชุมชนหรือเมืองมีความสามารถรับมือและปรับตัวกับสาธารณสุขที่เปลี่ยนแปลงไป (Smart Community/City) รวมถึงการสร้างนวัตกรรมด้านสาธารณสุข โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาหรือประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ เช่น การบริการ ผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการใหม่ๆ (Service, Product, Process) ที่มีคุณค่า (Value Creation) สามารถพัฒนาต่อยอดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขที่ดีขึ้นเป็นมาตรฐานสากลและมีความยั่งยืน

๘.๒ เป้าประสงค์

๘.๒.๑ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขของประเทศโดยนำระบบอัจฉริยะในการสร้างระบบบริหารจัดการ การวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญา

๘.๒.๒ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการรู้เท่าทันภัยให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างเสมอภาค และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน (Stakeholder)

๘.๓ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและสร้างนวัตกรรมด้านสาธารณสุข

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบสารสนเทศด้านสาธารณสุข

สารสนเทศด้านสาธารณสุขสามารถนำมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงสาธารณสุข ตั้งแต่ การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และการฟื้นฟูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเข้าถึงและเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ไว้เป็นระบบเดียวกันและนำมาวิเคราะห์ประเมินผล เพื่อใช้ในการตัดสินใจ การปฏิบัติงาน รวมทั้งการเผยแพร่สู่สาธารณะ

แนวทางปฏิบัติการพัฒนาฐานข้อมูลสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการใช้แพลตฟอร์ม (Platform) สารสนเทศด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง โดยการจัดทำข้อมูลสารสนเทศสาธารณสุขภายใต้แพลตฟอร์มที่กองอำนาจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางกำหนด เพื่อให้พัฒนาระบบสารสนเทศระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) แนวทางปฏิบัติในการจัดทำมาตรฐานชุดข้อมูลสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลด้านสาธารณสุขเพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถนำระบบมาตรฐานกลางข้อมูลไปดำเนินการจัดทำ พัฒนา ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสามารถเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้ ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๑) ข้อมูลด้านพื้นที่เสี่ยงภัย

(๒) ข้อมูลด้านทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ เครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญ

(๓) ข้อมูลข้อมูลทางสังคม ข้อมูลทางสาธารณสุขภาค ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

(๔) ข้อมูลด้านการให้ความช่วยเหลือ ความเสียหายและการฟื้นฟู

(๓) แนวทางปฏิบัติในการพัฒนาระบบวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจากฐานข้อมูลสาธารณสุข

สนับสนุนระบบการตัดสินใจ (Decision Support System : DSS) ในการจัดการความเสี่ยงสาธารณสุขด้านการป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การจัดการในภาวะฉุกเฉิน การฟื้นฟูที่มีความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็วบนพื้นฐานหลักวิชาการทั้งมิติด้านเศรษฐกิจและสังคม และนำไปใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขในพื้นที่ ภายใต้แพลตฟอร์ม (Platform) สารสนเทศ ด้านการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณสุข ภายใต้ระบบที่กองอำนาจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางกำหนด

(๔) แนวทางปฏิบัติในการจัดทำระบบนำเสนอข้อมูลการเข้าถึงข้อมูล สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการใช้ระบบสารสนเทศด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข เช่น ระบบสืบค้น การคัดกรอง วิเคราะห์ การแสดงผลด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข ภายใต้แพลตฟอร์ม (Platform) สารสนเทศที่กองอำนาจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางกำหนด

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานตามหลักสากล จำเป็นต้องใช้องค์ความรู้จากการศึกษา วิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้จำเป็นต้องมีกระบวนการเผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข โดยเพิ่มขีดความสามารถให้บุคลากรด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขมีทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงประชาชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปสู่การเตรียมความพร้อมรับมือจากสาธารณสุขที่อาจจะเกิดขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมให้มีการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยี

กำหนดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีทั้งในภาครัฐ เอกชน ในพื้นที่ เพื่อประยุกต์ใช้ในงานด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข เพื่อให้เกิดการสร้างและการใช้นวัตกรรม ตลอดจนผสมผสาน ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการวางแผนป้องกันและลดผลกระทบได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภัยในอนาคต

(๒) แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

กำหนดให้มีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าใจในบทบาทหน้าที่ โดยการส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนบุคลากรในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน

(๓) แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมกระบวนการจัดการความรู้ด้านสาธารณภัย

กำหนดให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ การจัดเวทีเสวนา สัมมนา อบรม สื่อออนไลน์ ตลอดจนส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สังเคราะห์บทเรียน แนวปฏิบัติที่ดี (best practice) การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สาธารณภัยในท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านสาธารณภัยแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐทุกระดับ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และอาสาสมัคร

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ

การสื่อสารเป็นกลไกสำคัญที่สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึง คู่คุณค่า โดยเฉพาะสื่อสารให้เกิดการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย รวมถึงเป็นเครื่องมือในการแจ้งข่าวสารและเผยแพร่ข้อมูลสาธารณภัยแก่ประชาชน ให้รับทราบอย่างทั่วถึงสามารถลดความสูญเสียด้านชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งนี้ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบสื่อสารจะเพิ่มประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสาร การกระจายข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่การสร้างมาตรฐานการสื่อสารการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาการสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการพัฒนาและสร้างรูปแบบการสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัยสู่สาธารณะ

กำหนดให้มีการพัฒนารูปแบบ สื่อประชาสัมพันธ์ ที่มีความรวดเร็ว ครอบคลุม ทันต่อสถานการณ์ เช่น การสร้างสื่อออนไลน์เพื่อให้ข้อมูลความเสี่ยงจากสาธารณภัย เกมส์ แอปพลิเคชันบน Smart Phone เว็บไซต์รวมถึงเป็นช่องทางในการโต้ตอบ รับและส่งข้อมูลความเสี่ยง โดยความร่วมมือภาครัฐ และภาคเอกชน ไปยังประชาชนทุกกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มเปราะบาง และนักท่องเที่ยว ที่เข้าใจได้ง่ายและสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนเตรียมความพร้อมรับมือจากสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น และในระหว่างเกิดสาธารณภัย

(๒) แนวทางปฏิบัติในการพัฒนาการแจ้งเตือนภัยแบบครบวงจร (End-to-End Early Warning System) ที่สามารถแจ้งเตือนภัยที่หลากหลายประเภทภัย (Multi-Hazard)

กำหนดให้มีการแจ้งเตือนสถานการณ์สาธารณภัย ข่าวสารข้อมูล แนวทางการปฏิบัติตนเมื่อเกิดสาธารณภัยให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบ โดยต้องมีความแม่นยำ รวดเร็ว ครอบคลุม ทัวถึง ทุกพื้นที่และเหมาะสมกับประเภทสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมการลงทุนด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบมีส่วนร่วมจากภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม

การลงทุนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย สามารถดำเนินการได้ทั้งมาตรการด้านโครงสร้างและด้านไม่ใช่โครงสร้าง เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐาน มาตรการทางการเงิน ฯลฯ และใช้กระบวนการสร้างความเป็นหุ้นส่วนเข้ามาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการลงทุนเพื่อจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อสร้างรากฐานให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีการลงทุน ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีการลงทุน

กำหนดให้มีการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีการลงทุนด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบมีส่วนร่วมด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการนำผลงานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมาเป็นข้อมูลพิจารณาประกอบการลงทุน ดังนี้

(๑.๑) ภาครัฐ ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณในการป้องกันและลดความเสี่ยงด้วยการลงทุนในการบำรุงบูรณะโครงสร้างพื้นฐานเดิมและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานใหม่ด้วยนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบชลประทานสำหรับภัยแล้ง

(๑.๒) ภาคเอกชน ส่งเสริมให้หน่วยงานภาคเอกชนในพื้นที่ลงทุนด้านโครงสร้างเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงของตนเอง เช่น สร้างคันป้องกันน้ำรอบนิคม การลงทุนในระบบด้านการป้องกันอัคคีภัย ด้านพลังงาน

(๑.๓) ภาคประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนสร้างพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินของตนเองให้มีความปลอดภัย

(๒) แนวทางปฏิบัติในการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน

กำหนดให้มีการสนับสนุนเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยทั้งในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของร่วมกันในการดำเนินการ ผลประโยชน์และความรับผิดชอบ เช่น ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและชุมชนร่วมดำเนินโครงการด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

(๓) แนวทางปฏิบัติในการกำหนดกลไก/มาตรการทางการเงินและการคลัง เพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

กำหนดให้มีการกำหนดกลไก/มาตรการทางการเงินและการคลัง เพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การจัดตั้งกองทุนการจัดการสาธารณภัยในระดับชุมชน มาตรการให้ อปท. ยกเว้นหรือลดภาษีสำหรับผู้ประกอบการและประชาชน เพื่อจูงใจให้ตระหนักถึงสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การสร้าง สิ่งปลูกสร้างเพื่อรองรับสาธารณภัย การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการที่คำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมธุรกิจประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย และขยายขอบเขตให้ครอบคลุมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ให้ทั่วถึงและเป็นธรรม

กำหนดให้มีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ และประชาชนทำประกันภัยเพื่อกระจายความเสี่ยง และลดภาระที่เกิดจากผลกระทบจากสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยสร้างขีดความสามารถในการปฏิบัติกิจการร่วมกันอย่างสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการสร้างชุมชนที่มีภูมิคุ้มกันจากสาธารณภัยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาไปสู่สังคมที่มีความปลอดภัย

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง มีแนวทางปฏิบัติเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย ภาคประชาชน อาสาสมัคร และอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่รัฐ โดยส่งเสริมการร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมวางแผนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

(๑.๑) สร้างจิตสำนึกการทำงานร่วมกันและการแสวงหาผู้ร่วมดำเนินการ โดยการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการสาธารณภัย โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้นำชุมชน รวมถึงคนในชุมชน เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนตระหนักถึงสภาพความเสี่ยงในพื้นที่และเข้ามามีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนทุกขั้นตอนของการจัดการสาธารณภัย

(๑.๒) สร้างข้อตกลงและร่วมกันวางแผน (Partnership Agreement & Action Planning) โดยสร้างแนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัยระดับชุมชน โดยมุ่งเน้นการวางกลไกขับเคลื่อนกิจกรรมการลดความเสี่ยงจากในรูปแบบคณะกรรมการ โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางในการวางแผนเตรียมพร้อมรับมือป้องกันจัดการบรรเทาและฟื้นฟูความเสียหายจากสาธารณภัย

(๑.๓) กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทบทวนผลการดำเนินงานการดำเนินการร่วมกันว่ามีความก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ และนำผลจากการติดตามและประเมินผลมาใช้พัฒนาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพต่อไป

(๑.๔) สร้างความเข้มแข็งและความต่อเนื่องของเครือข่ายอย่างยั่งยืน โดยใช้งานวิจัยในการแสวงหาทางเลือกในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และการแสวงหาแกนนำเครือข่าย เช่น การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง การสร้างระบบจุดเฝ้าระวังการเกิดภัยที่ช่วยสนับสนุนอย่างพอเพียงในการให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหา

(๒) แนวทางปฏิบัติในการพัฒนาศักยภาพชุมชนหรือเมืองให้มีขีดความสามารถในการรับมือสาธารณภัย

(๒.๑) การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management : CBDRM) เน้นการอาศัยชุมชนเป็นศูนย์กลางในการป้องกัน แก้ไข บรรเทา และฟื้นฟูความเสียหายจากสาธารณภัย โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดแนวทางแก้ปัญหาในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อลดความเสี่ยงภัยของชุมชนและ เพิ่มขีดความสามารถให้คนในชุมชนมีศักยภาพในการระงับบรรเทาภัยได้ด้วยตนเองในระดับหนึ่งก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือจึงเป็นเครื่องมือในการเตรียมประชาชน/ชุมชน ให้มีความพร้อมที่จะเผชิญสาธารณภัยและได้รับผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินให้น้อยที่สุดรวมทั้งเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในรูปแบบอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนการเตรียมความพร้อม เช่น การศึกษาข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลภัย การแจ้งเตือนภัย การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน/หมู่บ้าน การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการประเมินผล

องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้ดำเนินการฝึกอบรมประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยให้มีความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นได้ด้วยชุมชนเองก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้ามาให้ความช่วยเหลือตามหลักการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management: CBDRM) ร่วมกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเป็นประจำทุกปี

(๒.๒) การพัฒนาศักยภาพชุมชนหรือเมืองให้มีขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวกับสถานการณ์สาธารณภัยที่เปลี่ยนแปลงไป (Smart Community/City) โดยเสริมสร้างศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของชุมชนและเมือง (Community Base Disaster risk Management) ให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะ บนกรอบแนวคิด “ความพร้อม รับมือและฟื้นกลับเร็ว (Resilience)” ทั้งนี้ มีแนวปฏิบัติตามการสร้างความปลอดภัยอย่างยั่งยืนของสำนักงานลดความเสี่ยงภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ ๑๐ ประการ ดังนี้

(๒.๑) จัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และเตรียมความพร้อมด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในระดับพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่างๆ

(๒.๒) จัดสรรงบประมาณและการสร้างแรงจูงใจทุกระดับในสังคมให้มีการลงทุน เพื่อการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๓) ปรับปรุงข้อมูลภัยและข้อมูลความเปราะบางให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งมีการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและวางแผนพัฒนาเมืองอย่างเหมาะสม

(๒.๔) ลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยคำนึงถึงปัจจัยทางด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๕) ประเมินและปรับปรุงสถานศึกษาและสถานพยาบาลให้มีความปลอดภัยจากสาธารณภัย

(๒.๖) บังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคาร การวางผังเมือง และจัดสรรพื้นที่ที่มีความปลอดภัยจากสาธารณภัยอย่างเท่าเทียม

(๒.๗) อนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยา และจัดให้มีแนวป้องกันลดผลกระทบจากภัยพิบัติ โดยใช้โครงสร้างทางธรรมชาติ

(๒.๘) พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าและเสริมสร้างศักยภาพเรื่องการจัดการในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒.๙) ประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัยเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการฟื้นฟูสภาพ และซ่อมสร้างที่อยู่อาศัย และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางมาตรการที่สามารถสนับสนุนการจัดการในภาวะฉุกเฉินในอนาคต

บทที่ ๙

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางไปสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย ๑) การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ๒) การติดตามประเมินผล ๓) การวิจัยและพัฒนา และ ๔) การทบทวนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง

๙.๑ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ได้จัดทำขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๔ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ การจัดทำแผนเชิงยุทธศาสตร์ แนวคิดการบริหาร แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมองอนาคต การทบทวนสถานการณ์ต่าง ๆ นโยบายกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตลอดจนแนวโน้มสถานการณ์ทางสังคม รวมทั้งการประเมินผลแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วน โดยการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๙.๑.๑ กลไกการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔

กลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ไปสู่การปฏิบัติเป็นไปตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น

๙.๑.๒ แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อปท. เป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

(๑) เสริมสร้างและพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ การสื่อสารและถ่ายทอดแผน โดยการจัดประชุมสร้างความเข้าใจ การอบรม และซักซ้อมการปฏิบัติจากการจำลองฉากทัศน์ เป็นต้น และการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในทุกระดับ โดยสร้างความเป็นเจ้าของแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ (Sense of Belonging) เช่น ผลักดันแผนงาน โครงการและกิจกรรม บรรจู่ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

(๒) จัดทำแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสู่การปฏิบัติผ่านแผนงาน โครงการ และกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการระดับหน่วยงานสู่

ระดับพื้นที่ โดยการผสมผสาน (Mainstreaming) ภารกิจหลักของหน่วยงานที่มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๓) ผลักดันให้มียุทธศาสตร์เชิงบูรณาการด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของทุกหน่วยงาน โดยการจัดประชุมหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ รวมทั้งงบประมาณตามแผนปฏิบัตินโยบายประจำปีของหน่วยงาน และการจัดสรรงบประมาณให้แก่ระดับพื้นที่

(๔) จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนเผชิญเหตุให้สอดคล้องกัน รวมทั้งแผนจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใดในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย และสำหรับใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และบรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

(๕) กำหนดบทบาทหน่วยงานและภาคีเครือข่ายทุกระดับในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ รวมทั้งนโยบายและกฎหมายต่าง ๆ โดยมีแนวทางดำเนินการของแต่ละภาคส่วน ดังนี้

ตารางที่ ๙-๑ : แนวทางดำเนินงานในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

ลำดับที่	การดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑	ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมทั้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเอง เพื่อสร้างความตระหนักให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร คนในชุมชน/ท้องถิ่นได้รับรู้ รับทราบ เข้าใจถึงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัย และสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชนในพื้นที่	- อบต.วังมะปราง - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๒	จัดให้มีการประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง อย่างน้อยทุก ๒ เดือน อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นกลไกและเวทีในการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ภารกิจด้านการป้องกัน การลดผลกระทบ และการเตรียมความพร้อม การร่วมวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่	- อบต.วังมะปราง - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓	มีส่วนร่วมกับอำเภอวังวิเศษ และจังหวัดตรังอย่างต่อเนื่อง เพื่อเชื่อมการทำงานอย่างประสานสอดคล้อง โดยจัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นการดำเนินการกิจกรรม เช่น ร่วมสำรวจประเมินวิเคราะห์ พื้นที่เสี่ยง ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดภัย เป็นต้น	- อบต.วังมะปราง - สนง.ปภ.อำเภอวังวิเศษ - สนง.ปภ.จว. ตรัง - ศูนย์ ปภ. เขต ภาคใต้
๔	จัดทำแผนเผชิญเหตุสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง การร่วมฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับต่างๆ เพื่อทดสอบและฝึกความชำนาญร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	- อบต.วังมะปราง - สนง.ปภ.อำเภอวังวิเศษ - สนง.ปภ.จว. ตรัง - ศูนย์ ปภ. เขต ภาคใต้ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ลำดับที่	การดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๕	จัดทำแผนงานโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการภารกิจ เช่น งบพัฒนาจังหวัด งบพัฒนากลุ่มจังหวัด งบพัฒนาท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม องค์กรสาธารณกุศล โดยให้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ	- อบต.วังมะปราง - สำนักงานจังหวัด - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๖	กำหนดแผนงาน/โครงการที่ได้มีการประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย แก่ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพรวมอย่างมีส่วนร่วมแบบบูรณาการ ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมแห่งชาติ ประกอบกับให้มีความเชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามภารกิจของอำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยบรรจุในแผนปฏิบัติการราชการประจำปีจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ที่เป็นกรอบแผนงาน/โครงการในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดต่อไป	- อบต.วังมะปราง - สำนักงานจังหวัด - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๗	ให้ความรู้แก่ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับพื้นที่	- อบต.วังมะปราง - สพป.ตรัง - สพม.ตรัง
๘	สนับสนุน กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อเป็นกรอบปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ให้มีความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง	- อบต.วังมะปราง
๙	การติดตามและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ทั้งส่วนกลางและระดับพื้นที่ การกำหนดให้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้อำนวยการจังหวัดเพื่อรายงานผลต่อไปยังผู้อำนวยการกลางและผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไปทราบเป็นประจำทุกปี รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการนำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ไปสู่การปฏิบัติ ในช่วงกลางแผนและปลายแผน พร้อมทั้งพิจารณาแนวทางปรับปรุงแผนฯ	- อบต.วังมะปราง - สนง.ป.ภ.อำเภอ - สนง.ป.ภ.จ. ตรัง - ศูนย์ ป.ภ. เขตภาคใต้ - สำนักงานจังหวัดตรัง

โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ไปสู่การปฏิบัติ ดังแผนภาพที่ ๙-๑

๙.๒ การติดตามและประเมินผล

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด จำเป็นต้องมีกลไกการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเชิงยุทธศาสตร์ที่มีกระบวนการและการจัดการให้เกิดการทบทวนทั้งด้านการจัดการ (Management Review) และการทบทวนผลงาน (Performance Review) ที่เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

(๑) แนวทางการติดตามและประเมินผล

แนวทางการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย หลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยวิเคราะห์ การบรรลุถึงเป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย หลักการคิดเชิงเหตุผล เชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลผลิตไปสู่ผลลัพธ์และผลกระทบด้วยข้อมูล รวมถึงเหตุผลเชิงประจักษ์ที่เชื่อถือได้ และหลักความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และภาคส่วนต่างๆ ในสังคม พร้อมทั้ง กำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ทั้งรายปี กลางแผน และปลายแผน โดยให้คณะกรรมการจัดทำแผนฯ เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักดำเนินงาน ตามแนวทางการผลักดันประเด็นสำคัญไปสู่ปฏิบัติ โดยมีแนวทางปฏิบัติในการติดตาม และประเมินผล ดังนี้

(๑.๑) คณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) ติดตามและประเมินผลประเด็นการขับเคลื่อนที่สำคัญ
- ๒) ติดตามและประเมินผลระดับยุทธศาสตร์
- ๓) ติดตามและประเมินผลภาพรวม

โดยให้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลภาพรวมที่บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย การประเมินผลกระทบจากการขับเคลื่อน และสรุปภาพรวมการติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งจัดทำเป็นรายงานเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ พิจารณาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือทบทวนแนวทางการดำเนินงานต่อไป

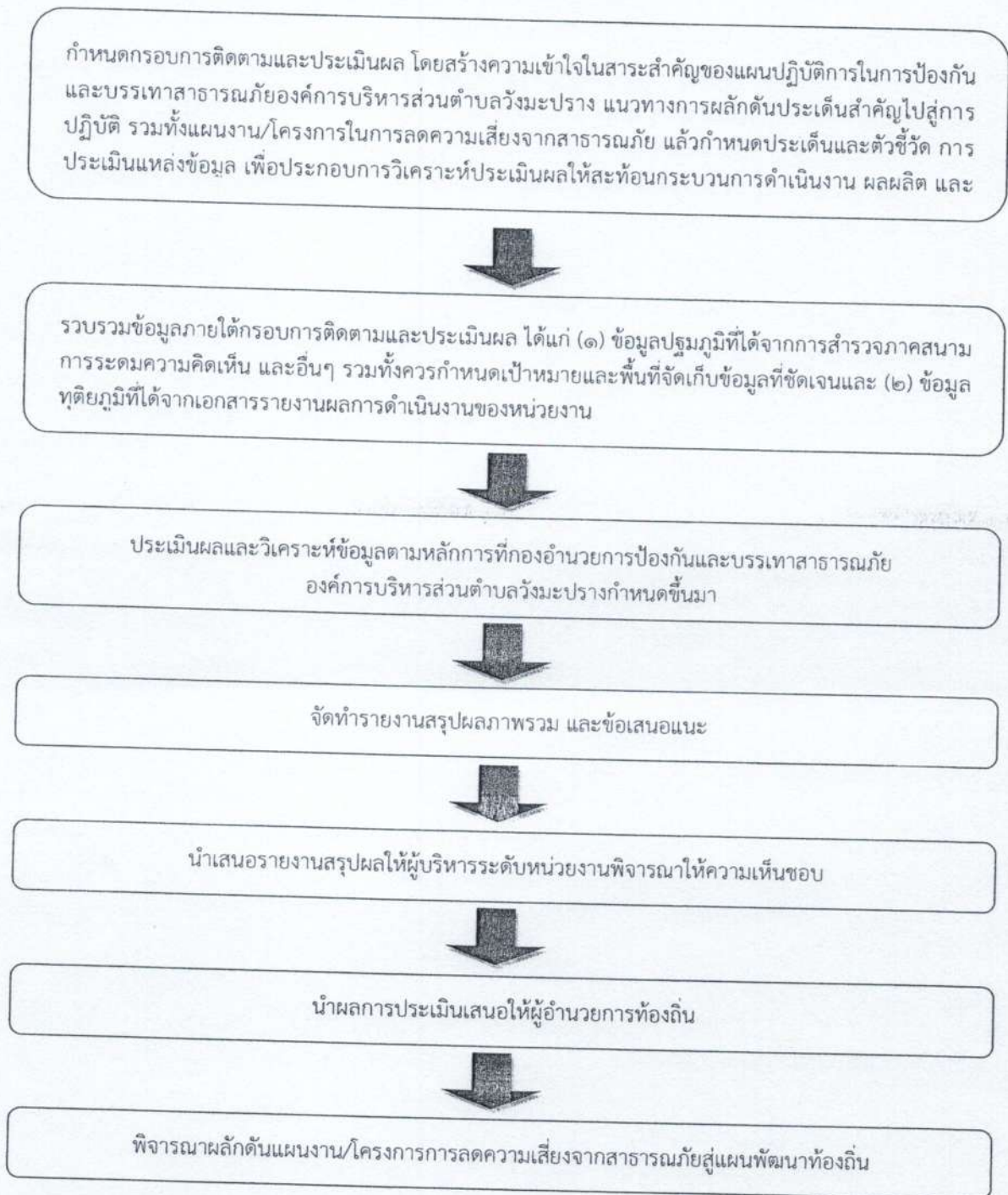
(๑.๒) กรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผล

- ๑) การติดตามและประเมินผลรายปี
- ๒) การติดตามและประเมินผลในระยะกลางแผนฯ
- ๓) การติดตามและประเมินผลในระยะปลายแผนฯ

โดยให้จัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ ยกกระดับไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล ตลอดจนนำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ต่อไป

(๑.๓) กลไกการติดตามและประเมินผล ให้คณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ เป็นกลไกในการประสานการปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐

(๒) ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

(๓) หน่วยงานและภาคีเครือข่ายดำเนินการติดตามและประเมินผล

ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการดำเนินงานตามแนวทางการผลักดันประเด็นสำคัญไปสู่การปฏิบัติ โดยให้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลภาพรวมที่บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการสาธารณภัย ประเมินผลกระทบ การขับเคลื่อน และสรุปภาพรวมการติดตามและประเมินผลให้ผู้อำนวยการอำเภอเพื่อรายงานผลต่อไปยังผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการกลางและผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไปทราบ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานต่อไป

การจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยองค์การบริหารส่วน ตำบลวังมะปราง ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วน ตำบลวังมะปราง ให้มีประสิทธิภาพ ยกกระดับไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล ตลอดจนนำปัญหาอุปสรรคและ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล วังมะปรางต่อไป

๙.๓ การวิจัยและพัฒนา

เป็นกระบวนการของการศึกษา การเรียนรู้ และการค้นหาแนวคิด แนวทาง และวิธีปฏิบัติหรือ สิ่งประดิษฐ์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเทคนิค วิธีการ รูปแบบการดำเนินงาน หรือระบบการจัดการความเสี่ยงจาก สาธารณภัยที่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมทั้งการนำสิ่งที่ได้มีการ คิดค้นหรือค้นพบมาพัฒนา ออกแบบ เปลี่ยนแปลง ผลการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงานและการบริการ ให้มีลักษณะรูปแบบใหม่ หรือการปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม และสามารถดำเนินการร่วมกับการติดตามและ ประเมินผล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลภายใต้กรอบการติดตามและประเมินผลในลักษณะของการทบทวนจาก บทเรียนและการเรียนรู้ทั้งก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และเมื่อเสร็จสิ้น การดำเนินการ โดยมีแนว ทางการดำเนินการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานด้านการศึกษาค้นคว้าและการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับสถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีมาพัฒนาและประยุกต์ใช้เพื่อการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางให้เหมาะสม

(๒) ศึกษาบทเรียนของเหตุการณ์สาธารณภัยสำคัญที่ผ่านมาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เพื่อให้ทราบข้อมูลข้อเท็จจริงสำหรับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓) จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learned) ของการเกิดสาธารณภัยครั้งสำคัญที่ผ่านมาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการในอนาคต

๙.๔ การทบทวนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วน ตำบลวังมะปราง

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๔ กำหนดว่าในกรณีที่ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาธารณภัยหรือการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้กำหนดไว้ในแผนต่างๆ ตาม พระราชบัญญัตินี้เปลี่ยนแปลงไป หรือแผนดังกล่าวได้ใช้ครบห้าปีแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในการ จัดทำแผนดำเนินการปรับปรุงหรือทบทวนแผนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง ได้ดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ใน แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ และได้มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน หรือมีสถานการณ์สาธารณภัยที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผน หรือมี การวิจัยและพัฒนาพบข้อบกพร่อง หรือมีนวัตกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ทันสมัยและเหมาะสม ให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางพิจารณาทบทวนปรับปรุงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปราง พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ได้ตามความเหมาะสมทุกปี